

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra práva

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Přijetí evropské měny v České republice

Vedoucí diplomové práce:
Ing. Martina Krásnická

Autor:
Bc. Kristýna Soukupová

2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci, Přijetí evropské měny v České republice, vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 8. 2013

.....
Bc. Kristýna Soukupová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala za čas a trpělivost vedoucí mé diplomové práce Ing. Martině Krásnické, která byla vždy připravena ochotně poradit a navést mě tím správným směrem. Zároveň děkuji svým rodičům za jejich morální podporu, kterou mi po celou dobu studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích poskytovali.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Kristýna SOUKUPOVÁ**
Osobní číslo: **E10964**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Přijetí evropské měny v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Zásady pro vypracování:

Cílem práce je zhodnotit současný stav příprav na přijetí evropské měny a zejména dopady do právního systému ČR a následné skutečnosti porovnat s přijetím měny na Slovensku.

Metodika:

1. Studium teoretických východisek řešeného problému.
2. Analýza příprav na přechod evropské měny v ČR.
3. Analýza příprav a důsledky přechodu na evropskou měnu na Slovensku.
4. Identifikace případných problémů s přijetím evropské měny do právního systému ČR.
5. Důsledky a problémy přijetí evropské měny do právního řádu.
6. Vypracování seznamu norem, které bude potřeba novelizovat.
7. Promítnutí zavedení eura do právního řádu ČR a SR.
8. Návrhy řešení v jednotlivých oblastech řešených problémů.

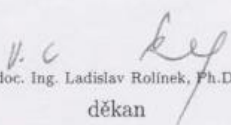
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 60-80 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

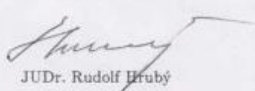
- SVOBODA, P.: Úvod do evropského práva, 2. podstatně přepracované vydání. C.H. Beck, Praha 2007, ISBN978-80-7179-621-3.
MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: Národní plán zavedení eura v ČR.
SEAR, S.: Euro: Jak se vyrovnat s důsledky zavedení jednotné evropské měny, Management Press, Praha1999, ISBN: 80-85943-86-7.
HELÍSEK, M.: Euro v ČR z pohledu ekonomů, Plzeň, 2009.
KACZOROWSKA, A.: European Union Law. Londýn: Routledge, 2011. ISBN: 978-0-415-58246-9.
EVROPSKÉ PRÁVO: Základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy: podle stavu k 18. 1. 2010, Sagit, Ostrava 2010, ISBN: 978-80-7208-785-3.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Martina Krásnická
Katedra práva

Datum zadání diplomové práce: 10. února 2011
Termín odevzdání diplomové práce: 29. dubna 2012

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 9. března 2011

Obsah

1	TEORETICKÁ ČÁST	4
1.1	Počátky integrace	4
1.1.1	Důležité historické okamžiky evropské měnové integrace	6
1.1.2	Unie pro 21. století	7
1.2	Evropské právo	10
1.2.1	Prameny evropského práva	11
1.2.2	Prameny evropského měnového práva	11
1.3	Evropský měnový systém	13
1.3.1	Mechanismus směnných kursů (ERM)	13
1.3.2	Evropská měnová jednotka (ECU)	14
1.4	Přípravy na zavedení společné měny	15
1.4.1	Delorova zpráva	15
1.4.2	Konvergenční kritéria	15
1.4.3	Přípravy na přechod eura v ČR	16
1.4.3.1	Národní plán zavedení eura v České republice	16
1.4.3.2	Termíny zavedení eura	21
1.5	Konvergence v České republice	22
1.5.1	Kritérium cenové stability	22
1.5.2	Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb	23
1.5.3	Kritérium veřejných financí	24
1.5.4	Kritérium stability měnového kurzu	26
1.5.5	Reálná právní kritéria	29
1.6	Euro	31
1.6.1	Klady a zápory eura	33
1.7	Přijetí jednotné měny na Slovensku	36
1.7.1	Národní plán zavedení eura na Slovensku	37
1.7.2	Maasterichtská kritéria	38
1.7.3	Hodnocení Komise zavedení eura na Slovensku	40
2	PRAKTICKÁ ČÁST	42
2.1	Technické přípravy na zavedení eura v ČR	42
2.1.1	Institucionální zajištění zavedení eura	42
2.1.2	Scénáře zavedení eura	44
2.2	Analýza příprav a důsledky přechodu na evropskou měnu na Slovensku	48
2.2.1	Zásady zavedení eura	49
2.2.2	Splnění maasterichtských kritérií	53

2.2.3	Základní právní normy.....	56
2.2.3.1	Zákon o zavedení měny euro ve Slovenské republice	56
2.2.3.2	Vyhláška Ministerstva hospodářství Slovenské republiky	59
2.2.3.3	Vyhláška Ministerstva financí Slovenské republiky	60
2.2.4	Proces předzásobení	62
2.2.5	Dopady zavedení eura na Slovensku	66
2.3	Přípravy na přechod evropské měny v ČR	70
2.3.1	Finanční sektor	70
2.3.1.1	Zavedení eurobankovek a euromincí do oběhu	70
2.3.1.2	Zavedení eura do bezhotovostního oběhu	72
2.3.1.3	Finanční produkty	74
2.3.2	Veřejné finance	75
2.3.3	Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele	77
2.3.3.1	Etika přechodu na euro	78
2.3.3.2	Monitoring cen, kontrola	79
2.3.4	Zhodnocení příprav přijetí eura v ČR a SR	80
2.4	Důsledky a problémy s přijetím eura do právního systému ČR	85
2.5	Seznam právních předpisů.....	87
2.5.1	Obecný zákon o zavedení eura	87
2.5.2	Zákon o České národní bance.....	88
2.5.3	Další legislativa	89
2.6	Promítnutí zavedení eura do právního řádu ČR	91
2.6.1	Časový rozvrh vytvoření právních předpisů	94
3	NÁVRHY ŘEŠENÍ	97
4	ZÁVĚR.....	100
5	SUMMARY	105
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	109
7	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	116
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	118

Úvod

Na počátku měsíce května roku 2004 Česká republika úspěšně završila proces začleňování do Evropské unie. Jako každá další přistupující země se naše země zavázala, jakmile splní předepsaná kritéria, přijmout euro jako jednotnou měnu. Toto téma je neustále aktuální, už z důvodu, že Česká republika neustále odkládá datum přijetí evropské měny.

V souvislosti se zavedením jednotné evropské měny bude nutné přijmout právní předpis, ve kterém budou zakotveny veškeré nové skutečnosti související s přechodem na euro. Následně tato změna ovlivní celou řadu stávajících právních předpisů, ve kterých se objevují údaje v české měně.

Ve své diplomové práci se budu zabývat současným stavem příprav na přijetí jednotné měny euro a zejména budu svoji pozornost věnovat dopadům do právního systému České republiky a následně porovnávat nejdůležitější skutečnosti s přijetím měny na Slovensku. Diplomová práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část bude věnována obecným aspektům jednotné evropské měny, krátkým pohledem do historie evropské integrace, splnění podmínek měnové unie (tzv. maastrichtská konvergenční kritéria), charakteristikou eura a hlavními výhodami a nevýhodami. V závěru této části se budu věnovat přípravám přijetí jednotné měny na Slovensku.

Ve druhé stěžejní části diplomové práce se budu zabývat současnými přípravami na přechod evropské měny v ČR a plněním právních podmínek ze strany naší země s ohledem přijetí jednotné měny eura za zákonné platidlo v budoucnu. Zaměřím se na dopady a nutné úpravy v právním řádu České republiky, které budou muset být provedeny v případě začlenění ČR do eurozóny. V neposlední řadě zhodnotím analýzu příprav a důsledků přechodu na jednotnou měnu na Slovensku.

Cílem práce je zhodnotit současný stav příprav na přijetí evropské měny a zejména dopady do právního systému ČR a následné skutečnosti porovnat s přijetím měny na Slovensku.

1 Teoretická část

1.1 Počátky integrace

Počátky integrace se datují do roku 1952. V tento rok vstoupila v platnost smlouva zakládající Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Nástupcem tohoto orgánu je v současnosti Evropská komise. ESUO se původně skládalo ze zástupců vybraných šesti členských států (Francie, Německo, Belgie, Nizozemí, Lucembursko a Itálie). Podle Baldwina (2007) bylo založení a fungování ESUO velkým úspěchem, ale bohužel ne tak velkým, aby dokázal vyřešit zásadní problémy v sektoru uhlí a oceli v Evropě, ale spíše jako generálka pro evropskou integraci.

V červnu roku 1955, se v Messině sešli ministři zahraničí „Šestky“, aby zahájili proces, který vedl 25. března 1957 k podpisu dvou dohod v Římě (tzv. Římské smlouvy). Jako první byla vytvořena a podepsána smlouva zakládající Evropské společenství atomové energie neboli EURATOM a následně Evropské hospodářské společenství (EHS). Jelikož EHS začalo být důležitější než EURATOM, pod pojmem „Římská smlouva“ je většinou míněno založení EHS. Hlavním úkolem EHS bylo postupné sblížování hospodářské politiky členských států k vytvoření společného trhu.

Po rychlé ratifikaci danými šesti národními parlamenty a EHS začalo oficiálně existovat v lednu roku 1958. ESUO, EURATOM a EHS se sloučily v roce 1965 do Evropských společenství – ES. Na základě úspěchu s rychlým přijetím ESUO, měl Jean Monnet ambicióznější plány pro evropskou integraci. Představitelé „Šestky“ vypracovali plány společné obranné organizace – Společenství evropské obrany (EDC) a hlubší politické integrace (EPC). Bohužel francouzský parlament EDC zamítl. Vzápětí se upustilo i od plánu na Evropské politické společenství (EPC).

V roce 1958 se začalo s nejambicióznější částí plánu a to vytvoření celní unie. To mělo být rozděleno do čtyřletých etap: leden 1958 – prosinec 1961, leden 1962 – prosinec 1965 a leden 1966 – prosinec 1969. V předstihu v roce 1961 byly odstraněny dovozní kvóty EHS a v červnu roku 1968 byla vytvořena mezi členskými státy celní unie, dokonce o 18 měsíců dříve, než bylo zamýšleno. Jednou z hlavních překážek, která neustále bránila volnému

obchodu, byly netarifní překážky, například daňové rozdíly, technické předpisy nebo hranice (Baldwin, 2007).

Přichází období sedmdesátých let, které je negativně poznamenáno světovou hospodářskou krizí. Toto období vedlo k “europesimismu”, které trvalo od roku 1973 až do roku 1985. Navzdory tomu, že celní unie začala fungovat v předstihu, proces evropské integrace začal stagnovat. Avšak za velmi významný krok lze zde považovat zavedení vlastních zdrojů příjmů do rozpočtu ES – například celní dávky nebo daň z dovozu zemědělských výrobků. V roce 1973 se připojily země Dánsko, Irsko a Velká Británie.

80. léta jsou spojována se jménem Jacques Delors, který se v roce 1985 stal prezidentem Evropské komise. Jeho zásadní myšlenka byla znovu nastartovat ekonomickou integraci. Prosazoval program, nazýván jako Program jednotného trhu, který měl dotvořit vnitřní trh. Tento program byl často nazýván jako „Program vnitřního trhu”. Jednotný evropský akt z roku 1986 (v platnost vstoupil 1. 7. 1987) se stal právním rámcem pro prohloubení integračního procesu. Jednotný právní akt zavedl důležité institucionální změny – jako hlavní změnu v oblasti rozhodování EU zahrnul EC92. Rozhodnutí, která se týkají problematiky jednotného trhu, by měla být přijímána na základě většinového hlasování a ne na principu jednomyslnosti (Baldwin, 2007).

14. června 1985 uzavřely země Beneluxu, Německa a Francie Schengenskou smlouvu neboli smlouvu o postupném rušení kontrol na společných hranicích. Na základě této dohody došlo ke zrušení celních a pasových kontrol na hranicích EU a harmonizaci azylové a vízové politiky.

Přelom osmdesátých a devadesátých let je charakterizován výrazným vlivem integračních procesů. Společenství EHS bylo Maastrichtskou smlouvou přejmenováno na Evropské společenství. Smlouva o Evropské unii, nebo-li Maastrichtská smlouva, byla podepsána 7. února 1992 (v platnost vstoupila až 1. listopadu 1993). Tím se stala jednotným právním rámcem (společenství ESUO, EHS a EURATOM).

1.1.1 Důležité historické okamžiky evropské měnové integrace

V následující tabulce lze vidět shrnutí těch nejdůležitějších historických okamžiků měnové integrace počínaje rokem 1944 až do roku 2011.

Tabulka 1: Důležité historické okamžiky

Rok	Událost
Září 1950	podepsána dohoda o zřízení Evropské platební unie
Březen 1957	podepsána v Římě smlouva o založení EHS 6 západoevropskými zeměmi
Říjen 1970	zveřejnění finální zprávy Wernerova výboru
Leden 1973	rozšíření společenství o Dánsko, Irsko a VB
Duben 1973	založen Evropský fond pro měnovou spolupráci
Duben 1975	zavedení evropské účetní jednotky jako předchůdkyně eura
Duben 1978	v Kodani prezentována francouzská idea vytvoření Evropského měnového systému
Březen 1979	EMS zahajuje svoji činnost
Leden 1981	druhé rozšíření Společenství o Řecko
Leden 1986	třetí rozšíření Společenství o Portugalsko a Španělsko
Únor 1986	podepsán Jednotný evropský akt
Duben 1989	zveřejněna Dolorsova zpráva
Prosinec 1991	dosažena dohoda nad textem Smlouvy o Evropské unii v Maastrichtu
Květen 1993	opakované přijetí Maastrichtské smlouvy
Leden 1995	čtvrté rozšíření Společenství o Finsko, Rakousko a Švédsko
Prosinec 1995	na zasedání v Madridu vybrán název pro společnou měnu EURO
Červen 1997	odsouhlasena pravidla kurzového systému ERM II
Červen 1998	Evropská centrální banka zahajuje činnost
Leden 2001	Řecko se stává dvanáctým členem eurozóny
Květen 2004	paté rozšíření Společenství o Česko, Estonsko, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovensko a Slovinsko
Leden 2007	Slovinsko se stává 13. členem eurozóny, rozšíření Společenství o Bulharsko a Rumunsko
Leden 2008	Kypr a Malta zvyšují počet členů eurozóny na 15
Leden 2009	Slovinsko se stává šestnáctým členem eurozóny
Leden 2011	Estonsko se stává sedmnáctým členem eurozóny

Zdroj: vlastní zpracování, Oldřich Dědek (2008)

1.1.2 Unie pro 21. století

„Lisabonská smlouva (LS)¹ měla původně vstoupit v platnost od ledna 2009. To se nestalo, protože k tomuto dni nebyl ukončen ratifikační proces ve všech členských státech. Jednalo se v první řadě o Irsko, kde byla LS odmítnuta v referendu. Dále šlo o Českou republiku, kde byl ratifikační proces pozdržen řízením před Ústavním soudem o souladu LS s českým ústavním pořádkem; Německo, kde rovněž probíhal ústavní přezkum LS před Spolkovým ústavním soudem; a nakonec i Polsko, jehož prezident Lech Kaczyński vyčkával s podpisem smlouvy na výsledek druhého irského referenda. Ve všech těchto zemích byla ratifikace LS dokončena teprve na podzim roku 2009. Jako poslední byla ratifikační listina uložena dne 13. listopadu 2009 v České republice (prezident Václav Klaus podepsal LS 3. listopadu). Lisabonská smlouva vstoupila v platnost prvního dne následujícího měsíce, tj. 1. prosince 2009. LS byla podepsána 27 členskými státy 13. prosince 2007.“ Proč je ale zapotřebí nová smlouva? Evropská unie se změnila, jen v posledních pěti letech se počet jejích států zdvojnásobil. Mění se rychle i svět - Evropa se ve 21. století potýká s velkými problémy (například změny klimatu, hospodářská krize, problémy udrženího rozvoje a další). Členské státy, které vypracovaly Lisabonskou smlouvu, uznávají, že stávající smlouvy neposkytují EU nástroje, které potřebuje k vyřešení problému vyjmenované v předcházející větě a vypořádání se s těmito změnami. Lisabonská smlouva mění dvě zakládající smlouvy EU (Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství – LS ji zároveň přejmenovává na **Smlouvu o fungování Evropské unie**).

Mezi nejdůležitější změny se vstupem Lisabonské smlouvy patří:

1. Zrušení pilířové struktury

Jednou z hlavních změn byla likvidace pilířové struktury EU (týkající se hlavně oblasti vnitřních věcí). Dříve zasahovala témata vnitřních věcí do I. pilíře (azylová, vízová a další politiky týkající se volného pohybu osob) a do III. pilíře (policejní a justiční spolupráce v trestních věcech). Evropská unie vytváří prostor svobody, bezpečnosti a práva (na základě Lisabonské smlouvy). Celá problematika vnitřních věcí a justiční spolupráce je zařazena mezi „komunitární“ politiky EU, co se týče oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti je v rukách odpovědnosti členských států a zůstává nedotčen (mvcr.cz,

¹ Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Lisabonská smlouva. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-eu-na-mv-lisabonska-smlouva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

2011). Na následující tabulce můžeme vidět, k jakým změnám došlo po vstupu LS ohledně pilířové struktury (tu zavedla tzv. Maastrichtská smlouva z roku 1993).

Tabulka 2: Zrušení pilířové struktury

Před Lisabonskou smlouvou	Po Lisabonské smlouvě
I. pilíř Komunitární právo, II a III. Pilíř právo EU	Právo Evropské unie, evropské právo pro všechny oblasti
II. pilíř Společná bezpečnostní a zahraniční politika	SB a ZP si udržuje nadále některá specifika pilířové struktury
III. pilíř Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech	Zařazena do Prostoru svobody, bezpečnosti a práva

Zdroj: vlastní zpracování, Hrubý, Krásnická (str. 138, 2012)

Obrázek 1: Tři pilíře EU (před podepsáním Lisabonské smlouvy)

Zdroj: *Encyklopedie – Evropa 2045* [online]. 2012 [cit. 2012-11-11]. Tři pilíře EU. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=44>

2. Změna rozdhovacího mechanismu

Lisabonská smlouva zavádí v řadě oblastí hlasování v Radě kvalifikovanou většinou, většina legislativních návrhů je schvalována tzv. řádným legislativním postupem (spolurozhodování EP a Rady). „V oblastech, kde zůstává zachován princip jednomyslnosti

(např. policejní operativní spolupráce), je zavedena možnost posílené spolupráce aspoň 9 členských států“.²

3. Ochrana hranic

V Lisabonské smlouvě jsou vymezeny základní schengenské cíle (neexistence kontrol na vnitřních hranicích, účinný dohled na vnějších hranicích a jiné).

4. Azylová politika

Lisabonská smlouva hovoří o budování společného evropského azylového systému a charakterizuje jeho jednotlivé prvky (jednotný status doplňkové ochrany, jednotný azylový status nebo například společný postup pro udělování a odnímání azylového statusu atd.).

5. Nová struktura pracovních míst a výborů

*„Lisabonská smlouva zavádí nový výbor v rámci struktury Rady JHA. Jedná se o Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (tzv. výbor COSI). Jeho smyslem je podpora a usnadnění koordinace činnosti příslušných donucovacích orgánů členských států v oblasti policejní a celní spolupráce, činnosti orgánů zapojených do kontroly a ochrany vnějších hranic a také v rámci justiční spolupráce v trestních věcech, pokud se vztahuje k operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti. Výbor COSI není zapojen do provádění operací ani do přípravy legislativních aktů EU“.*³

6. Doložka solidarity

Princip, že v případě, že se některý členský stát stane cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, jednají Unie a členské státy v duchu solidarity

7. Odstoupení od Evropské unie

Členský stát může formálně vystoupit z Evropské unie.

² Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Lisabonská smlouva. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-eu-na-mv-lisabonska-smlouva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

³ Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Lisabonská smlouva. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-eu-na-mv-lisabonska-smlouva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

8. Vymezení pravomocí EU

Evropská unie může provádět ty kompetence, které jsou nově definovány a rozděleny na výlučné, sdílené a podpůrné.

9. Další významné změny

Týkající se například v Listině základních práv, která se stane součástí primárního práva EU. Evropská rada a ECB se staly formálními institucemi. Významná změna je v právní subjektivitě EU. Dříve ji neměla, ale od platnosti Lisabonské smlouvy z roku 2009 ji má (Hrubý, Krásnická, 2012).

1.2 Evropské právo

Nejdříve bych ráda rozlišila pojem hospodářská unie a unie měnová. Podle Tomáška (2007) je hospodářská unie postavena na decentralizované struktuře Evropského společenství a měnová unie je založena na přenesení měnových pravomocí z úrovně jednotlivých států a to na unijní úroveň přímo do působnosti Evropské centrální banky. K odlišení obou pojmů usilovala Smlouva o ES o její právní sjednocení v pojmu hospodářská a měnová unie. Tohoto chtěli dosáhnout cílenou a koordinovanou dělbu pravomocí mezi členskými státy a orgány EU při přípravě třetí etapy. Hospodářská a měnová unie bývá často označována jako jeden z největších přelomů v moderních ekonomických dějinách. Z právního hlediska můžeme zaznamenat řadu zlomových a důležitých momentů. Jde hlavně o skutečnost, kdy měnová suverenita je přenesena ze státu na nadstátní společenství, jimž ES jsou. Tím pádem jde o přechod kompetencí členského státu EU v měnové oblasti na orgány EU.

V právním smyslu lze měnovou unii v současném evropském modelu definovat třemi pojmovými znaky:

- Jednotná měna – Euro
- Jednotná centrální banka – Evropská centrální banka
- Jednotná měnová politika (Tomášek, 2007).

Evropské měnové právo definujeme jako *“souhrn právních norem, upravujících právní vztah, jež vznikají v procesu tvorby, rozdělování a používání peněžní masy a jejich částí”* (Tomášek, 2007 - Bakeš, 2003). Kdybychom vzali v úvahu jednotlivé komponenty

finančního práva, tak například na orgány Společenství nebyla předána právní úprava daní nebo právní úprava rozpočtů a státních fondů. V rámci EU je značně harmonizovanou právní úprava finančního trhu. Právní úprava cel v rámci společné celní politiky, právo devizové a právní úprava měny a peněžního oběhu jsou zcela odevzdané pravomoci (to jsou pravomoci výlučné).

1.2.1 Prameny evropského práva

Prameny evropského práva z hlediska obsahu dělíme na:

- **právo institucionální** zabývající se organizační strukturou, složením a pravomocemi jednotlivých institucí a vztahy mezi nimi a členskými zeměmi,
- **právo materiální** – regulace činností Evropské unie v rámci politik, které jsou schváleny ve Smlouvách,
- **právo procesní** – například vymáhání evropského práva, organizace soudů v Evropské unii nebo jednotlivé druhy postupů před soudy (Hrubý, Krásnická, 2012).

1.2.2 Prameny evropského měnového práva

Pramenem měnového práva je právní řád, jímž se upravuje měnová jednotka. Nad touto jednotkou nositel měnového statusu vykonává měnovou suverenitu. Je zapotřebí zaručit, jak ústavně, tak i právně, že nositel měnové suverenity garantuje splnitelnost závazků tou měnou, která obíhá na jeho území. Je-li nositelem stát, tak samozřejmě on je nositelem suverenity. Jedním z nejvýznamnějších projevů suverenity je ochrana proti padělání. Stát, jako nositel suverenity, je současně i nositelem suverenity trestat (Tomášek, 2007).

Primární prameny evropského měnového práva

Základním pramenem jsou zřizovací smlouvy a to Smlouva o fungování evropské unie (původní je Smlouva o založení Evropského společenství z března roku 1957). Hospodářská a měnová politika je upravena v primárním právu evropským měnovým právem. Tato ustanovení jsou dále členěna na 4 kapitoly:

Kapitola 1 – Hospodářská a měnová politika čl. 98 – 104,

Kapitola 2 – Měnová politika čl. 105 – 111,

Kapitola 3 – Institucionální ustanovení čl. 112 – 115,

Kapitola 4 – Přejídná ustanovení čl. 116 – 124.

Součástí Smlouvy jsou i dodatkové protokoly – například Dodatkový protokol o proceduře nadměrného schodku nebo Dodatkový protokol o statusu Evropského měnového institutu (Tomášek, 2007).

Sekundární prameny evropského měnového práva

Sekundárními prameny jsou nařízení. Mezi nejdůležitější patří:

- Nařízení Rady č. 1103/97 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura,
- Nařízení Rady č. 974/98 o zavedení eura, ve znění pozdějších předpisů a to zejména nařízení Rady č. 2596/2000 a č. 2169/2005,
- Nařízení Rady č. 2866/98 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přejímajících euro, ve znění Rady č. 1478/2000 a č. 1086/2006.

Nařízení Rady č. 974/98 o zavádění eura definuje samotný pakt nástupnictví – můžeme ho pojmenovat jako „měnový statut v užším smyslu“. Označení „měnový statut v širším smyslu“ je označeno Nařízením ES 1103/97. Cílem tohoto nařízení je zaručit na celém území EU právní jistotu zavedení eura (Tomášek, 2007).

1.3 Evropský měnový systém

Podle Dědka (2008) je evropský měnový systém učebnicovým příkladem jevu, který ekonomická teorie pojmenovává spojením učít se vlastní zkušeností, z anglického slova learning by doing. Historie EMS můžeme zmapovat do 4 vývojových etap. Ty připomínají výstavbu antického dramatu (při svém celku se skládají do figury). První etapou je období regulovaných parit, dále navazuje kolize – období kvazi-měnové unie. Třetí etapu můžeme definovat jako úsek očištění krize (turbulencím finančních trhů 1992-93) a poslední etapa se zabývá přípravou na společnou měnu.

Základem měnových vztahů mezi členskými státy ES/EU podle Tomáška (2007) byl v letech 1979-1998 právě zmiňovaný Evropský měnový systém. EMS se skládá ze dvou částí:

- Mechanismus směnných kursů (ERM) a
- Evropskou měnovou jednotkou (ECU).

1.3.1 Mechanismus směnných kursů (ERM)

Jako jedno z maastrichtských kritérií, formulace kritéria kurzové stability, je definováno ve Smlouvě o fungování Evropské unie v čl. 140 odst. 1 třetí odrážce jako „*dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči euru*“. ERM stanovil každé zúčastněné měně střední kurs vůči ECU – díky tomuto kurzu mohla být vytvořena celá síť dvoustranných směnných kurzů. ERM zavazoval centrální banky zúčastněných států k tomu, aby v rámci určitého pásma dovolovaly kolísání směnného kurzu svých měn navzájem. V srpnu 1993 byl přijat **Bruselský kompromis**. Základem bylo přijetí nových flukтуаčních pásem $\pm 15\%$ (Tomášek, 2007).

Evropská centrální banka vidí smysl dodržování kurzového kritéria jako:

- projít zkušebním obdobím pro centrální paritu,
- vyzkoušení „udržitelnosti konvergence“,
- „zakotvit očekávání“ (kurzová) omezením kurzové flexibility (Helísek, 2007).

Při vyhodnocování kurzového kritéria je zapotřebí odlišit dva přístupy – přístup Evropské komise a přístup Evropské centrální banky. EK upozorňovala na to, že v roce 1998 nebylo jasné, zda termínu „normální flukтуаční rozpětí“ odpovídá rozšířenému rozpětí nebo hodnota

dřívější 2,25%. Komise ale trvá na názoru, že aplikace pásma \pm je nepřijatelná. V rámci ERM kurzovou stabilitu vyhodnocovala jako dodržování rozpětí $\pm 2,25\%$, a to vůči mediánové měně. Co se týče vyhodnocování kurzového kritéria v systému ERM II ES opakuje stále svoji námitku o příliš „přizpůsobitelném“ kritériu v případě $\pm 15\%$ a podobné hodnocení aplikuje v podobě flukтуаčního rozpětí $\pm 2,25\%$ okolo centrální parity k euru. Naopak ECB se nevyslovuje o žádné ze dvou zmiňovaných možných kvantifikací flukтуаčního pásma. Lze jen říci, že je ochotna přijmout kolísání kurzu okolo centrálního kurzu v pásmu 15% oběma směry. Celkově můžeme říci, že při vyhodnocování splnění kurzového kritéria je nutné rozlišit jak kvalitativní stránku tak kvantitavní (Helísek, 2007).

1.3.2 Evropská měnová jednotka (ECU)

ECU byla na zasedání Evropské rady v Bruselu roku 1978 představena jako nástupce EUA a jako zúčtovací jednotka EMS. Téhož roku byla i právně zakotvena a to dohodou centrálních bank o Evropském měnovém systému z roku 1978 a provedenou Nařízením Rady č. 3180/78. Toto Nařízení definuje ECU jako **měnový koš**. Měnový koš měl být pravidelně přezkoumáván a měněn, tomu se skutečně stalo pouze dvakrát (17. září 1984 a 21. září 1989).

Jelikož EMS přestal plnit svoji funkci v květnu 1998, začátkem roku 1999 byl zřízen jako jeho nástupce EMS 2. Ten se lišil od prvního systému ve 2 podstatných faktech. První z nich byl, že odpadl měnový koš ECU a za druhé se stalo euro kotvou pro ostatní měny zúčastněné v ERM 2 (Tomášek, 2007).

V následující tabulce je zobrazen přehled účastníků ERM 2 od roku 1999 do roku 2007.

Tabulka 3: Přehled účastníků ERM2

Členská stát	Účastníkem ERM 2 od
Dánsko	1. ledna 1999
Estonsko	28. června 2004
Kypr	2. května 2005
Litva	28. června 2004
Lotyšsko	2. května 2005
Malta	2. května 2005
Slovensko	28. listopadu 2005
Slovinsko	28. června 2004
Řecko	1. ledna 1999

Zdroj: vlastní zpracování, Tomášek (2007)

1.4 Přípravy na zavedení společné měny

V této kapitole se budu zabývat přípravami na zavedení eura. Nejdříve se budu zabývat obecnou charakteristikou příprav na zavedení společné měny v naší zemi a následně sesumarizuji přípravy přijetí eura na Slovensku.

Až ve druhé polovině 80. let 20. století byly zásadním způsobem nastoleny postupy ke společné měně a měnová integrace. Jedním z významných impulzů bylo odbourání bariér volného pohybu zboží, osob, kapitálu a osob mezi členskými státy ES a to díky Jednotnému evropskému paktu, který byl podepsán v roce 1986.

1.4.1 Delorsova zpráva

Delorsova zpráva – z roku 1989, která předpokládá 3 etapy postupu k měnové unii:

První etapa (1990-1993) – tato etapa byla zahájena 1. 7. 1990 a spočívá ve vzájemném odbourání devizových a měnových bariér mezi členskými státy ES z důvodu realizace druhé a třetí etapy bylo zapotřebí upravit Smlouvu o založení Evropského společenství, tak aby bylo možné zavést potřebnou institucionální strukturu.

Druhá etapa (1994-1998) – druhá etapa byla zahájena vytvořením Evropského měnového institutu a vyhodnocuje podmínky pro vstup do závěrečné fáze měnové unie.

Třetí etepa (1999-) – tato etapa je charakterizována jako jednotná měnová politika, společná měna a společná centrální banka v rámci členských zemí EU (Tomášek, 2007, Helísek a kol., 2009, Hrubý, Krásnická, 2012).

1.4.2 Konvergenční kritéria

Podpisem Smlouvy o EU v Maastrichtu v roce 1992 byly zformulovány podmínky měnové unie (z právního hlediska). Smlouva vstoupila v účinnost 1. listopadu 1993. Těmto podmínkám se říká maastrichtská konvergenční kritéria. Mezi ně patří:

- průměrná míra inflace a dlouhodobě udržitelná cenová stabilita,
- dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů, který nevykazuje nadměrný schodek,
- poměr veřejného zadlužení k HDP nepřekračuje doporučovanou 60ti procentní hodnotu. Postup při nadměrném schodku upravuje článek 126.
- dodržování normálního flukтуаčního rozpětí, které je stanoveno mechanismem

směnných kurzů (ERM 2) Evropského měnového systému po dobu nejméně dvou let, aniž by došlo k devalvací vůči měně jiného členského státu,

- dlouhodobá nominální úroková sazba nepřevyšuje o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše třech členských států EU dosahující v oblasti cenové stability nejlepších výsledků (Hrubý, Krásnická, 2012, Tomášek, 2007).

Jednotlivá kritéria, která jsou uvedena v odstavci 1.4.1. mají z právního pohledu **suspenzivní podmínky**, to znamená, že při nesplnění podmínek se odkládá možnost vstupu do třetí etapy měnové unie a zavedení jednotné měny.

1.4.3 Přípravy na přechod eura v ČR

Česká republika se automaticky zavázala a převzala na sebe závazek účastnit se třetího stádia HMU vstupem do Evropské unie v roce 2004. Součástí Hospodářské a měnové unie je nahrazení národní měny za jednotnou měnu EU. Dříve nebo později je povinností členské země převzít společnou měnu, jelikož to vyplývá ze zakládajících smluv – dnes Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU). Evropská centrální banka připomíná novým členským zemím povinnost převzít euro, ale stanovení termínu vstupu záleží na kompetenci jednotlivého členského státu a na jeho připravenosti přijmout jednotnou měnu (Helísek a kol., 2009).

Členství v eurozóně je podmíněno splněním ekonomických a právních podmínek, které nazýváme maastrichtská kritéria (viz dále). Zavedení eura je velice náročný proces, na jedné straně přináší několik výhod (jednodušší cestování nebo například vyšší makroekonomickou stabilitu), ale také nevýhody a to především ztrátu samostatné měnové politiky. Aby přechod české ekonomiky na jednotnou měnu byl snazší, byl vypracován **Národní plán zavedení eura v České republice**. NP řeší organizační, technické a právní náležitosti přechodu na euro.

1.4.3.1 Národní plán zavedení eura v České republice

Národní plán stanoví, že s přechodem na euro musí být respektováno několik velmi důležitých principů:

- **Princip právní jistoty** – všechny uzavřené smlouvy obsahující údaje v českých korunách, zůstanou po zavedení eura stále platné
- **Princip ochrany spotřebitele** – zde se usiluje o to, aby zavedení jednotné měny nebylo zneužito k neodůvodněnému zvyšování cen – hlavním nástrojem pro prosazování tohoto principu bude povinnost tzv. duálního označování vybraných cen a peněžních částek
- **Princip minimalizace nákladů** – tento princip stanoví, že způsob přechodu na euro musí být ohleduplný vůči výdajům státních orgánů a soukromých subjektů (zavedenieura.cz, 2007).

Národní plán byl schválen usnesením vlády ČR dne 11. dubna 2007 č. 353. NP je technickým scénářem přijetí eura v České republice, a proto neobsahuje termín vstupu do eurozóny. NP se skládá ze tří částí:

1. **Část - základní informace** – zde je popsán scénář jednorázového přechodu na euro a časový harmonogram zavedení eura od rozhodnutí vlády euro zavést až po nahrazení českých korun eury. V první části jsou také uvedeny institucionální, legislativní a technické předpoklady, které jsou vyžadované s přechodem na euro.

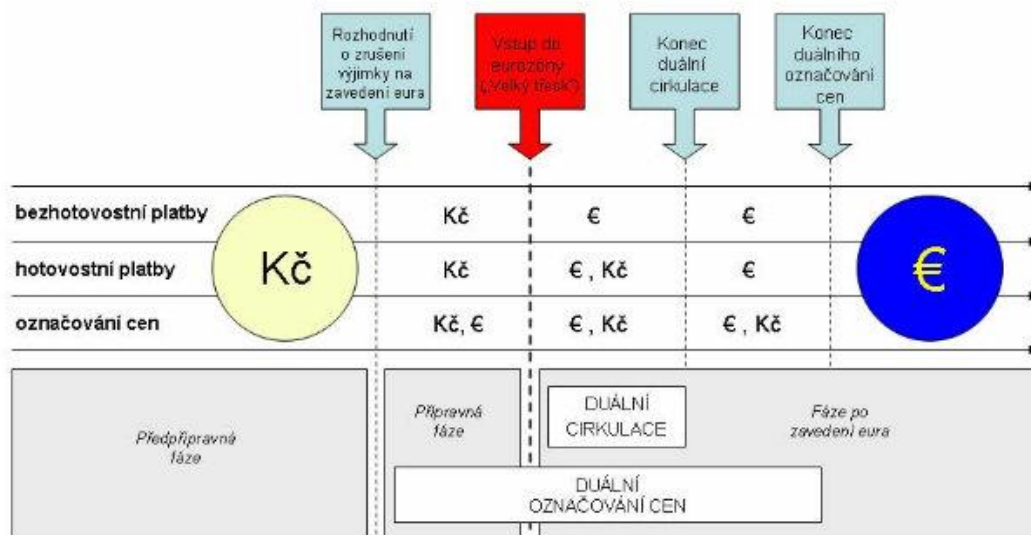
Přehled již uskutečněných kroků:

Přípravy na zavedení jednotné měny v naší zemi byly zahájeny vypracováním společného dokumentu ČNB a vlády, který se nazývá **Strategie přistoupení České republiky k eurozóně**. Tato strategie byla schválena usnesením vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003 a usnesením č. 1510 ze dne 23. listopadu, kterým vláda schválila materiál Institucionální zajištění přijetí eura v ČR. Strategie přistoupení ČR k eurozóně představuje společný a koordinovaný přístup ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva financí a ČNB k základním otázkám, které jsou spojeny s přístupem naší země ke společné měně. Dokument také doporučuje zavedení eura, jakmile budou vytvořeny vhodné ekonomické podmínky. Národní koordinační skupina zpracovala a předložila vládě materiál Volba scénáře zavedení eura v ČR. Na základě analýz byla jednoznačně doporučena a zvolena varianta jednorázového přechodu na euro – tzv. velkého třesku.

Scénář jednorázového přechodu na euro

Tento scénář je rozdělen do pěti časových fází, které jsou zobrazeny na následujícím obrázku.

Obrázek 2: Scénář jednorázového přechodu na euro

Zdroj: *Národní plán zavedení eura* [online]. 2007 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Narodni_plan_cast_I_verze_10-FV_pdf.pdf

Předpřípravná fáze před rozhodnutím o zrušení výjimky pro zavedení eura – ve všech činnostech je používána česká koruna a probíhají technické přípravy v souvislosti se zavedením jednotné měny,

Přípravná fáze po rozhodnutí o zrušení výjimky pro zavedení eura a před dnem vstupu do eurozóny – ve všech platbách se používá česká koruna. Údaje na výplatních páskách, ceny v obchodech nebo zobrazování zůstatků na bankovních výpisech jsou uváděny jak v korunách, tak v eurech (tzv. duální zobrazování). Délka této fáze se předpokládá na půl roku,

Období duální cirkulace – v tomto období musí být všechny bezhotovostní platby prováděny pouze v eurech a česká koruna je postupně stahována z oběhu,

Období mezi koncem duální cirkulace a koncem duálního označování cen – ve všech transakcích je používáno pouze euro,

Závěrečná fáze zavedení eura – jakmile bude ukončeno duální označování cen, budou veškeré transakce uváděny v eurech.

Harmonogram zavedení eura

Harmonogram je závislý na rozhodnutí vlády České republiky a ČNB o termínu vstupu do systému ERM II a na schopnosti naší země plnit maastrichtská konvergenční kritéria (viz další kapitola). Proces přijetí eura má pevně definovaný postup, jehož harmonogram je závislý na plnění výše zmíněných kritérií, včetně kurzového. Splnění tohoto kritéria musí předcházet dvouletý úspěšný pobyt měny v systému ERM II.

1. etapa – do vstupu do ERM II – první přípravy změn spojených se zavedením eura, absolvování přístupové procedury do systému ERM II s orgány EU
2. etapa – od vstupu do ERM II po rozhodnutí o přijetí ČR s eurozónou (členství v ERM II musí trvat minimálně 2 roky) – v této etapě probíhá například komunikační kampaň nebo příprava a přijímání legislativních změn – např.:
 - předzásobení ČNB a komerčních banek eurovým oběživem,
 - prohloubení komunikace s důrazem na ochranu spotřebitele,
 - aplikovat pravidla o povinném duálním označování cen,
 - zabezpečení dostatečného množství eurových bankovek a ražbu mincí pro hotovostní oběh.
3. etapa – mezi rozhodnutím Rady EU o zrušení výjimky pro zavedení eura do dne vstupu do euróny – tato etapa přináší nutnost zakončení technické přípravy naší země na vstup do eurozóny.

Pro vstup do eurozóny je zapotřebí např.:

- aplikovat pravidla o duální cirkulaci a zajistit stahování české měny z oběhu a nahrazovat ji eurem,
- zajištění dodržování pravidel pro povinné období duálního označování cen,
- dále pokračovat v komunikaci a vysvětlovat změny plynoucí ze zavedení jednotné měny (Národní plán zavedení eura v ČR, 2007, str. 11-12).

Základní zásady zavedení eura v ČR

- jednorázové zavedení eura
- duální cirkulace - krátké období paralelního oběhu eura a české koruny po termínu zavedení eura,
- zajištění kontinuity právních nástrojů,
- pravidla pro použití přepočítavacího koeficientu,
- pravidla zaokrouhlování,
- princip nepoškodit občana, zajištění cenové neutrality při přechodu na euro,
- věcná a finanční zodpovědnost,
- minimalizace nákladů,
- předcházení zvýšení cen, vnímané inflace, monitoring a kontrola (Národní plán zavedení eura v ČR, 2007, str. 3-8).

2. Část – Konkretizace úkolů v jednotlivých segmentech – tato část rozpracovává podrobně náležitosti zavedení jednotné měny v dílčích oblastech české ekonomiky, kterými se zabývají jednotlivé pracovní skupiny NKS. Jedná se o konkrétně o oblasti: banky a ostatní subjekty finančního trhu, veřejné finance a veřejná správa a samospráva, nefinanční sektor a ochrana spotřebitele, legislativní potřeby zavedení eura, zdroje informací a komunikace a informační a statistické systémy. V těchto šesti oblastech Národní plán zavedení eura v ČR definuje ukoly, které je zapotřebí v souvislosti se zavedením jednotné měny splnit.

3. Část – Slovník základních pojmů pro Národní plán zavedení eura (zavedenieura.cz, 2007)

1.4.3.2 Termíny zavedení eura

- v prosinci 2002 se hovořilo o přípravách, tak aby „nebyl vyloučen“ rok 2007,
- ze září 2003 se uváděl podle Strategie přistoupení ČR k eurozóně časový horizont 2009-2010 (později opraveno na datum 1. 1. 2010),
- předvstupní hospodářský program, který byl přijat v červenci 2003 (vládou) odhadoval splnění podmínek pro přijetí jednotné měny na konci dekády,
- 25. 10. 2006 padlo rozhodnutí vlády, aby ČR neusilovala o vstup do ERM II v roce 2007 a tím pádem se zrušil původní plán vstoupit v roce 2010 do eurozóny,
- významný dokument ze srpna 2007 – Aktualizovaná strategie přistoupení ČR k euru potvrdil zrušení původního termínu 2010, tak ale i absenci nového data plánovaného vstupu do eurozóny,
- po vyhodnocení plnění Maastrichtských kritérií z prosince 2008 se nadále nedoporučuje stanovit datum přijetí eura,
- bylo řečeno mnoho datumů od ministrů ČR nebo vrcholných pracovníků ČNB. Například guvernér ČNB Tůma vyslovil „pěkné datum“ rok 2019. Zatím není přesně stanoven nový termín přijetí eura (Helísek, 2009),
- zpráva z 21. 12. 2012, kde ČNB spolu s Ministerstvem financí doporučily prozatím nestanovovat cílové datum přijetí eura a tudíž v roce 2013 neusilovat o vstup do kurzového mechanismu ERM II,
- v průzkumu podle agentury CVVM (z 3. května 2013) se proti zavedení eura v České republice vyslovilo 48% dotázaných, dalších 29% by nejspíše bylo taky proti, je důležité poukázat, že pouze 14% Čechů by souhlasilo se zavedením jednotné měny. Politici nadále hovoří, že naše země výhledově euro přijme, ale nyní na to není vhodná doba už proto, že ČR nesplňuje konvergenční kritéria, která jsou k přijetí eura nezbytná. Mezi zastánce eura především patří mladší lidé, absolventi vysokých škol, studenti, voliči TOP 09 nebo ODS. Velmi zajímavé je i to, že premiér Nečas v Praze koncem dubna ujišťoval předsedu Evropské rady Hermana Van Rompuye, že

naše země chce přijmout euro. Prezident Miloš Zeman říká, že si umí představit přijetí eura v horizontu pěti let.⁴

Tabulka 4: Současní členové Eurozóny

Datum vstupu	Typ eura	Země
1. 1. 1999	Bezhotovostní	Belgie, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko
1. 1. 2001	Bezhotovostní	Řecko
1. 1. 2002	Hotovostní	Belgie, Německo, Irsko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko, Řecko
1. 1. 2007		Slovinsko, (neúspěšná Litva)
1. 1. 2008		Kypr, Malta
1. 1. 2009		Slovensko
1. 1. 2011		Estonsko

Zdroj: vlastní zpracování, Helísek (2009), *Zavedení eura v České republice* [online]. 2005 [cit. 2012-11-03]. Eurozóna. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_eurozona.html

1.5 Konvergence v České republice

V následující kapitole se zaměřím na charakteristiku jednotlivých konvergenčních kritérií, které musí Česká republika splnit. Každé kritérium bude doplněno tabulkou s jeho vývojem (viz kapitola 1.4.2).

1.5.1 Kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability je vymezeno v článku 140 odstavec 1 první odrážce SFEU: „*dosazení vysokého stupně cenové stability patrného z míry inflace která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků*“.

Článek 1 Protokolu o kritériích konvergence dále stanoví, že „*kritérium cenové stability[...] znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež*

⁴ *Ekonomika idnes*. [online]. 2013 [cit. 2013-07-01]. Necht' k přijetí eura je rekordní, odpůrce referend ODS chce plebiscit. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/pruzkum-o-prijeti-eura-v-cr-ddy-/ekonomika.aspx?c=A130503_110913_ekonomika_jw

nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tři členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“. (pro účely kritéria cenové stability se inflace měří pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen definovaný v nařízení Rady (ES) č. 2494/95).

Kritérium cenové stability zatím naše země neplní – je to především kvůli administrativním opatřením. Cenový vývoj v letech 2013-2015 je charakterizován mírnou inflací a to by mělo zajistit plnění tohoto kritéria.

Tabulka 5: Kritérium cenové stability

	2009	2010	2011	8/2012	2012	2013	2014	2015
Průměr 3 zemí s nejnižší inflací	0,0	0,9	1,6	1,5	1,2	1,2	1,3	1,4
Hodnota kritéria	1,5	2,4	3,1	3,0	2,7	2,7	2,8	2,9
Česká republika	0,6	1,2	2,1	3,4	3,3	2,3	1,9	2,1

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, str. 9, rok 2012 dle ČSU

Cenový vývoj v letech 2013-2015 bude ovlivňován i nadále nezanedbatelným příspěvkem administrativních opatření. V roce 2013 se předpokládá jako nejsilnější a to díky zvýšení obou sazeb DPH (k čemuž došlo). I přesto by mělo být kritérium cenové stability v následujících letech splněno (konkrétně 2013-2015). Roky 2013-2015 jsou v tabulce převzaty z Konvergenčních programů a Programů stability a růstu jednotlivých členských zemí kromě Řecka (Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, str. 9).

1.5.2 Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Následující kritérium je vymezeno ve článku 140 odst. 1 čtvrté odážky SFEU a vymezuje „*stálost konvergence dosažené členským státem, na který se vztahuje výjimka, a jeho účasti mechanismu směnných kurzů, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb“*.

Článek 4 Protokolu o konvergenčních kritériích dále stanoví, že „*kritérium konvergence úrokových sazeb (...) znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná*

dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků“. Pro měření úrokových sazeb se používají výnosy desetiletých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů. Na následující tabulce můžeme vidět, že Česká republika bez problémů kritérium dlouhodobých úrokových sazeb plní a to platí i pro rok 2012. Nutno podotknout, že k roku 2008 ČR neplnila pouze inflační kritérium.

Kritérium konvergence úrokových sazeb ČR plní, a to i přes obtížně předvídatelný vývoj na inflačních trzích – tlaky se neočekávají tak významné, aby bylo možné zabránit i v následujících letech toto kritérium plnit. V letech 2009-2012 měly roční průměrné dlouhodobé úrokové sazby pro konvergenční účely klesající tendenci.

Tabulka 6: Dlouhodobé úrokové sazby

	2009	2010	2011	8/2012	2012	2013	2014	2015
Průměr 3 zemí s nejnižší inflací	3,9	4,0	3,3	2,,1	1,8	2,5	3,3	4,2
Hodnota kritéria	5,9	6,0	5,3	4,1	3,8	4,5	5,3	6,2
Česká republika	4,8	4,2	3,7	3,2	3,4	3,5	3,8	4,0

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a ekonomické sladění ČR s eurozónou, str. 14

Pro roky 2012-2015 byly vyloučeny země potýkající se s dluhovými problémy (Španělsko), v roce 2013 Irsko a v letech 2014-15 to bude Portugalsko. Predikce v letech 2013-2015 je vzhledem k dluhovým problémům zatížena určitými riziky. Dosavadní vývoj naznačuje, že ČR by neměla mít problémy s plněním tohoto kritéria.

1.5.3 Kritérium veřejných financí

Fiskální kritéria – lze rozdělit na dvě části, jedna z nich je kritérium vladního deficitu a druhý je kritérium veřejného dluhu. Česká republika má velké problémy s plněním prvního kritéria. Obě části musí být splněny současně.

Kritérium konvergence týkající se veřejných financí je vymezeno v článku 140 odst. 1 druhé odrážce SFEU jako „*dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 126 odst. 6*“. Článek Protokolu o kritériích konvergence dále stanoví, že toto kritérium znamená, že „*v době*

šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 26 odst. 6 uvedené smlouvy o existenci nadměrného schodku“.

Kritérium veřejných rozpočtů

Kritérium vyžaduje, aby schodek veřejných financí v poměru k HDP nepřekročil referenční hodnotu 3%.

Tabulka 7: Kritérium veřejných rozpočtů (v % k HDP)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hodnota kritéria	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Česká republika	-5,81	-4,81	-3,25	-4,40	-2,9	-2,7	-2,4

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, str. 10, rok 2012 dle ČSÚ z dubna 2013

Pro roky 2013-2015 se předpokládá postupné zlepšování salda sektoru vládních institucí, a to až na -2,4 HDP v roce 2015. (to je v souladu s požadavky Paktu stability a růstu a s Programovým prohlášením vlády).

Kritérium veřejného dluhu

U plnění tohoto kritéria si ČR vede opět dobře, protože dlouhodobě plní kritérium veřejného dluhu. Kritérium hrubého veřejného dluhu požaduje, aby veřejný dluh v poměru k HDP nepřekračoval 60%. O tom, jak plní toto kritérium naše země, je zobrazeno v tabulce 8.

Tabulka 8: Veřejný dluh (v % k HDP)

Sloupec1	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hodnota kritéria	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Česká republika	34,21	37,82	40,84	45,76	47,6	48,6	49,2

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, str. 11 a dle ČSÚ z dubna 2013

Česká republika díky nízké výchozí úrovni dluhu neměla problémy s plněním tohoto kritéria. Avšak vlivem hospodářské krize od roku 2009 dochází k prudkému nárůstu úrovně

dluhu. Když ale srovnáme průměr EU, není stále úroveň celkového zadlužení nadměrně vysoká.

1.5.4 Kritérium stability měnového kurzu

Kurzové kritérium lze jen těžko hodnotit, jelikož Česká republika zatím není účastníkem kurzového mechanismu ERM II a není tedy stanovena centrální parita k euru. Dle Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR (str. 90, 2007) je přijetí společné měny u všech kandidátských zemí vázáno na plnění konvergenčních kritérií, jejichž součástí je i povinnost setrvat v měnovém režimu ERM II po dobu nejméně dvou let. O vstupu do ERM II rozhoduje vláda ČR a toto rozhodnutí je vázáno na společné doporučení Ministerstva financí ČR a České národní banky v každoročně vypracovávaných analýzách, které se týkají plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladnosti naší země s eurozónou. Výsledky těchto studií jsou zpravidla předkládány vládě na podzim. Tato pravidla přístupu České republiky k měnové integraci byla zakotvena v roce 2003 ve Strategii přistoupení ČR k eurozóně (společný dokument Ministerstva financí, ČNB a MPO, kde hlavním bodem je definování přístupu ke kurzovému konvergenčnímu kritériu, který ukládá povinnost zafixovat národní měnu k euru v režimu ERM II).

Přechod na euro – se uskutečňuje pomocí fixně stanoveného **přepočítacího koeficientu**, k němuž dochází po kladném vyjádření Evropské komise a ECB ohledně plnění konvergenčních kritérií ze strany kandidátského státu. Přepočítací koeficient určí Rada EU ve složení hlav států a vlád členských států EU po konzultaci s Evropským parlamentem cca šest měsíců před oficiálním zavedením eura v dané zemi, která se uchází o zavedení jednotné měny – eura.

Žádost o vstup do ERM II podává kandidátská země předsedovi ECOFINu (Rada ministrů hospodářství a financí) většinou poslední pracovní den týdne a je o ní informován předseda EFC (Hospodářský a finanční výbor) a jeho sekretariát, který svolá zasedání Výboru ERM II na sobotní dopoledne. Veškerá jednání probíhají v naprosté tajnosti.

Zvolení centrální parity v ERM II – pro státy, které před vstupem do ERM II využívaly jakýkoliv typ fixního měnového režimu vázaného na euro, je rozhodnutí o nastavení centrální parity jednodušší hlavně v tom případě, že země mohou navázat na dříve fungující praxi (např.: Estonsko, Litva, Slovinsko, Malta nebo Kypr). Situace je odlišná u zemí, které

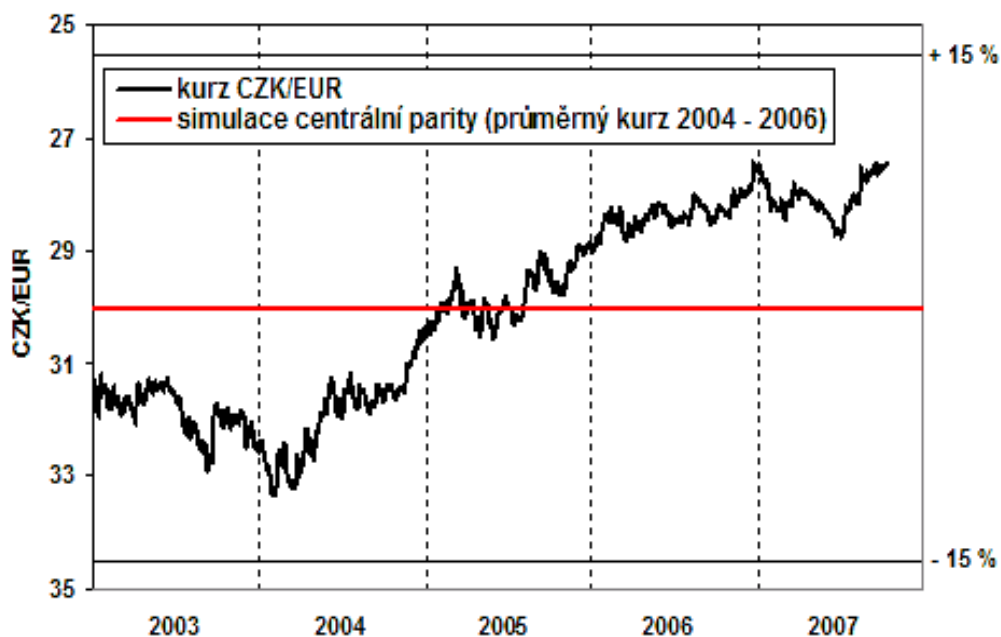
opustily fixní kurzový režim – jako byla právě i Česká republika (v roce 1997). Od té doby Česká národní banka nechává vyvíjet kurz na základě nabídky a poptávky. Stejně na tom byla i Slovenská republika, která režim řízeného plovoucího kurzu uplatňovala od roku 1998. Slovensko do ERM II vstoupilo v roce 2005 a to doprovázelo přehodnocení kurzové politiky. Lze očekávat, stejně jako u Slovenska, že vstup do ERM II proběhne v České republice zřejmě podobně, tedy téměř v tajnosti a bez žádných předcházejících zpráv, hlavně z důvodu aby vývoj měnového kurzu nebyl v posledních dnech floatingu zbytečně ovlivňován spekulacemi (Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku v ČR, 2007, str. 93).

Kritérium stability měnového kurzu podle Helíska (2009) znamená, že členský stát dodržoval tzv. normální rozpětí, která jsou právě stanovena ERM II bez „značného napětí“ a to během alespoň dvou posledních let před šetřením. Na kritérium směnných kurzů se odkazuje v článku 140 odst. 1 třetí odrážce jako na „*dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči euru*“.

Článek 3 Protokolu o kritériích konvergence stanoví: „*Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému (...) znamená, že členský stát alespoň po dobu posledních dvou let před šetřením dodržování flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči euru*“.

V rámci příprav na zavedení eura je nicméně vývoj kurzu k možné centrální paritě simulován.

Graf 1: Vývoj kurzu CZK/EUR v letech 2004-2006

Zdroj: Zavedení eura v České republice [online] 2010 [cit. 2012-12-21]. Kritéria stability měnového kurzu. Dostupné z :
http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_kriter_stabil_men_kurzu.html

Graf 2: Nominální měnový kurz CZK/EUR v letech 2008 - 2012

Graf 2.1: Nominální měnový kurz CZK/EUR

Zdroj: Česká národní banka [online] 2005-2013 [cit. 2013-06-29]. Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií – Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů. Dostupné z :
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategicke_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2012.pdf

Reálná konvergence

Zavedením jednotné měny znamená ztrátu samostatné měnové a kurzové politiky. Veřejností zatím méně známé, ale daleko důležitější, je plnění reálných kritérií konvergence. To znamená přibližovat se reálné výkonnosti české ekonomiky ekonomikám členských zemí Evropské unie. Toto plnění není stanoveno žádnou smlouvou. Reálná konvergence je vyjadřována zejména (Tomášek, 2007, Dědek, 2008):

- sblížením ekonomické úrovně,
- sladností hospodářských cyklů a do reálných konvergencí řadí i sblížení cenových hladin.

1.5.5 Reálná právní kritéria

Přípravenost České republiky přijmout jednotnou měnu euro je samozřejmě podmíněno širokou škálou faktorů, vedle maastrichtských konvergenčních kritérií, je nutné splnit kritéria reálná, kam patří i reálná kritéria právní. Ty znamenají připravenost členského státu splnit veškeré právní náležitosti, které s přijetím eura souvisejí. Kromě institucionálních předpokladů, hlavně nezávislost centrální banky, je to především připravenost předat vlastní měnovou suverenitu a tím se podílet na evropské měnové suverenitě (ihned.cz, 2006).

Těmito kritérii se hodnotí slučitelnost právního řádu členského státu s podmínkami měnové a hospodářské unie (ty jsou považovány za nejvyšší dosažený stupeň evropské integrace). Reálná právní kritéria můžeme rozdělit do dvou okruhů:

- **První okruh** – zde je řešena skutečnost, zda je členský stát plně integrován do všech 4 základních svobod jednotného vnitřního trhu EU. Za velmi důležitou svobodu je považován **volný pohyb kapitálu a volný pohyb finančních služeb** – někdy se hovoří o tzv. přechodném období v oblasti volného pohybu kapitálu (1. května 2004 to přijala i ČR a další členské země, které přistupovaly do Evropské unie). Jedná se zejména o přechodná období na nabývání nemovitostí pro cizince, které jsou určeny k vedlejšímu bydlení pro cizozemce z ostatních členských zemí Evropské unie v délce pěti let od vstupu České republiky do EU.

- **Druhý okruh** – aby národní právo zajišťovalo nezávislost centrální banky, je potřeba slučitelnost předpisů o centrálním bankovníctví (Tomášek, 2007, Pečínková 2008).

1.6 Euro

Samotný název pro jednotnou měnu nebyl dlouho jasný. Ve smlouvě o Evropském společenství z roku 2002 byla označena společná měna jako ECU. Po celou dobu v první polovině 90. let se diskutovalo o vhodnějším názvu. Ale až 16. prosince roku 1995 na jednání Evropské rady v Madridu byl pokřtěn nový název pro jednotnou měnu – EURO a její jednotky. Na zmiňovaném zasedání byl také schválen symbol pro euro - €. Tento název je odvozen z řeckého písmene epsilon, přeškrtnutí má označovat stabilitu nové měny.

V Madridu byly též přijaty zásady pro používání názvu „euro“ v různých jazycích EU. Ze zásad vyplývá, že název musí být stejný ve všech úředních jazycích EU. Všechny závěry týkající se názvu pro jednotnou měnu byly následně potvrzeny v právu Evropského společenství a způsob psaní eura se stal součástí evropského měnového práva. Často bylo kritizováno Lotyšsko, protože ve svém právu zavedlo název „eiro“ a to podle Evropské centrální banky zásadně porušuje zásadu jednotného psaní eura ve všech úředních a pracovních jazycích EU (Tomášek, 2007).

Mezinárodní organizace pro standardizaci (ISO 4217) v dubnu 1997 přidělila euru kód „EUR“. Od té doby se kód stal mezinárodní normou pro všechny organizace, jak komerční, finanční nebo maloobchodní.

Bankovky – vzory bankovek byly schváleny na zasedání Evropské rady v Dublinu (prosinec 1996). Znamý rakouský výtvarník Robert Kalina se stal tvůrcem bankovek. Návrhy zobrazují sedm stavebních stylů, od antického až po moderní architekturu. Na základě rozhodnutí ECB z 20. března 2003 č. 2003/4 o nominálních hodnotách, specifikacích, reprodukci, výměně a stahování eurobankovek, jsou jednotlivé eurobankovky specifikovány na následující tabulce:

Tabulka 9: Eurobankovky

Hodnota	Rozměr	Převažující barva	Motiv
5	120 x 62 mm	Šedá	antika
10	127 x 67 mm	Červená	románský sloh
20	133 x 72 mm	Modrá	gotika
50	140 x 77 mm	Oranžová	renesance
100	147 x 82 mm	Zelená	baroko a rokoko
200	153 x 82 mm	Žlutohnědá	architektura skla a železa
500	160 x 82 mm	Purpurová	moderna 20. Století

Zdroj: vlastní tvorba, Tomášek (2007)

Mince – vzory mincí byly schváleny na zasedání Evropské rady v Amsterdamu (1997). Vybrán byl návrh belgického výtvarníka Luca Luycxe. Jednotlivé euromince jsou specifikovány podle Nařízení Rady (ES) č. 975/98 o nominálních hodnotách a technických specifikacích euromincí určených pro peněžní oběh.

Bezhotovostní euro a jeho důsledky (počínaje od 1. 1. 1999)

- díky zavedení jednotné měny euro přineslo **větší transparentnost** a také výrazné srovnání cen v zemích eurozóny,
- díky zjednodušení přeshraničních plateb v eurech a jeho zrychlení euro přineslo **více příhraničních obchodů a investic**,
- **snížení transakčních nákladů**,
- **zaniklo kurzové riziko**, to se samozřejmě netýká české koruny (Tomášek, 2007).

Hotovostní euro

1. ledna 2002 bylo do oběhu puštěno 15 miliard bankovek společné měny v celkové hodnotě 642 miliard EUR a mince v hodnotě 16 miliard EUR. Z tohoto důvodu musel být stáhnut zhruba stejný objem platidel v té době 12ti zaniklých měn. Zde vzniká problém spíše logistický oproti zavedení bezhotovostního eura. K vyřešení problémů bylo potřeba zajistit a stanovit, kdy zaniká platnost dosavadních národních platidel. Nejzazší termín a to 28. únor 2002 stanovila ECB, Rada EU a orgány EU (Tomášek, 2007).

1.6.1 Klady a zápory eura

Podle evropské legislativy nemá naše země na vybranou, jakmile ČR splní konvergenční kritéria, budeme povinni přistoupit k eurozóně (zavázali jsme se k tomu v přístupové smlouvě). Na základě evropské legislativy by mohla ale Česká republika hlasovat o přijetí eura. K tomu je zapotřebí shválit buď ústavní zákon o obecném referendu anebo schválit ústavní zákon o speciálním referendu vstupu do eurozóny. Například Švédsko na základě výsledků referenda o vstupu do eurozóny vstup odkládá (Pečínková, 2008).

Čeští ekonomové a právníci se neustále snaží odpovědět na otázku, zda je lepší euro přijmout dříve nebo setrvat a nikam nespěchat? Je to velmi těžká otázka, na kterou se nedá jednoznačně odpovědět. Například podle Hampla (Pečínková, 2008) se v debatě o přijetí eura objevují různé mýty. Jeden z mýtů praví, že čím dříve země akceptuje společnou měnu, tím lépe. Cesta do eurozóny není ale dostihem v Chuchli, kde platí, kdo první projede páskou, ten je vítěz. Při vstupu do eurozóny taková pravidla neplatí, ten, kdo je první na pásce, nemusí být vítězem. V našem případě, je to ale ten, kdo páskou proběhne a potom běží stejně rychle, jako doposud, nebo nejlépe pokud je to možné, ještě rychleji.

Za jakých podmínek je přijetí eura výhodné? Za prvé jsou to podmínky reálné sladění v jednotné měnové zóně (ekonomiky by měly mít podobný cyklus, podobnou míru bohatství apod.), dále nominální sladění, podobnost měr inflace atd. a za třetí pak záležitost týkající se pružnosti ekonomiky. Druhý mýtus se považuje za mnohem závažnější, ten praví, že maastrichtská kritéria jsou zároveň podmínkami výhodnosti přijetí jednotné měny. To ale není pravda. Obecně platí, že maastrichtská kritéria byla vytvořena spíše pro vznik eurozóny a nejsou příliš vhodná pro její další rozšiřování (Pečínková, 2008).

Přínosy/výhody

- zrušení směnitelnosti – každá směna jedné měny za druhou něco stojí, a nejen čas, to platí zejména v podmínkách české bankovní soustavy (Helísek a kol., 2009),
- větší přínos je odstranění kurzového rizika v obchodu s ostatními zeměmi eurozóny (více než polovina českého exportu směřuje do zemí eurozóny) a snížení transakčních nákladů, které souvisejí s převody peněz (Helísek a kol., 2009),
- velkým přínosem pro podnikatele bude ulehčení kalkulace budoucích nákladů a výnosů z investičních, úvěrových a jiných operací,

- přínosem zavedení eura bude pro obchody s cennými papíry - kurzovní lístky burzy CP budou přehlednější (mezinárodně jednodušeji srovnatelnými). (Tuček – Pečínková, 2008),
- odstranění kurzových výkyvů a transakčních nákladů,
- dosažení cenové stability,
- politika veřejných financí bude autonomní, koordinovaná a také disciplinovaná,
- rozšíření možností bank a podniků v mezinárodním měřítku,
- zjednodušené cestování v rámci eurozóny a mimo ní,
- vytvoření jednotného finančního trhu a rozšiřování výhod jednotného trhu,
- stabilizace makroekonomického rámce (nízké úrokové sazby, zdravé veřejné finance, cenová stabilita atd.),
- nebo zesílení role EU v mezinárodních organizacích – například Mezinárodní měnový fond (Pečínková, 2008, Helísek a kol., 2009).

V naší zemi může být přístup České národní banky východiskem klasifikace přínosů a nákladů. Ta je formuluje jako „pozitivní efekty a rizika“:

Efekty:

- završení integrace do evropských měnových struktur,
- stabilizování dlouhodobých úrokových sazeb na co nejnižší úrovni,
- zvýšení stability finančního sektoru díky vzniku měnových turbulencí,
- eliminace kurzového rizika, pokles zajišťovacích a transakčních nákladů,
- stabilnější prostředí pro podnikatele a efektivnější alokace zdrojů,
- provádět strukturální reformy, které podporují dlouhodobě udržitelný ekonomický růst.

Rizika/zápory:

- nebude-li česká ekonomika dostatečně sladěná s eurozónou, mohou mít ekonomické šoky asymetrické dopady,
- zapotřebí bude zpřísnit fiskální politiku ke splnění Paktu stability a růstu,
- ztráta samostatné měnové politiky (Helísek a kol., 2009),
- jednorázové náklady na zavedení eura.

1.7 Přijetí jednotné měny na Slovensku

Slovensko se 1. ledna 2009 stalo šestnáctou zemí, co přijala jednotnou měnu za svoji a stala se součástí eurozóny. 20. dubna 2009 – den, kdy Komise zveřejnila své první ucelenější hodnocení zavedení eura na Slovensku. Osvědčil se tzv. scénář „velkého třesku“ – vymezení prostoru pouhé dva týdny po datu zavedení eura pro duální oběh dvou měn (akceptace plateb jak ve slovenských korunách, tak v eurech). Ukázalo se, že toto období bylo postačující pro bezproblémový přechod na novou měnu (91% obyvatel Slovenska potvrdilo, že se nesetkalo s problémy během duálního oběhu při opatření nové měny). Hodnocení Komise se zabývá všemi významnými aspekty zavedení eura na Slovensku⁵.

Strategie přijetí jednotné měny

Samotné přípravy na zavedení jednotné měny na Slovensku začaly ještě před vstupem Slovenské republiky do Evropské unie (2004). Vláda SR dne 16. července 2003 schválila Stratégiu prijatia eura v SR. Tu vypracovala Národní banka Slovenska spolu s Ministerstvem financí SR. Společné vyhlášení Národní banky Slovenska a vlády definovalo, že výhody zavedení eura převažují nad nevýhodami (tím pádem by SR měla vstoupit do eurozóny co nejdříve).

Jako nejvýznamnější pozitivní efekty ze zavedení jednotné měny na Slovensku se předpokládaly:

- zvýšení obchodní výměny,
- tlak na standardizaci domácích hospodářsko-politických kroků a reforem,
- snížení nákladů na konverzi měny,
- rozvoj podniků povede k hospodářskému růstu,
- zvýšení cenové transparentnosti nebo
- podniky na Slovensku přestanou být vystaveny kurzovnímu riziku vůči euru (dokument Stratégia prijatia eura, str. 8).

⁵Zavedení eura v České republice [online] 2007 [cit. 2012-12-15]. Evropská komise hodnotila zavedení eura na Slovensku. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1127.html

1.7.1 Národní plán zavedení eura na Slovensku

Zavedení eura je, jak z organizačního hlediska, tak z hlediska technického, velmi náročný proces. Bylo nutno vypracovat **Národní plán zavedenia eura v Slovenskej republike** a tento krok učinila vláda usnesením číslo 868 z 8. září 2004. NP je velmi důležitý dokument, který představuje plán jednotlivých kroků pro uskutečnění úspěšného a bezproblémového zavedení eura na celém území Slovenské republiky.

Harmonogram přijetí eura

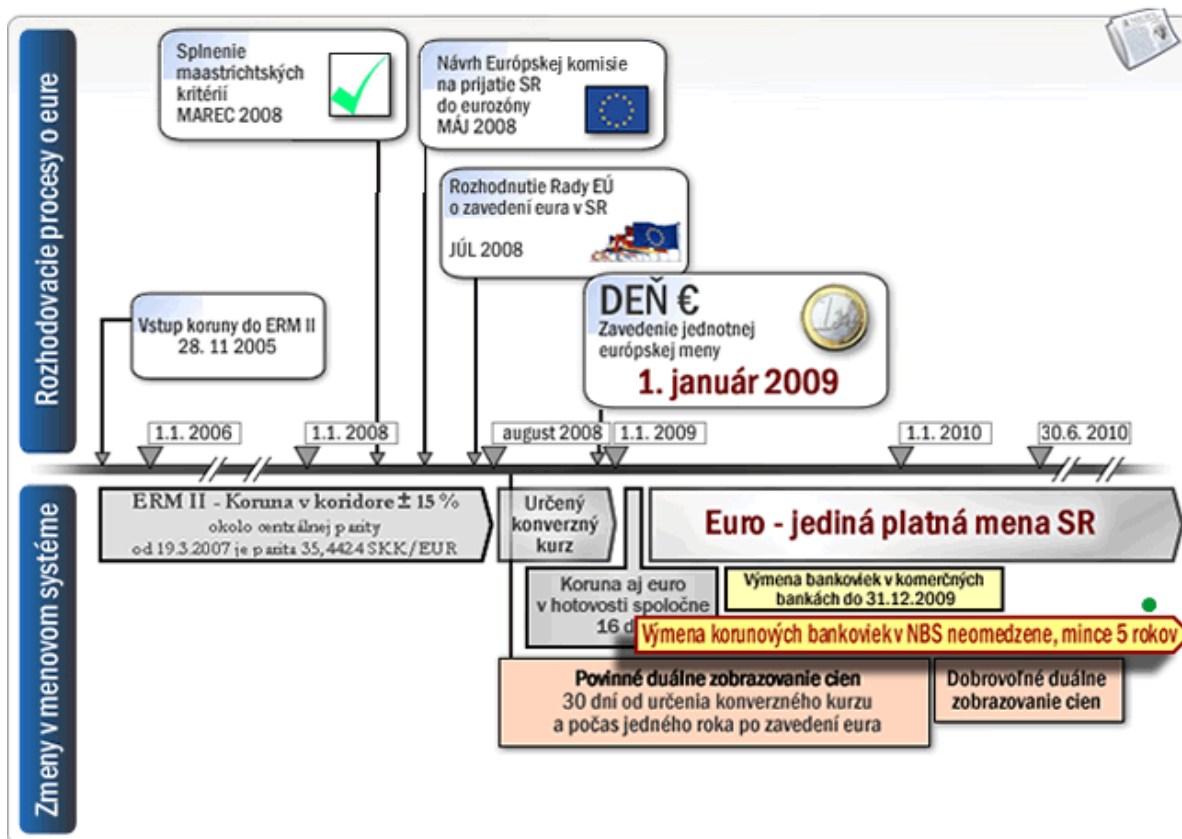
V následující přehledné tabulce můžeme vidět harmonogram přijetí eura na Slovensku.

Tabulka 10: Harmonogram přijetí eura na Slovensku

1. ETAPA- PO VSTUP DO ERM II	
Do 25. 11. 2005	absolvování přístupových procedur do ERM II
2. ETAPA - ČLENSTVÍ V ERM II DO ROZHODNUTÍ O PŘIJETÍ SR DO EUROZÓNY	
28. 11. 2005	vstup do ERM II
květen 2008	zprávy o konvergenci Evropské komise a ECB
květen - červen 2008	hodnotící procedura v evropských institucích
červen 2008	rozhodnutí Rady EU o zrušení výjimky
červen 2008	stanovení konverzního kurzu SKK/EUR Radou EU
3. ETAPA - MEZI ROZHODNUTÍM O PŘIJETÍ SR DO EUROZÓNY A SAMOTNÝM VSTUPEM	
červen - prosinec 2008	zabezpečení potřebného množství eurových bankovek a ražba mincí pro hotovostní oběh po SR
září - prosinec 2008	předzásobení komerčních bank eurovým oběživem
říjen, prosinec 2008	předzásobení maloobchodu eurovým oběživem
říjen 2008 - prosinec 2009	povinné zobrazení duálních cen
do konce prosince 2008	konverze bankomatů, automatů a jiných zařízení fungujících na mince a bankovky
4. ETAPA PO VSTUPU DO EUROZÓNY	
srpen 2008 - 31. prosinec 2009	povinné zobrazení duálních cen
1. leden 2009	vstup do eruzóny
do 16. ledna 2009	duální oběh
do 17. ledna 2009	pokračování výměny starého oběživa za eurové bankovky a mince
do června 2010	doporučení zobrazení duálních cen

Zdroj: vlastní zpracování dle dokumentu Národní plán zavedenia eura v Slovenskej republike (str. 11)

Obrázek 3: Harmonogram zavedení eura na Slovensku

Zdroj: *Euromena* [online] 2007 [cit. 2012-11-11]. Harmonogram zavedenia eura. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/harmonogram-zavedenia-eura/9350s>

1.7.2 Maasterichtská kritéria

Analýza konvergence Slovenské ekonomiky vypracovaná Odborem výzkumu Národní banky Slovenska byla základním zdrojem pro sledování plnění konvergenčních kritérií. Jako každý stát před vstupem do eurozóny musí stát splnit konvergenční kritéria:

- veřejné finance,
- inflační kritérium,
- stabilita dlouhodobých úrokových sazeb,
- kurzová stabilita.

Srpen 2005 – publikována první Analýza konvergence slovenské ekonomiky – v této době plnila Slovenská republika pouze kritérium úrokových sazeb. Fiskální kritéria nebyla plněna z důvodu vyššího veřejného deficitu, co se týče kritéria kurzovní stability, Slovensko nemohlo toto kritérium plnit, jelikož nebylo členem ERM II.

Červenec 2006 – z Analýzy konvergence slovenskej ekonomiky - v tomto roce poprvé Slovensko splnilo fiskální kritérium. Stále ale nebylo splněno kritérium cenové stability (i když došlo k výraznému poklesu inflace ze 4,5 % na 3,7%). 28. listopadu 2005 vstoupila slovenská koruna do systému ERM II.

2007 – splnění pouze dvou kritérií (kritérium úrokových sazeb a kritérium kurzovní stability)

2008 – Slovensko splnilo všechny kritéria, kterým završilo cestu pro zavedení jednotné měny k 1. lednu 2009.

Na následující tabulce můžeme vidět, jak si Slovensko vedlo s plněním maastrichtských kritérií.

Tabulka 11: Plnění Maastrichtských kritérií na Slovensku v roce 2008

Kritérium	Konvergenční zpráva 2008
Fiskální kritérium	
Veřejný deficit (%HDP)	2,2
Veřejný dluh	29,4
Cenové stability	
Míra inflace (HICP v %)	2,2
Úrokových sazeb	
Dlouhodobé úrokové sazby %	4,5
Kurzovní stability	
Nominální výměnný kurz	OK

Zdroj: vlastní zpracování, Analýza konvergence slovenskej ekonomiky 2008

Zásady zavedení eura

Základní zásady⁶ zavedení eura na Slovensku jsou ukotveny v Národnom pláne zavedenia eura v SR. Na těchto zásadách jsou postavené připravované právní předpisy a ostatní náležitosti přechodu na jednotnou měnu (jednotlivé zásady budou podrobně rozebrány v praktické části v kapitole 2.2.1).

1. Velký třesk
2. Krátký duální oběh
3. Konverzní kurz
4. Kontinuita kontraktů
5. Pravidla zaokrouhlování
6. Nepoškodit občana
7. Minimalizovat náklady
8. Zodpovědnost.

1.7.3 Hodnocení Komise zavedení eura na Slovensku⁷

Jak již bylo zmíněno na začátku kapitoly, na Slovensku se osvědčil scénář „velkého třesku“ (duální oběh po dobu 2 týdnů). S tímto konceptem bylo spokojeno 91% Slováků. Samotné stahování slovenské měny a nahrazování eurem začalo již před vlastním zavedení eura (1. leden 2009). Do hotovostního oběhu bylo vydáno 188 miliónů eurobankovek, které byly vypůjčené od Rakouské národní banky. 500 miliónů bylo vyraženo domácí mincovnou v Kremnici. Podle Komise byly procesy předzásobení novou měnou a výměny oběživa v období duálního oběhu zvládnuty velmi dobře. Aby bylo zamezeno možným obavám,

⁶ *Euromena* [online] 2007 [cit. 2012-12-12]. Zásady zavedenia eura. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/zasady-zavedenia-eura/1563s>

⁷ *Zavedení eura v České republice* [online] 2007 [cit. 2012-12-15]. Evropská komise hodnotila zavedení eura na Slovensku. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1127.html

s růstem cen přijalo Slovensko celou řadu opatření. Jednalo se o **zavedení etického kodexu**, který spočíval v dobrovolném závazku obchodníků plně respektovat pravidla pro přepočtení cen ze stávající měny na euro. Mezi další opatření patří **časté kontroly Slovenské obchodní inspekce**, činnost tzv. **cenového odboru** nebo aktivity **spotřebitelských sdružení**. Účinnost těchto opatření hodnotí Komise též pozitivně. Na rozdíl od jiných zemí se Slovensko nesetkalo s žádným významnějším inflačním dopadem. Slováci ani nepocítily změnu cen po přijetí jednotné měny. I velmi dobře zvládnutá komunikační kampaň pomohla k hladkému zavedení eura. To též Komise hodnotila kladně (zavedenieura.cz, 2008).

2 Praktická část

2.1 Technické přípravy na zavedení eura v ČR

V této kapitole se věnuji nejdůležitějším bodům přípravy na zavedení eura v České republice, a to institucionálnímu zajištění zavedení jednotné evropské měny a procesu zavedení eura z hlediska scénářů.

2.1.1 Institucionální zajištění zavedení eura

Pro zavedení eura v České republice byla ustanovena skupina s oficiálním názvem Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR. Jedná se o centrální, koordinační a řídicí orgán, který má v současné době, dle zprávy z jeho činnosti v roce 2011, mimo jiné na starosti tyto aktivity: účastnění se pracovních výborů Evropské komise, udržování v provozu a aktualizování internetové stránky www.zavedenieura.cz, pozorování a analyzování zahraničních zkušeností, případné další pokračovací činnosti metodického charakteru, ovšem v této činnosti je nezbytné pokračovat v souladu s principem účelně vynaložených prostředků. S ohledem na to, že zatím nebylo určeno cílové datum možného přijetí eura, vykonává Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR (dále jen NKS) jen nezbytné úkoly a provedla personální i obsahovou redukci všech svých aktivit⁸.

V usnesení vlády ČR č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 je stanoveno, že NKS je v podřízeném vztahu k ministru financí ČR. Ministr financí ČR je pověřen pravidelnou kontrolou, která probíhá dvakrát ročně. Uvedené usnesení vlády dále stanovuje povinnost ministrovi financí podávat informaci o činnosti NKS vládě.

V čele NKS je národní koordinátor, který je jmenován vládou na návrh Ministerstva financí⁹.

Pro přípravu veškerých odborných podkladů z oblasti zavedení eura v ČR jsou pověřeny níže uvedené pracovní skupiny¹⁰:

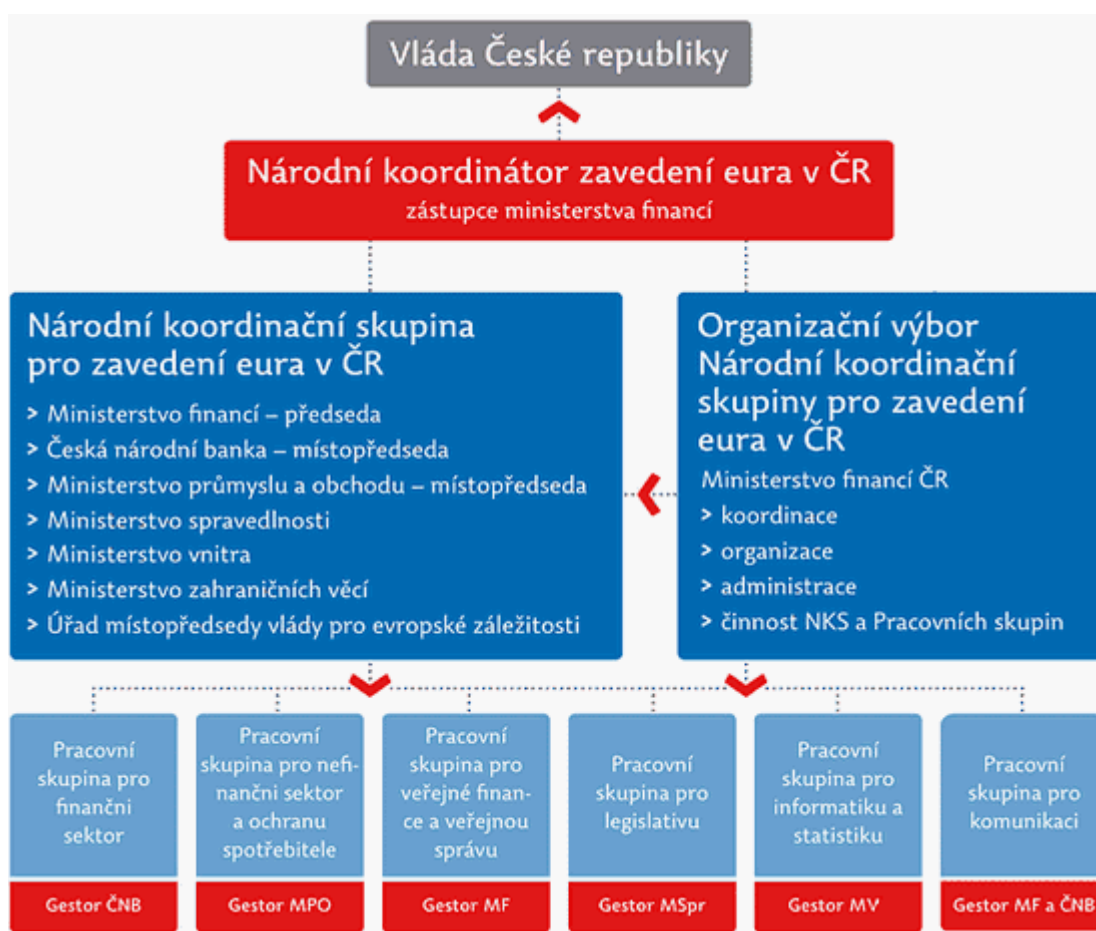
⁸ Zpráva o činnosti Národní kontrolní skupiny pro zavedení eura v ČR. *Zavedení eura v ČR* [online]. http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Zprava_o_cinnosti_NKS_2011.pdf

⁹ Institucionální zajištění eura v ČR. *Zavedení eura v ČR* http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Institucionalni_zajisteni_eura_v_cr.pdf

- Pracovní skupina pro finanční sektor,
- Pracovní skupina pro nefinanční sektor,
- Pracovní skupina pro veřejnou správu,
- Pracovní skupina pro ochranu spotřebitele,
- Pracovní skupina pro legislativu,
- Pracovní skupina pro komunikaci,
- Pracovní skupina pro informatiku a statistiku.

Bližší specifikace všech výše uvedených pracovních skupin je zahrnuta v Národním plánu zavedení eura (viz dále).

Obrázek 4: Organizační struktura NKS

Zdroj: *Zavedení eura v ČR* [online] 2007 [cit. 2012-11-11]. Organizační struktura. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/narod_koord_skup_organ_strukt.html

¹⁰ Institucionální zajištění eura v ČR. *Zavedení eura v ČR*

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Institucionalni_zajisteni_eura_v_cr.pdf

2.1.2 Scénáře zavedení eura

Na základě nařízení rady (ES) č. 974/98 mají státy vstupující do Eurozóny možnost výběru ze třech následujících možných scénářů zavedení eura:

- scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář),
- jednorázový přechod na euro (tzv. velký třesk či též *Big Bang*),
- jednorázový přechod na euro s využitím tzv. doběhu (*Phasing Out*).

Česká republika, která má praktické zkušenosti s měnovou odlukou z roku 1993, se stejně jako Slovensko rozhodla pro tento způsob zavedení eura. Tuto variantu doporučilo všech šest pracovních skupin NKS a doporučená varianta byla schválena vládou.

Scénář s přechodným obdobím

Scénář s přechodným obdobím (tzv. dvoufázový přechod, tento scénář je také znám pod pojmem „madridský scénář“), kdy je euro zaváděno do země, která si tento způsob zvolí, probíhá ve dvou fázích. V první fázi je euro používáno výhradně k bezhotovostním operacím, přičemž statut tzv. zákonného platidla stále náleží národní měně daného státu. Veškeré bezhotovostní platby jsou přepočteny na měnu účtu příjemce. V této první fázi je dovoleno využít možnosti použít euro i k hotovostním operacím. Po této první fázi nastupuje fáze další, kdy již je uvedeno euro do oběhu. Období mezi jednotlivými fázemi není delší než tři roky¹¹.

Zavedení eura pomocí madridského scénáře využily všechny zakládající země eurozóny. Madridský scénář je výhodný z hlediska zajištění dostatečného času k technickým přípravám zavedení eura, mezi které patří například ražba mincí s národní stranou (viz výše), předzásobení bank a podniků peněžní hotovostí či příprava legislativního prostředí. Kromě těchto uvedených výhod má ovšem madridský scénář také velkou nevýhodu, a to je nákladnost. Vzhledem k nutnosti udržovat dvě měny při vedení účtů, správě systémů

¹¹Institucionální zajištění eura v ČR. *Zavedení eura v ČR*
http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Institucionalni_zajisteni_eura_v_cr.pdf

platebního styku atd. Z dnešního pohledu je doba mezi jednotlivými přechody (nejvýše tři roky) příliš dlouhá¹².

Obrázek 5: Madridský scénář

Zdroj: *Zavedení eura v České republice* [online] 2009 [cit. 2013-02-22] Scénáře přijetí eura. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

Scénář jednorázového přechodu na euro s využitím fáze postupného zrušení

Tento scénář se v anglickém originále nazývá Phasing Out. Stejně jako v předchozím případě, i při použití tohoto scénáře se postupuje okamžitým zavedením měny při hotovostních a bezhotovostních operacích. Ovšem existují zde oblasti, kde může dojít k nejasnostem či nepřehlednostem, např. se jedná o oblast placení daní, které se odvádějí zpětně, proto je vhodné zavést po určitou dobu, která je ovšem časově omezena (nejvýše na 1 rok) a obsahově omezena (jen pro vybrané instrumenty), používání původní národní měny.

Pracovní skupina pro finanční sektor NKS na základě zprávy ze svého jednání ze dne 30. 6. 2006, doporučuje zvolit scénář jednorázového přechodu na euro. Vzhledem k tomu, že již do eurozóny státy vstupují postupně, nikoliv najednou, a také tyto státy vstupují již do „zaběhnuté“ eurozóny, je efektivní využít scénáře jednorázového přechodu na euro. Mimo jiné již má Česká republika s výměnou národní měny zkušenost, ze které může čerpat, např. jedná se o rok 1993, kdy vznikla samostatná Česká republika¹³. Osobně s touto volbou

¹² Popis scénářů přijetí eura. *Zavedení eura v ČR*. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

¹³ Volba scénáře zavedení eura v ČR. *Zavedení eura v ČR*. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Scenar_zavedeni_eura_CR.pdf

pracovní skupiny finančního sektoru souhlasím, této mojí volbě nahrává i fakt, že poměrně nedávno (v roce 2009) uskutečněné zavádění eura způsobem jednorázového přechodu na Slovensku (viz dále) dopadlo dle vyjádření slovenské centrální banky hladce, nenastalo neodůvodněné zvyšování cen, ani jiné negativní dopady¹⁴.

Obrázek 6: Phasing out

Scénář *Phasing Out* zavedení eura

Zdroj: *Zavedení eura v České republice* [online] 2009 [cit. 2013-02-22] Scénáře přijetí eura. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

Scénář jednorázového přechodu na euro

Tento scénář je také známý pod pojmem Big Bang, což v překladu z anglického jazyka znamená velký třesk. Jak již název napovídá, oproti madridskému scénáři, scénář jednorázového přechodu na Euro nepočítá s delší dobou zavádění, právě naopak, např. na Slovensku byl tento scénář použit také a nahrazení slovenských korun ve formách bezhotovostního a hotovostního placení měnou euro trvalo od 1. do 16. ledna 2009 (viz dále).

Oproti madridskému scénáři vyžaduje scénář jednorázového přechodu na euro velmi důmyslnou přípravnou fázi. Je tomu tak vzhledem k faktu, že je nutné nahradit jednu měnu měnou druhou téměř ihned.

¹⁴ Zavádění eura v nových členských zemích. *Evropská komise - zastoupení v ČR* Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/euro/zavedeni_cs.htm

V dnešní době, kdy nově vstupující státy do eurozóny mají na výběr, jaký scénář zvolit, volí tento scénář, scénář jednorázového přechodu. Oproti madridskému scénáři se jedná o levnější a jednodušší způsob, ovšem nevýhodou je právě výše zmíněná důmyslná příprava¹⁵.

Obrázek 7: Big bang

Scénář Big Bang (velký třesk) zavedení eura

Zdroj: *Zavedení eura v České republice* [online] 2009 [cit. 2013-02-22] Scénáře přijetí eura. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

¹⁵ Popis scénářů přijetí eura. *Zavedení eura v ČR* Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

2.2 Analýza příprav a důsledky přechodu na evropskou měnu na Slovensku

Přípravy na zavedení jednotné měny euro na Slovensku začaly ještě před tím, než v roce 2004 SR vstoupila do Evropské unie. 16. července 2003 vláda SR schválila **Stratégiu prijatia eura v SR**. Tato strategie byla vypracována Národní bankou Slovenska ve spolupráci s Ministerstvem financí SR.

V souvislosti s připravovaným vstupem SR do eurozóny vláda SR rozhodla usnesením č. 862 z 8. září 2004 o potřebě vypracovat **Národní plán zavedenia eura v SR**. NP představuje plán jednotlivých kroků, které bylo potřeba uskutečnit pro úspěšné a bezproblémové zavedení a používání jednotné měny v celém hospodářství Slovenské republiky. Zavedení eura představuje velmi náročný proces, jak z technického hlediska, tak organizačního. Aby vše proběhlo hladce a bez komplikací, bylo potřeba informovat a připravit na změnu všechny občany, instituce a společnosti SR (nbs.sk, 2008).

Přehled již vykonaných kroků:

- *Stratégia prijatia eura v SR* – vláda SR ji schválila 1. července 2003. Ve společném prohlášení vláda s NBS konstatovaly, že výhody se zavedením eura jasně převyšují nad nevýhodami a Slovensko by mělo co nejdříve vstoupit do eurozóny.
- *Konkrétizácia Strategie prijatia eura v SR* – usnesením č. 862 z 8. září 2004 schválila vláda SR další společný materiál NBS a Ministerstva financí SR a přijala rozhodnutí o vypracování Národního plánu zavedenie eura v SR – to předpokládá splnění maastrichtských kritérií. Nejzazší možný datum vstupu do eurozóny byl určen 1. leden 2009 (Národní plán zavedenia eura v SR, aktualizace duben 2008, str. 7).

Za Národního koordinátora procesu zavedení eura v SR vláda určila Ministerstvo financí SR. Před přechodem na eura je nutno setrvat minimálně dva roky v mechanismu výměnných kurzů ERM II. 28. listopadu 2005 vstoupila slovenská koruna do mechanismu výměnných kurzů ERM II.

2.2.1 Zásady zavedení eura

Zásady zavedení eura na Slovensku byly stanoveny v Národnom plane zavedenia eura v SR, na těchto zásadách jsou postaveny jednotlivé kroky. Základní zásady jsou uvedeny v kapitole 1.7 Přijetí jednotné měny na Slovensku - odstavec Zásady zavedení eura. Nyní se budu jednotlivými zásadami zabývat z praktického hlediska.

Volba scénáře

Jedním z nejdůležitějších rozhodnutí při přechodu na euro je, jaký scénář bude zvolen při zavádění nové měny a podle kterého se bude postupovat. Slovenská republika měla na výběr ze tří variant:

1. Scénář s využitím přechodného období – tzv. madridský scénář
2. Jednorázový přechod na euro s využitím tzv. doběhu – Phasing out
3. Jednorázový přechod na euro – tzv. Big Bang (více v kapitole 2.1.2).

Pomocí tohoto scénáře zavedlo euro jako první Slovinsko. Po Slovinsku dále Malta a Kypr. Tuto volbu přechodu na euro zvolilo i Slovensko – 1. ledna 2009.

Obrázek 8: Velký třesk

Zdroj: *Euromena* [online] 2007 [cit. 2012-12-12]. Zásady zavedenia eura. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/zasady-zavedenia-eura/1563s>

Krátký duální oběh

V rámci hotovostního oběhu se od 1. 1. 2009 začalo používat euro. V průběhu období do 16. 1. 2009 bylo možné platit na Slovensku kromě eurových bankovek a mincí, také korunovými bankovkami a mincemi. Od 17. února 2009 bylo možné platit pouze eurama. Tento oběh trval 16 dní a bylo výrazně kratší než v ostatních 12 zemích eurozóny, kde duální oběh trval až 2 měsíce. Zde skutečnosti ukázaly, že to bylo zbytečně nákladné a dlouhé. Většina hotovosti se s velkou pravděpodobností vyměnila už v průběhu prvního týdne roku 2009.

Konverzní kurz

Slovensko vstoupilo do systému ERM II v listopadu 2005, kde jednou z podmínek přijetí eura bylo setrvat minimálně dva roky v rámci flukтуаčního pásma. Původně byla centrální parita stanovena na 38,455 SKK/EUR (kurz koruny vůči euru se může pohybovat nejvíce do 15% oběma směry). Zhodnocení koruny avšak vedlo k posunu parity v březnu roku 2007 na úroveň 35,4424 SKK/EUR (viz tabulka 12). Takovouhle změnu parity během působení slovenské koruny v systému výměnných kurzů neabsolvovala žádná z měn zemí, které jsou nebo byly součástí ERM II. Centrální parita se posunula na úroveň, kterou slovenská koruna vůči euru nikdy nedosáhla. V té době se nacházely v systému ERM II i měny Estonska, Dánska, Litvy a Lotyšska (měšec.cz, 2008).

Tabulka 12: Změna centrální parity na Slovensku v březnu 2007

Centrální parity vůči euru a kurzy pro povinné intervence pro měny členských států, které se účastní ERM II, účinné od 19. března 2007		
Stát a měna		1 EUR =
Dánsko dánská koruna (DKK)	horní kurz	7,62824
	centrální parita	7,46038
	spodní kurz	7,29252
Estonsko Estonská koruna (EEK)	horní kurz	17,9936
	centrální parita	15,6466
	spodní kurz	13,2996
Kypr kyperská libra (CYP)	horní kurz	0,673065
	centrální parita	0,585274
	spodní kurz	0,497483
Lotyšsko lotyšský lat (LVL)	horní kurz	0,808225
	centrální parita	0,702804
	spodní kurz	0,597383
Litva litevský litas (LTL)	horní kurz	3,97072
	centrální parita	3,45280
	spodní kurz	2,93488
Malta maltská lira (MTL)	horní kurz	0,493695
	centrální parita	0,429300
	spodní kurz	0,364905
Slovensko slovenská koruna (SKK)	horní kurz	40,7588
	centrální parita	35,4424
	spodní kurz	30,1260

Zdroj: Evropská centrální banka [online] [cit. 2013-07-01] Tisková zpráva z 19. 3. 2007. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2007/html/pr070319.cs.html>

Dne 8. 7. 2008 byl Radou Evropské unie na úrovni ministerstva financí členských států Evropské unie (ECOFIN) na zasedání v Bruselu stanoven neodvolatelný přepočítávací koeficient mezi eurem a slovenskou korunou neboli **konverzní kurz na úrovni 1€ = 30,1260 Sk.**

Obrázek 9: Konverzní kurz na Slovensku

Zdroj: *Euromena* [online] [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/aktuality-konverzny-kurz-koruny-voci-euru-je-30-1260/1611s10444c>

Tento konverzní kurz byl účinný na přepočet a výměnu korun za eura od 1. ledna 2009. Stanovení konverzního kurzu byl také poslední krok, který Slovenské republice chyběl ke konečnému potvrzení přijetí jednotné měny (*euromena.sk*, 2008).

Kontinuita kontraktů

Zavedení eura neovlivní platnost smluv a jiných právních předpisů. Všechny smlouvy, které obsahují údaje ve slovenských korunách, zůstanou po zavedení eura stále platné. Hodnoty v korunách se budou považovat za hodnoty v eurech přepočítané podle konverzního kurzu. Hlavní zásadou bylo nemožnost jednostranně vypovědět smlouvu (z důvodu zavedení eura) a na druhé straně smluvní volnost nebyla omezená. Co se týče nástrojů s pevnou úrokovou sazbou, zavedení eura nezmění nominální úrokovou sazbu splatnou dlužníkem (Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, duben 2008, str. 10).

Pravidla zaokrouhlování

Peněžní částky, které byly stanovené ve slovenských korunách, ale které mají být zaplacené nebo zaúčtované v eurech, se zaokrouhlují na nejbližší hodnotu eurocentu. Zaokrouhluje se celková hodnota, ne jednotlivé položky. Při konverzi korunových hodnot na euro se neplatí žádné poplatky s tím spojené.

Pravidlo zaokrouhlování bylo určeno na evropské úrovni a to Nariadenie Rady ES 1103/97 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura (Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, duben 2008, str. 10).

Zásada nepoškodit občana

Zavedení eura nesmí poškodit občana a spotřebitele. Poplatky občanů, daně a pokuty se nepřepočítávají přesně podle pravidel zaokrouhlování. To znamená, že platby, které poskytuje stát, se zaokrouhlují směrem nahoru a veškeré ostatní platby, které občan platil státu (daně, místní poplatky) se zaokrouhlovaly směrem dolů. Hodnoty ve prospěch občana byly upraveny na celých 10 eurocentů (Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, duben 2008, str. 10).

Příklad 1:

Důchodce dostává starobní důchod v hodnotě 8 500 SKK. Po zavedení eura se důchod přepočítá konverzním kurzem $1\text{€} = 30,1260\text{ Sk}$ a výsledek se zaokrouhlí na nejbližších 10 centů směrem nahoru (euromena.sk, 2007).

Tabulka 13: Přepočet SKK na EUR 1

	Starobní důchod	
Suma	Výpočet	Zaokrouhlení
8 500,- SKK	282,15 EUR	282,20 EUR
Konverzní kurz: $1\text{€} = 30,1260\text{ Sk}$		

Zdroj: vlastní zpracování

Příklad 2:

Občan, který je fyzická osoba, má povinnost zaplatit místnímu úřadu poplatek za psa ve výši 1 200 SKK. Poplatek se přepočítá konverzním kurzem $1\text{€} = 30,1260\text{ Sk}$ a výsledek se zaokrouhlí na nejbližší eurocent směrem dolů (euromena.sk, 2007).

Tabulka 14: Přepočet SKK na EUR 2

	Poplatek za psa	
Suma	Výpočet	Zaokrouhlení
1 200 ,- SKK	39,832 EUR	39,83 EUR
Konverzní kurz: 1€ = 30,1260 Sk		

Zdroj: vlastní zpracování

Minimalizace nákladů

Náklady na zavedení eura by měly být co nejnižší. Veškeré náklady, které při přípravě eura vzniknou jednotlivým subjektům, si každý subjekt pokryje sám.

Ponechání věcné a finanční zodpovědnosti

Orgány státní správy a samosprávy, anebo i jiné orgány veřejné moci budou zodpovědné za přípravu věcně příslušných normativních aktů podle svojí působnosti. Každý subjekt, kromě soukromého sektoru bude zodpovědný za svoji organizační přípravu přechodu na jednotnou měnu, včetně přizpůsobení informačních systémů, za které je zodpovědný nebo které spravuje. Tyto vzniklé náklady nebudou kompenzovány ze státních zdrojů (Národní plán zavedenia eura v SR, str. 11).

2.2.2 Splnění maastrichtských kritérií

Před vstupem do eurozóny muselo Slovensko, jako každý stát EU mimo eurozóny, splnit čtyři konvergenční kritéria.

1. **Veřejné finance** – deficit veřejných financí za poslední rok před hodnocením, posuzovaný metodikou ESA 95, nesmí přesáhnout 3 % HDP. Kromě toho celkový veřejný dluh nesmí přesáhnout 60%.
2. **Inflační kritérium** – průměrná inflace za posledních 12 měsíců, měřená podle harmonizovaného indexu spotřebitelských cen, nesmí přesáhnout průměr 3 zemí EU s nejlepšími výsledky v oblasti cenové stability o víc jak 1,5 %.

3. **Stabilita dlouhodobých úrokových sazeb** – průměr tržových úrokových sazeb dlouhodobých vládních nebo obdobných dluhopisů nesmí přesáhnout průměr 3 zemí s nejlepšími výsledky v oblasti cenové stability o víc jak 2%.
4. **Stabilita výměnného kurzu** – dva roky před hodnocením musí být Slovenská koruna zapojena do mechanismu výměnných kurzů ERM II. Po dobu tohoto období nesmí Slovenská koruna jednostranně devalvovat. Koruna nesmí vybočit z dohodnutého fluktuačního pásma, koruna se musí pohybovat blízko centrální parity a při vývoji kurzu se nesmí vyskytnout vážné napětí (Národný plán zavedenia eura, 2008, str. 12).

Plnění maastrichtských kritérií od roku 2005 do roku 2008:

Tabulka 15: Plnění konvergenčních kritérií – 2005

Kritérium		
Fiskální kritérium	Hodnota	Plnění
Veřejný deficit	3,3	NE
Veřejný dluh	43,6	NE
Kritérium cenové stability		
Míra inflace	4,5	NE
Kritérium úrokových sazeb		
Dlouhodobé úrokové sazby	4,3	ANO
Kritérium kurzovní stability		
Nominální výměnný kurz	mimo ERM II	NE

Zdroj: vlastní zpracování, Analýza konvergence slovenskej ekonomiky k Európskej únii 2005

Tabulka 16: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2006

Kritérium		
Fiskální kritérium	Hodnota	Plnění
Veřejný deficit	2,9	ANO
Veřejný dluh	34,5	ANO
Kritérium cenové stability		
Míra inflace	3,7	NE
Kritérium úrokových sazeb		
Dlouhodobé úrokové sazby	3,8	ANO

Kritérium kurzovní stability		
Nominální výměnný kurz	účast v ERM II	NE

Zdroj: vlastní zpracování, Analýza konvergence slovenskej ekonomiky k Európskej únii 2006

Tabulka 17: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2007

Kritérium	Hodnota	Plnění
Fiskální kritérium		
Veřejný deficit	3,4	NE
Veřejný dluh	30,7	NE
Kritérium cenové stability		
Míra inflace	3,5	NE
Kritérium úrokových sazeb		
Dlouhodobé úrokové sazby	4,5	ANO
Kritérium kurzovní stability		
Nominální výměnný kurz	účast v ERM II	ANO

Zdroj: vlastní zpracování, Analýza konvergence slovenskej ekonomiky k Európskej únii 2007

Tabulka 18: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2008

Kritérium	Hodnota	Plnění
Fiskální kritérium		
Veřejný deficit	2,2	ANO
Veřejný dluh	29,4	ANO
Kritérium cenové stability		
Míra inflace	2,2	ANO
Kritérium úrokových sazeb		
Dlouhodobé úrokové sazby	4,5	ANO
Kritérium kurzovní stability		
Nominální výměnný kurz	účast v ERM II	ANO

Zdroj: vlastní zpracování, Analýza konvergence slovenskej ekonomiky k Európskej únii 2008

2.2.3 Základní právní normy

V této kapitole se budu věnovat základním právním normám, které upravují proces zavedení jednotné měny na Slovensku.

2.2.3.1 Zákon o zavedení měny euro ve Slovenské republice

Zákon číslo 659/2007 Z.z. o zavedení měny eura v Slovenské republice a o změně a doplnění některých zákonů byl základní právní rámec přechodu na jednotnou měnu euro. Tento zákon můžeme označovat zkráceně jako generální zákon o euru. Tvorba zákona byla velmi komplikovaná a náročná a patřila mezi nejobtížnější v celé historii slovenské legislativy. Nejdříve byl návrh generálního zákona o euru projednán v rámci Národní banky Slovenska, Ministerstva financí Slovenské republiky a v pracovních výborech pro zavedení jednotné měny. Poté návrh zákona projednala Legislativní rada vlády SR a velmi důkladně ho samozřejmě posuzovala i Evropská centrální banka a Evropská komise.

Za velmi důležitý poznatek bych zmínila, že na rozdíl od jiných států eurozóny Slovensko vytvořilo takový generální zákon, který komplexně obsahuje celou zákonnou úpravu přípravy na zavedení jednotné měny. Tento zákon dokonce obsahuje i zákonné úpravy týkající se duálního zobrazování. Tímto faktem patří generální zákon Slovenska mezi nejpodrobnější a nejrozsáhlejší.

Tento zákon upravuje některé opatření a postupy související s přípravou a zavedení eura na Slovensku jako výlučného zákonného platidla, jednotné měny a měnové jednotky podle právně závazných aktů Evropských společenství. Cílem tohoto zákona je zabezpečit organizovaný a plynulý postup při změně zákonných peněz a měnové jednotky na Slovensku v důsledku přechodu ze slovenské měny na euro. Zamezit nárůstu inflace v důsledku přechodu na euro, zachovat kontinuitu existujících právních vztahů a dosáhnout cenovou neutralitu při přeměně a propočtu peněz, cen, plateb a jiných finančních a majetkových hodnot ze slovenské měny na euro (Zákon 659/2007, základní ustanovení).

Generální zákon má osm částí (vyňato ze zákona č. 659/2007 – Zákon o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplneni niektorých zákonov).

1. část: Základní ustanovení na účely přípravy zavedení a zavedení eura. Toto ustanovení vysvětluje následující pojmy:

- a) euro – euro je jednotná měna a měnová jednotka podle zvláštních předpisů ve všech zúčastněných členských státech EU, které zavedly euro. Dále v zúčastněných třetích stranách, které zavedly euro na základě měnové dohody uzavřené s Evropským společenstvím podle zvláštních předpisů.
- b) eurozóna – Slovensko se zúčastněným členským státem stává ode dne zavedení jednotné měny,
- c) konverzní kurz – celý neodvolatelný pevný přepočítací kurz mezi eurem a slovenskou korunou,
- d) den určení konverzního kurzu – je datum vyhlášení právně závazného aktu Rady EU vydaného podle zvláštních předpisů, kterým se stanoví konverzní kurz pro zavedení eura v SR,
- e) den zavedení eura – je dnem přechodu na euro v hotovostním a bezhotovostním peněžním oběhu v SR,
- f) období duálního hotovostního peněžního oběhu,
- g) majetkové hodnoty – např.: bezhotovostní peněžní prostředky a jiné finanční prostředky, peněžní pohledávky, majetkové vklady, závazky a platby atd.,
- h) jednotkové ceny – jsou konečné ceny za kilogram, metr, litr nebo jiná jednotka, která se používá pro prodej konkrétního výrobku, včetně sazebníků cen, tarifních cen a jiných, které jsou vyjádřené v peněžních jednotkách a které slouží jako veličiny nebo základna na dílčí výpočty nebo výsledné přepočty konečných peněžních sum, které mají být skutečně zaplacené nebo vyúčtované,
- i) duální zobrazení cen, plateb a jiných hodnot.

2. část: Hotovostní peněžní oběh

Tato část zákona se zabývá problematikou:

- duálního hotovostního peněžního oběhu a výměny a používání slovenských bankovek a mincí a ochrany slovenských bankovek a mincí.

3. část: Bezhotovostní peněžní operace a platební styk

Tato část zákona se zabývá převody peněžních prostředků a konverzí.

4. část: Postup při přeměně majetkových hodnot a peněžních sum a kontinuita právních vztahů. Tato část se zabývá a především vysvětluje:

- a) přeměnu měnových hodnot základních jmění
- b) přeměnu měnových hodnot cenných papírů
- c) přepočty peněžních údajů na osobní účely

5. část: Referenční úrokové sazby, kurzy a indexy

6. část: Duální zobrazování

7. část: Dohled nad dodržováním pravidel a povinností při přípravě na přechod a přechodu na euro

- a) orgány dohledu - dohled a kontrolu nad dodržováním pravidel a povinností při přípravě na přechod a při přechodu na euro vykonávají orgány dohledu, kterými jsou pro účely tohoto zákona Národní banka Slovenska, Slovenská obchodní inspekce, cenové kontrolní orgány, orgány ve věcech ochrany spotřebitele a jiné orgány dohledu v rozsahu své působnosti na dohled a kontrolu podle osobních předpisů.
- b) opatření na nápravu a sankce
- c) součinnost poskytovaná orgánům dohledu
- d) pořádkové opatření

8. část: Společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

2.2.3.2 Vyhláška Ministerstva hospodárství Slovenskej republiky

Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 97/2008 Z.z. z 12. března 2008 o podrobnostech duálního zobrazování pro oblast ochrany spotřebitele. Ministerstvo hospodárství Slovenskej republiky podle §18 odstavce 10 písmene a) prvního bodu zákona č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny eura v Slovenskej republike a o zmene a doplneni niektorých zákonov ustanovuje:

Dualní zobrazování cen, plateb a jiných hodnot se vykoná takovým způsobem, který spotřebiteli jasně a jednoznačně rozliší ceny uvedených v hlavní měně od cen uvedených v informativní měně.

Pro účely této vyhlášky se rozumí, co je hlavní měnou, informativní měnou a konverzní tabulkou. Před zavedením měny euro v SR se rozumí hlavní měnou slovenská koruna a ode dne zavedení eura včetně dne zavedení eura je to měna euro. Informativní měna je před zavedením i ode dne zavedení měny eura včetně dne zavedení eura slovenská koruna. (Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 12. marca 2008 o podrobnostech zobrazovania pre oblasť ochrany spotrebiteľ'ov, § 2).

Z duálního zobrazení jsou vyňaty například (vyňato z Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 12. marca 2008 o podrobnostech zobrazovania pre oblasť ochrany spotrebiteľ'ov, § 3):

- ceny na cenovkách umístěných přímo na výrobcích kromě výrobků prodávaných na množství, kde je dostačující uvádět ceny v hlavní měně,
- ceny zobrazované prostřednictvím digitálních prostředků zobrazování cen, kterých technické řešení neumožňuje duální zobrazování, například displeje veřejných telefonních automatů,
- jednotkové ceny na balených výrobcích prodávaných na množství,
- ceny služeb uváděné v katalogu cestovních kanceláří a cestovních agentur anebo v cenících k těmto katalogům,
- hodnoty uvedené na dárkových poukazech, kupónech a poukazek na zboží a služby, které byly vydané před vznikem povinnosti duálního zobrazování,

- ceny výrobků prodávaných na množství, na které se vztahuje sleva, v letácích, poutačech a jiných marketingových materiálech, kde je dostačující duálně zobrazit jen platnou jednotkovou cenu po slevě a konverzní kurz.

Pro duální zobrazování cen při prodeji některých výrobků a poskytování některých služeb platí tyto metody duálního zobrazování (například):

- jednotkové ceny za litr pohonných hmot se duálně zobrazí na výdajových stojanech čerpacích stanic anebo v její bezprostřední blízkosti,
- ceny periodických publikací a neperiodických publikací se duálně zobrazí v ceníku, který je umístěný na viditelném místě v prodejně,
- ceny výrobků nebo služeb nabízených prodávajícím, který zaměstnává pět nebo méně zaměstnanců, se duálně zobrazí v ceníku umístěném na viditelném a dobře přístupném místě v prodejně,
- ceny výrobků a služeb v katalozích, které byly vydané:
 - před vznikem povinnosti duálního zobrazení a poskytnuté spotřebiteli po vzniku povinnosti duálního zobrazování, se zobrazí prostřednictvím konverzní tabulky, která se vloží do katalogu,
 - po vzniku povinnosti duálního zobrazování, se zobrazí prostřednictvím konverzní tabulky, která je neoddělitelnou součástí každého katalogu (vyňato z Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 12. marca 2008 o podrobnostech zobrazovania pre oblasť ochrany spotrebiteľov, § 4).

Tato vyhláška nabyla účinnosti dne 27. března 2008.

2.2.3.3 Vyhláška Ministerstva financí Slovenské republiky

Tato vyhláška č. 75/2008 z 27. února 2008 ustanovuje pravidla vykazování, přepočtu a zaokrouhlování peněžních sum v souvislosti s přechodem na měnu euro pro účely účetnictví, daně a celní účely.

Vyhláška č. 75/2008 upravuje podrobná pravidla při evidování, vykazování nebo zaokrouhlování údajů o peněžních sumách (dále jen „peněžní údaj“) a podrobný postup při

přepočtech peněžních údajů v souvislosti s přechodem na jednotnou měnu euro pro oblast (vyňato z vyhlášky):

- a) účetnictví – např.: ke dni zavedení eura se jednotlivé složky aktiv a pasiv přepočítají konverzním kurzem na eura s výjimkou majetku a závazků, který se přepočítají na eura podle ustanovení osobního předpisu,
- b) daně z příjmů – suma daňového bonusu v slovenských korunách vyplacená správcem daně po zavedení eura, která se týká zdaňovacích období před zavedením eura, se přepočítá konverzním kurzem na eura a zaokrouhlí se na nejbližší eurocent nahoru,
- c) daně z přidané hodnoty,
- d) spotřebních daní,
- e) místních daní – např.: na účely výpočtu základu daně z pozemku se po zavedení eura hodnota pozemku určená před zavedením eura podle znaleckého posudku ve slovenských korunách přepočítá konverzním kurzem na eura a zaokrouhlí se na nejbližší eurocent směrem dolů,
- f) správy daní,
- g) cel.

Pro účely této vyhlášky se peněžním údajem například rozumí suma:

- a) aktiv, pasiv, nákladů, výnosů, příjmů a výdajů vedených v účetnictví účetních jednotek,
- b) daně, rozdílu daně nebo ztráty vyčíslených v protokole z daňové kontroly anebo opakované daňové kontroly,
- c) daně nebo rozdílu daně určených podle pomůcek v protokole o určení daně nebo rozdílu daně podle pomůcek nebo v zápisech o dohodě o výši daně,
- d) žádosti o vrácení daně z přidané hodnoty,
- e) žádost o vrácení spotřební daně nebo v dodatečné žádosti o vrácení spotřební daně
- f) daně zaplacené bez vybírání,

- g) daně vyměřené při dovozu zboží,
- h) uvedená ve výzvě vydané podle zvláštního předpisu,
- i) základu daně nebo jiné skutečnosti finanční povahy rozhodující pro správné určení daně nebo vzniku daňové povinnosti zjištěné podle zvláštního předpisu (vyňato z vyhlášky).

2.2.4 Proces předzásobení

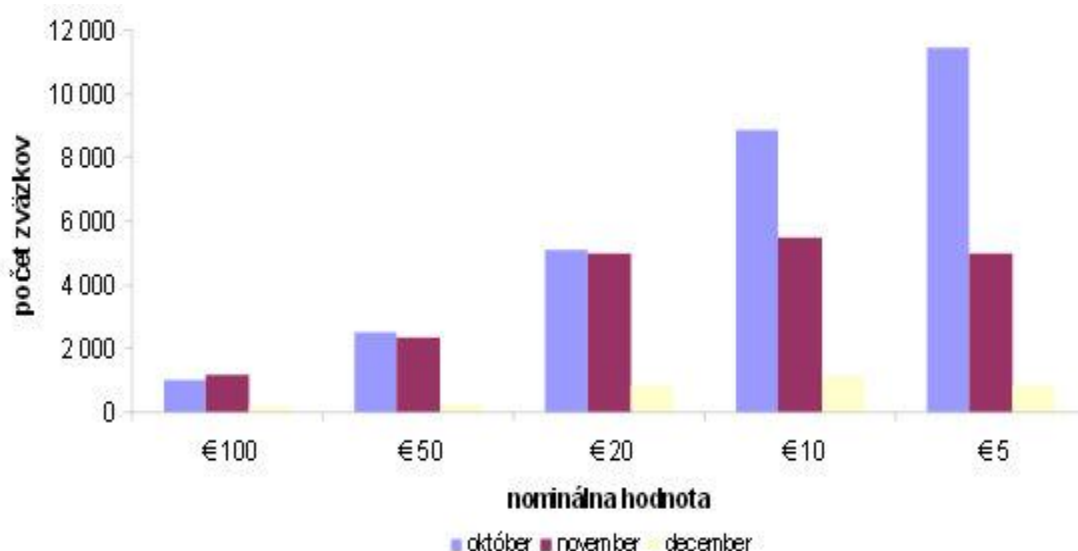
Jedním z nejdůležitějších a klíčových úkolů při přechodu Slovenska na jednotnou měnu bylo zvládnout včasné předzásobení komerčních bank eurobankovkami a euromincemi a následné druhotné předzásobení klientů bank. Tento proces probíhal na smluvním základě a plně podléhal obecným zásadám Evropské centrální banky ECB/2006/9. Byly zde specifikovány práva a povinnosti zúčastněných stran, období předzásobení a druhotného předzásobení, zajištění a vykazování statistických údajů¹⁶.

Národní banka Slovenska si zapůjčila eurobankovky od Eurosystemu prostřednictvím Rakouské centrální banky. V rámci 3 přepravních dnů v měsících říjen až prosinec bylo do vybraných úschovných míst NBS doručeno 188 milionů kusů eurobankovek v hodnotě více než 7 miliard eur. Aby se zabezpečila jejich regionální dostupnost v požadované struktuře na území Slovenska, byly bankovky následně distribuovány do všech úschovných míst NBS.

Proces předzásobení bank eurobankovkami byl zahájen 7. října 2008 a byl úspěšně ukončen 29. prosince 2008. V rámci předzásobení bylo 16 bankám doručeno více jak 51 milionů kusů eurobankovek v hodnotě převyšující 950 miliard eur. Národní banka Slovenska uskutečnila celkově 20 převozů eurobankovek. Nejvíce se banky předzásobovaly v průběhu měsíce října, kde největší podíl tvořily eurobankovky v hodnotě €5 a €10 (viz graf).

Graf 3: Proces předzásobení eurobankovkami

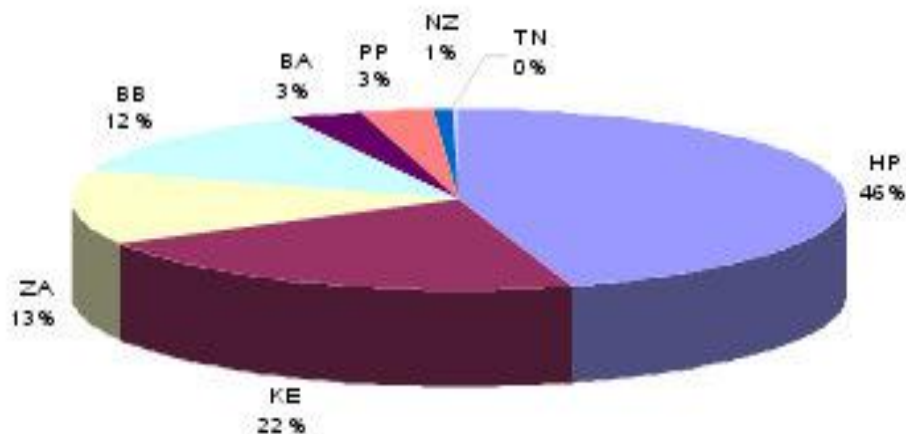
¹⁶ Nbs.sk [online]. leden 2009 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

Zdroj: *Národná banka Slovenska* [online] 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

Z regionálneho hľadiska bolo najviac eurobankoviek v rámci predzásobení vydaných z Hlavnej pokladny (HP), ďalej expoziturami Košice a Žilina – viz nasledujúci graf.

Graf 4: Predzásobení eurobankovkami podľa úschovných miest NBS

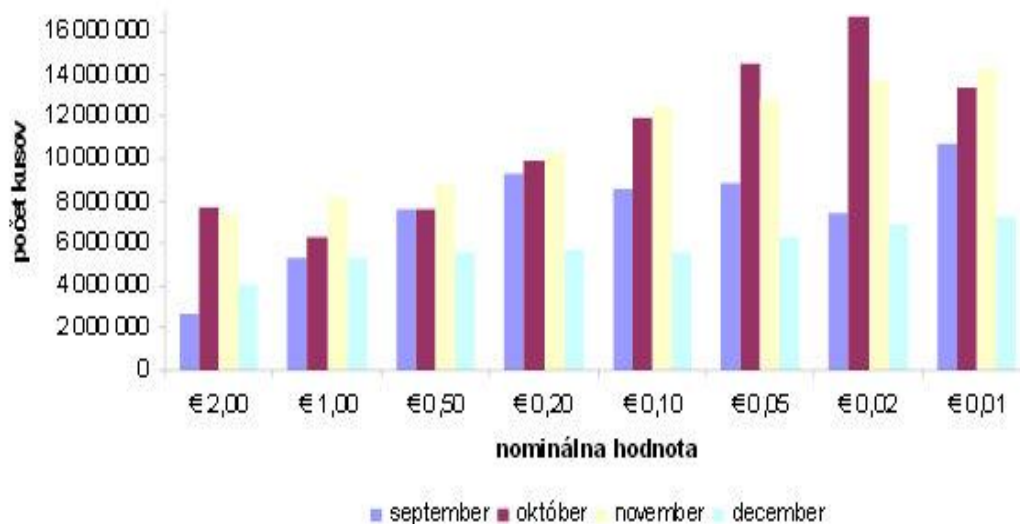

Zdroj: *Národná banka Slovenska* [online] 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

Predzásobení mincami začalo téměř o mesiac dříve než predzásobení eurobankovkami a to 6. září 2008 a dokončeno bylo 29. prosince 2008. Šestnácti bankám bylo doručeno více než 283 milionů kusů euromincí v celkové hodnotě 98mil. eur. Ve státním podniku Mincovna Kremnica byly raženy euromince se slovenskou stranou – celkově se vyrazilo 500 ks

euromincí. V této mincovně také bylo dočasně vytvořené detašované pracoviště NBS a to z důvodu ulehčení procesu předzásobení euromincemi a uvolnění skladových kapacit úschovných míst NBS. Celkově bylo z detašovaného pracoviště NBS v měsících září až prosinec 2008 realizovaných 208 přeprav.

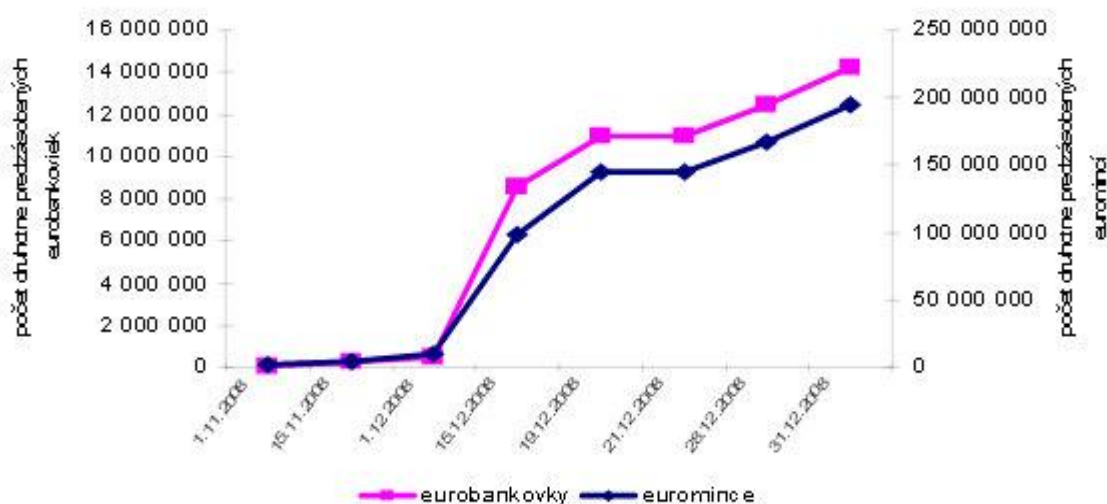
Graf 5: Předzásobení euromincemi

Zdroj: *Národní banka Slovenska* [online] 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

Druhotné předzásobení, které se uskutečnilo bez poplatků, začalo 28. října 2008 a bylo ukončeno úspěšně 31. prosince 2008. Celkem bylo předzásobených 14,3 mil. kusů eurobankovek v hodnotě 225 mil. eur, což představuje 1/4 všech předzásobených bankovek a 195 mil. kusů euromincí v hodnotě, která činila více než 66 mil. představující 2/3 všech předzásobených mincí. V tomto procesu se předzásobilo téměř 14 tisíc klientů.

Graf 6: Průběh druhotného předzásobení

Zdroj: *Národní banka Slovenska* [online] 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

Druhotné předzásobení obyvatelstva se uskutečňovalo od 1. do 31. prosince 2008 v NBS, bankách a na Slovenské poště prodejem startovacích balíčků – 1 startovací balíček obsahoval 45 kusů euromincí různých nominálních hodnot, celkově měl hodnotu 16,06€, což představovalo cca 500 SKK. Celkem bylo vyrobeno 1 320 000 kusů startovacích balíčků. Mezi obdobími mezi 1. až 31. prosincem 2008 bylo prodaných 1 315 683 kusů. Na základě předešlých zkušeností Evropská komise doporučovala přichystat jeden balíček na domácnost. Startovací balíčky se dokonce po prvních dnech prodeje na mnohých pobočkách bank a pošt vyprodaly, proto Národní banka Slovenska doporučila omezit prodej na osobu maximálně 10 kusů.¹⁷

Průzkum Eurobarometr z ledna 2009 zjistil, že 3 dny před zavedením jednotné měny na Slovensku, mělo 49% Slováků eurobankovky a euromince mělo dokonce 60% slovenských obyvatel, z toho 53% ze startovacích balíčků.¹⁸

¹⁷ *Nbs.sk* [online]. leden 2009 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

¹⁸ *Flash Eurobarometer 255* [online]. leden 2009 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_255_en.pdf

2.2.5 Dopady zavedení eura na Slovensku

Slovenská republika se 1. ledna 2009 stala šestnáctou zemí Evropské unie, která přijala euro za jednotnou měnu. Abychom mohli hodnotit dopady zavedení eura na Slovensku, je nejdříve zapotřebí odlišit tři základní procesy.

- Přijetí jednotné měny jako technicko-organizační problém – neboli nahrazení původní měny novou měnou – euro
- Akceptace eura širokou veřejností
- Vstoupení slovenské ekonomiky do eurozóny a s tím je spojeno nevyhnutelné zrychlování a přibližování k ekonomikám eurozóny.

Slováci byli na přechod eura velmi dobře připraveni, proto i předzásobení novou měnou proběhlo relativně hladce – z průzkumu Evropské komise vyplynulo, že valná většina obyvatelstva měla euro už tři dny před přechodem - 49% občanů mělo bankovky a 60% občanů mince (přes padesát procent ze startovacího balíčku).

I slovenské banky byly dobře připraveny na přechod nové měny, což se zejména ukázalo pátého ledna 2009, kdy se hodně lidí vrátilo z dovolených a chvátali si vyměnit své koruny za eura (v celkové hodnotě 325 miliónů eur). Od půlnoci nového roku si také lidé mohli bez problémů vybírat eurobankovky z bankomatů. Některé bankovní pobočky měly otevřeno i přes víkend a poskytovaly výměnu bankovek na přepážce.

Velmi nelehkou a složitou situaci zažívali především obchodníci, jelikož do 16. ledna probíhal proces duálního oběhu, museli vracet pouze eurobankovky, což vyžadovalo velkou trpělivost a soustředěnost. Několik menších provozoven bylo dokonce během tohoto oběhu zavřeno.

Přijetí eura a jeho dopad na obyvatelstvo Slovenska

Dalo by se říci, že Slováci velmi překvapili svým pozitivním vztahem k euru. Průzkumy z roku 2010 uvádějí, že Slováci přijali euro nad očekávání velmi příznivě, i když měli strach z masivního zdražování (jako to bylo ve Slovinsku). Téměř osmdesát procent obyvatel uvedlo, že je s novou měnou spokojeno. Slováci navzdory všemu euru věří jako málokterá země, dokonce téměř 70 % slovenských občanů si myslí, že euro zmírnilo dopad

ekonomické krize. Přitom v ostatních státech byly názory opačné – jen 40 procent občanů v evropské unii věří, že euro bylo v těžkých časech dobrou měnou. Slovensko se také stalo první zemí v eurozóně, kde po zavedení jednotné měny rostla i její podpora. Zpráva z 31. prosince 2011, což byly přesně tři roky, kdy Slovenská republika přivítala euro, hned vyvrací první mýtus o tom, že euro zdražilo Slovákům život, kdy šéf odboru Slovenské národní banky Martin Šuster uvedl, že Slovenská republika byla možná jedinou zemí v eurozóně, kde po zavedení eura měli někteří lidé dokonce pocit, že se ceny snížily. Podle socioložky Zory Bútorové byli Slováci po přijetí eura velcí optimisté a to stále platí, ikdyž na mínění Slováků působí současná krize eurozóny. Paní socioložka také vysvětluje, proč Slováci přijali euro tak dobře. Důvodem je skutečnost, že před lety se muselo Slovensko také rozloučit se svoji měnou a to s československou korunou (rozhlas.cz, 2011).

Ekonomické dopady

Podle mne přineslo slovenské ekonomice přijetí jednotné měny stabilitu. Slovenská republika si vytvořila velmi stabilní měnové prostředí, které ji umožnilo vyhnout se prudké volatilitě. Zvýšila se konkurenceschopnost z pohledu získávání zahraničních investic a to díky kurzovní stabilitě.

Tato pozitivní hodnocení jsou ovšem rozporná a jsou ovlivněna dopady světové hospodářské krize.

Jako jedna z nejdůležitějších a nejvýznamnějších výhod je odstranění transakčních nákladů při převodu měny. Samozřejmě čím je víc ekonomika otevřenější, tím je její význam výraznější. A právě otevřenost je charakteristickým rysem slovenské ekonomiky.

Konkurenceschopnost – slovenské podniky skutečně zaznamenaly v období zavedení jednotné měny poměrně výrazné zhoršení finančních, ale také hospodářských ukazatelů. Tyto změny byly ale pozorovatelné ve většině zemí evropské unie. Hlavním faktorem byl globální pokles poptávky (zavedenieura.cz, 2010).

Inflace – celková inflace na Slovensku byla v roce relativně nízká, což souviselo i s celosvětovou recesí. Studie Národní banky Slovenska došly k závěru, že provedné odhady svědčí spíše o nepatrném vlivu zavedení eura na inflaci. Celkově lze říci, že zavedení eura nebylo spojeno s výraznými růsty cen – k růstu cen došlo zejména v dopravním sektoru, restauracích a dalších segmentech. Hlavním rozdílem mezi Slovenskem a ostatními zeměmi

eurozóny spočívá v tom, že u slovenských obyvatel nevznikl mýtus, že euro okamžitě způsobuje zdražování (zavedenieura.cz, 2010).

Ráda bych ještě popsala, jak vnímal téměř roční zavedení eura na Slovensku předseda vlády SR Robert Fico. V pondělí 14. 12. 2009 se konala v Bratislavě konference, která se věnovala prvnímu roku eura na Slovensku. Jako první věc, kterou Fico ve svém projevu popsal byl, jaký měl pocit, když poprvé 1. ledna 2009 vytahoval z bankomatu první eura. Přiznal, že to byl pro něho neopakovatelný a historický moment. Byl hrdý na skutečnost, že zavedení eura bude spojováno především s vládou Slovenské republiky, jejímž je nejvyšším představitelem. Dále Fico vyzdvihl, že zavedení jednotné měny na Slovensku proběhlo velice hladce, a to díky tomu, že Slovensko bylo připraveno na přechod eura po všech stránkách, hlavně obyvatelé Slovenska byli připraveni vzít euro do svých rukou. To je také odpověď na otázku, proč je dnes Slovenská republika vnímána jako země, kde zavedení eura proběhlo nejtěšším a nejhladším způsobem ze všech zemí eurozóny. Jako příklad Fico uvedl, že třetí den po zavedení eura byl na jedné malé vesničce na Slovensku, která pořádala pochod a součástí pochodu byl i malý bufer. Obával se, jak bude situace probíhat, šel se podívat ne na stranu kupujícího, ale na stranu prodávajícího - s údivem a nadšením byl překvapen, jak lidé na Slovensku nakládají s eurem. Vypadalo to, jako kdyby euro měli už dvacet let předtím.

Robert Fico také zdůraznil, že jakmile jednou země vstoupí do Evropské unie, tak na stole není otázka, zda jednou zavést nebo nezavést euro, ale kdy ho zavést. A takto dnes přemýšlejí i další země, které euro ještě nemají. Dle Fica je zásadním problémem, se kterým se ostatní evropské země potýkají, správně načasovat termín zavedení eura. Slovensko si ho naplánovalo na 1. ledna 2009 a toto datum bylo naprosto výborně načasované, i vzhledem k tomu, co se tou dobou dělo v globálním prostředí – jaké důsledky například přinesla světová hospodářská krize. Fico zdůraznil, že načasování vstupu země do eurozóny je velmi důležité. **Slovensko nazakládalo načasování vstupu pouze na základě makroekonomických kritériích, ale brali v úvahu i to, kdo více získa, kdo více ztratí.** Fico byl také přesvědčen, že SR chytla a nastoupila doslova do posledního eurového vlaku, protože si myslí, že několik let tento vlak na cestu po Evropě nebude vypraven. Slovensko zavedlo euro z politického, ekonomického i sociálního pohledu v ideálním momentě, kdy se o přijetí jednotné měny rozhodlo ještě před nejvypuklejšími důsledky světové krize. Podle Fica nenastal na Slovensku konec světa, jak to mladí analytici nebo vizionáři předpokládali a tím šířili strach zejména u starších občanů (strana-smer.sk, 2009).

Je to už 20 let, co došlo k rozdělení Československa. Na rozdíl od Slovenska, které míří s eurem vzhůru, Česká republika bojuje se svou korunou. Slovensko v roce 2013 čeká jeden z největších růstů hospodářství v rámci celé eurozóny. Bohužel naše země „jen“ doufá, že se dostane z recese. Slovinci jsou dvacet let po rozdělení s Čechy v eurozóně a těší se velmi dobrému hospodářskému růstu. Jak píše agentura AFP, Slovensku velmi přispělo přijetí eura, jeho ekonomika se převážně opírá o vývoz do zemí eurozóny v čele s Německem. Slovenští analytici se domnívají, že by i Česko mohlo profitovat z eura, ale Praha odmítá stanovit termín jeho přijetí. Průměrný hospodářský růst na Slovensku byl v uplynulých dvaceti letech 4,6 %, ale v České republice jen 2,8%. V roce 2013 čeká Slovensko jeden z nejvyšších růstů v rámci eurozóny a to ve velikosti dvou procent.¹⁹

¹⁹ *Ihned* [online] [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59027150-20-let-pote-slovensko-miri-s-eurem-vzhuru-cesko-zarputile-bojuje-za-svou-korunu>

2.3 Přípravy na přechod evropské měny v ČR

Hlavním subjektem finančního trhu, který bude mimo jiné zajišťovat distribuci eurobankovek a euromincí je Česká národní banka. Na oficiálních stránkách České národní banky (cnb.cz, 2003) je Česká národní banka představena jako ústřední, hlavní banka České republiky, která provádí dohled nad finančním trhem.

2.3.1 Finanční sektor

Přípravy na přechod evropské měny v České republice se dotknou hned několika sektorů. Prvním z nich je finanční sektor. V tomto sektoru bude jednu z nejdůležitějších úloh v procesu zavádění evropské měny sehrávat Česká národní banka. V druhé části dokumentu Národního plánu zavedení eura v ČR, kterému se budu v následujících částech práce věnovat blíže, je vymezen jak proces uvedení eurobankovek a euromincí do oběhu, tak i přechod na euro v bezhotovostním platebním styku.

2.3.1.1 Zavedení eurobankovek a euromincí do oběhu

Finanční sektor má především, jak je patrné z druhé části dokumentu s názvem Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), na starosti zajištění dodávek eurobankovek a euromincí. Již během příprav rozšíření eurozóny o další země padlo rozhodnutí, že státům, které euro teprve zavádí, nejdříve některá z národních centrálních bank zemí Eurozóny bankovky a mince zapůjčí. Samozřejmě se tak bude dít na základě požadavku České národní banky, která si sama stanoví potřebný počet eurobankovek a euromincí. Česká národní banka musí Českou republiku předzásobit peněžními prostředky do takové míry, aby zásoba pokryla požadavky na peníze ještě další rok po zavedení eura v České republice. Půjčku, v podobě předzásobení se peněz, je samozřejmě Česká národní banka povinna splatit v dalších letech, poté, co již bude sama zajišťovat produkci eurobankovek a euromincí.

Ze zákona o České národní bance, zákon č. 6/1993, o České národní bance § 2, odstavce 2, který je dostupný na portálu veřejné správy (portal.gov.cz, 2012) vyplývá, že pouze a jedině Česká národní banka vydává bankovky a mince, jejichž oběh také řídí.

Toto právo, ostatně, jak je zmíněno ve druhé části dokumentu s názvem Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), je dle platné legislativy Evropské unie ponecháno stále v rukách centrálních bank států Eurozóny. Pro Českou národní banku to znamená, že je zcela zodpovědná za budoucí vydávání a distribuci euromincí a eurobankovek a za řízení jejich oběhu.

Příprava výroby euromincí a eurobankovek bude dle druhé části Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) probíhat v následujících krocích:

- Zvolení námětu a volba návrhu národních stran platidel,
- Výroba nástrojů, které platidlo zhotoví (tzv. razidla),
- Vyhotovení zkušebního množství platidla,
- Samotná výroba platidla, která bude probíhat v případě, že vyhotovení zkušebního vzorku bylo úspěšné, teprve poté budou vyrobená platidla převezena na území České republiky.

Česká národní banka může předzásobit eurem banky, ty mohou předzásobit subjekty, které se nepohybují na finančním trhu (obchody, provozovatelé bankomatů atd.). Banky se mohou začít předzásobovat tři měsíce před datem zavedení eura v České republice, zatímco účastníci nefinančního sektoru tak mohou učinit pouze měsíc před zavedením eura v ČR.

Občané a i samozřejmě nefinanční subjekty mohou využít také předzásobení, ale pouze v podobě nákupu eurobankovek a euromincí jiných států. Měny Euro jiných států mají možnost podniky, organizace i občané získat ve směnárnách.

U bankomatů bude muset dojít k rychlé změně softwaru a hardwaru. Tyto změny musí zajistit, že bankomaty po datu zavedení eura budou vydávat pouze měnu euro. Kromě bankomatů budou tyto změny vyžadovat všechny automaty, které pracují s penězi (např. prodejní automaty).

Jak jsem již zmínila, vzhledem k tomu, že Česká republika pro přijetí měny euro využije scénáře tzv. jednorázového přechodu na euro, bude pouze v období dvou kalendářních týdnů od data zavedení eura v oběhu česká měna a zároveň euro. Za tržbu v obchodech bude možné v těchto dvou týdnech zaplatit jak českou měnou, tak i eurem. Ovšem nazpět bude již zákazníkovi vráceno pouze euro.

Hotovost, kterou občané a ostatní subjekty nesmění v obchodech, mohou směnit v jakékoliv pobočce komerční banky, či u České národní banky nebo jiných vybraných subjektů bezplatně po dobu šesti měsíců. Tato doba je počítána dnem zavedení eura jako platidla v České republice.

V prvním kroku, tedy na začátku zavádění eura, je třeba legislativně jasně stanovit platná pravidla pro zavedení eura. Ale o tom více až v dalších kapitolách.

Z druhé části Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) plyne jednoduché doporučení – optimální formou výměny hotovosti z národní měny do měny nové, eura, je uložení této hotovosti na účet u jakékoliv banky, kde se hotovost následně přepočte na euro, a poté je možné již hotovost v podobě eura vybrat.

Zde je třeba také uvážit, jak dlouhá by měla být doba, ve které bude možné ještě stále směnit českou měnu za jednotnou evropskou měnu (euro). Po uplynutí šesti měsíců, které jsem výše zmínila, již kompetenci směňovat českou měnu za evropskou převezme pouze Česká národní banka. Vhodné by určitě bylo stanovit dobu dostatečně dlouhou, až několik desítek let, s tím ostatně počítá i vláda v Národním plánu zavedení eura.

Dopředu je také třeba vymezit způsob likvidace bankovek české národní měny, aby nedošlo k jejich znehodnocení. Likvidace českých peněz je zatím určena pobočkám České národní banky. Ještě je nutné stanovit zajištění průběhu způsobu likvidace české měny po technické stránce a zabezpečit dozor nad tímto procesem.

S převozem bankovek evropské měny eura do České republiky, nastává další situace, kterou je třeba v rámci přípravy České republiky na přechod na euro řešit. Jedná se o samotný převoz a pozdější skladování měny. Vláda plánuje kromě spolupráce s bankami využít také bezpečnostní agentury, popřípadě armádu. Do tohoto procesu budou začleněny i zpravodajské služby.

2.3.1.2 Zavedení eura do bezhotovostního oběhu

Pro platby mezi bankami uvnitř eurozóny i mezi zbylými členskými státy, které dosud euro nepoužívají, slouží tzv. TARGET (Transevropský expresní automatizovaný systém zúčtování plateb v reálném čase). Ve výkladovém slovníčku, který je dostupný na internetových stránkách projektu zavedení eura (zavedenieura.cz, 2012), o kterém jsem se

již výše zmínila, je systém TARGET popsán jako: „*systém, který slouží pro provádění měnové politiky, pro mezibankovní operace a vypořádání hotovostních částí obchodů s cennými papíry*“. Tento platební systém byl spuštěn již v roce 1999. Modernizován byl tento systém v roce 2007, kdy byl i upraven jeho název na TARGET 2. Do tohoto systému bude muset povinně vstoupit Česká národní banka dnem, kdy bude u nás přijato euro. Ovšem z důvodu lepší koordinace je určitě vhodné, když se centrální banka ČR do tohoto projektu zapojí dříve. V druhé části dokumentu Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) je uvedena jako optimální doba šest měsíců před zavedením eura do ČR. Komerční banky mají na výběr, zda do tohoto systému vstoupí či nikoliv.

Česká republika dále v rámci příprav na zavedení eura jako jediného platidla bude muset stanovit předpisem přepočítací koeficient, který bude sloužit k přepočtu české měny na měnu evropskou (viz dále).

Po vymezenou dobu duálního označování cen jsou banky ve svých systémech zodpovědné za uvádění částek ve dvou měnách – v českých korunách a eurech.

Na českém trhu se pohybuje více firem, které zabezpečují bezhotovostní styk pomocí platebních karet (např. VISA či MasterCard), právě tyto společnosti mají, dle druhé části dokumentu Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007), zkušenosti s přechodem na euro, které zažily v jiných státech eurozóny. Tyto společnosti budou se subjekty finančního trhu spolupracovat a formou doporučení jim budou předávat cenné informace.

Stejně jako u bankomatů (viz výše), tak i u terminálů je nezbytné provést úpravy softwaru a hardwaru takovým způsobem, aby i zde bylo možné platit, v rámci bezhotovostního styku, zboží a služby evropskou měnou. Zavedení změn, způsobené přechodem na euro, budou vyžadovat i aplikace internetového bankovníctví.

Legislativa také bankám určí způsob, jakým budou označovat ceny svých služeb jednak v české měně, a jednak v evropské měně.

2.3.1.3 Finanční produkty

Přepočet na evropskou měnu se bude samozřejmě ve finančním sektoru týkat i cenných papírů a dalších produktů finančního trhu.

Druhá část dokumentu Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) zmiňuje, že i k přepočtu cenných papírů bude potřeba využít přepočítacího koeficientu. Zatím není žádným předpisem stanovena metoda zaokrouhlování, ovšem doporučuje se, např. u dluhopisů zaokrouhlit přepočet na celý nejbližší cent podle matematických pravidel. Kromě metody zaokrouhlení je také nezbytné stanovit minimální obchodovatelný objem dluhopisů. U majetkových cenných papírů je situace trochu složitější, zde bude třeba stanovit zaokrouhlení hodnot akcií na více desetinných míst, doporučuje se 4 – 6, protože jinak může docházet k velkým nesrovnalostem mezi hodnotou celkového kapitálu a hodnotou jednotlivých podílů (akcií).

Je samozřejmostí, že u majetkových cenných papírů musí zůstat po přepočtu zachován požadavek minimálního základního kapitálu.

U podílových fondů také nastává poměrně složitá situace, protože v portfoliích podílových fondů mohou být zařazena i ta aktiva v cizích měnách, která již jednou v minulosti byla přepočítávána podle tehdy platného kurzu. Zde se nabízí otázka, zda přepočítávat na novou měnu minulou hodnotu podílových fondů, která je v současnosti vyjádřena v českých korunách, nebo zda vypočítat minulou hodnotu v eurech pro již denominovaná aktiva. V Národním plánu zavedení eura do ČR (zavedenieura.cz, 2007) se zatím přiklání k první situaci, tj. k přepočítání podílových fondů vyjádřených v českých korunách na eura. Je tomu tak z důvodu zajištění plynulého chodu a srovnatelnosti vykazovaných hodnot při přechodu na euro.

Při obchodování s cennými papíry bude nutné přepočítat všechny kurzy, včetně referenčních sazeb. Polouček (2009, str. 142) definuje referenční sazbu jako takovou sazbu, za níž jsou nabízena mezibankovní depozita. Referenční sazba na mezibankovním trhu v České republice se nazývá PRIBOR, bankovní sazba na mezibankovním trhu v Evropské unii se nazývá EURIBOR.

Vzhledem k tomu, že prakticky celý finanční trh v České republice je spravován za pomoci informačních technologií, v Národním plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz,

2007) je také pamatováno na konverzi informačních technologií. I zde bude třeba věnovat čas pečlivé přípravě na identifikování, naplánování, otestování a implementování všech změn, které s sebou zavedení eura přináší.

Počítá se také s tím, že zhruba šest měsíců před zavedením eura a ještě navíc rok po zavedení evropské měny bude třeba uvádět tzv. duální ceny, tzn. ceny v evropské měně a v českých korunách. Je tomu tak z důvodu ochrany klienta a duální označování cen bude závazné pro všechny subjekty, bez ohledu, na jakém trhu působí. Ale toto opatření bude třeba nejdříve zajistit právním předpisem.

2.3.2 Veřejné finance

Dle Ochrany a kol. (2010, str. 88) se sestavování rozpočtu v současné době v České republice řídí podle platných předpisů, např. zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech či zákonem č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Zákonem je mimo jiné stanoveno připravování, schvalování a spravování rozpočtu.

Po zavedení eura bude třeba sestavovat rozpočet v jednotné evropské měně. V Národním plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) se počítá s tím, že legislativní úpravy výše uvedených zákonů, které si vyžádá přijetí eura, nebudou nijak zásadního charakteru.

Od roku zavedení eura v ČR bude státní rozpočet počítat pouze s částkami uvedenými v eurech.

Na eura budou přepočítány i následující sféry, které se dle Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) k veřejným financím vztahují:

- Rozpočty územních samosprávních celků (dle Ústavy České republiky, která je dostupná na internetových stránkách poslanecké sněmovny ČR, čl. 99 se ČR rozděluje na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky),
- Dotace, které jsou dle Provozníkové (2009, str. 90) poskytovány z vyšší vládní úrovně nižším úrovním,
- Návrtné finanční výpomoci, což je taková forma výpomoci, která je dle serveru epravo.cz (2013) poskytována fyzickým a právnickým osobám

bezúročně, a na rozdíl od dotace, se jedná o výpůjčku, či programové financování.

Do části veřejného financování také patří sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Sociální pojištění, sociální dávky a všechny kroky, které jsou potřebné pro výpočet sociálních dávek, budou také přepočítány na eura (především se jedná o částky existenčního minima či různých vyměřovacích základů).

Přepočítání se bude týkat také veřejného zdravotního pojištění. Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) plánuje, nejpozději během příprav státního rozpočtu na rok, kdy bude v České republice zavedeno euro, určit tzv. cenu jednoho bodu. Cena jednoho bodu je důležitá pro další přepočet výdajů, které jsou spojeny s poskytnutím zdravotní péče.

Zároveň je nutné převést hodnotu státních dluhopisů z českých korun na jednotnou evropskou měnu euro.

Ve vztahu občan – stát se při zaokrouhlování bude počítat následujícím způsobem: pokud je adresátem plateb občan, pak se zaokrouhluje nahoru na centy. Tento postup se nebude používat pouze v případě pohledávek, které má stát za svými občany v podobě např. pokut či jiných sankčních poplatků.

Daňová přiznání na daně z příjmu, která se budou podávat v roce, kdy bude zavedeno euro, budou podávána v korunách. Daňová přiznání se totiž podávají zpětně. Ovšem výsledek daňového přiznání, ať již přeplatek nebo nedoplatek bude nutné uhradit v eurech.

Pro ty, kteří si vedou daňovou evidenci, bude nezbytné určit postup, jakým se budou daně přiznávat.

Do sféry veřejných financí patří také celní správa. V rámci zahraničního obchodu, placení cel, se bude uplatňovat tzv. přepočítávací koeficient, o jehož potřebě jsem se již v předchozí podkapitole zmínila. I v oblasti placení cel bude důležité stanovit předpisy, které budou upravovat např. zaokrouhlování, jednotných správních dokladů, či limitní částky pro placení cla.

I soudní, místní a správní poplatky, které jsou v současné době stanoveny v korunách nebo vyjádřeny procentem, bude třeba přepočítat na eura a v případě procentních sazeb dojde i ke změně základu procentního poplatku. Zde Národní plán zavedení eura v ČR

(zavedenieura.cz, 2007) podotýká, že není vhodné využít přepočítací koeficient, naopak je žádoucí stanovit částku v eurech v takové výši, která se co nejvíce přibližuje korunové částce. Tento postup se doporučuje uplatnit z důvodu přehlednosti.

Platy se naopak budou, oproti soudním, místním a správním poplatkům, přepočítávat na eura pomocí přepočítacího koeficientu. Výsledná částka platu v eurech se bude zaokrouhlovat nahoru, čímž dojde ke zvýšení platů. Opět bude nezbytné přepočítat všechna statistická data, především průměrné platy. Pro občany bude již 5 až 6 měsíců před zavedením eura v České republice ve výplatních páskách zavedeno tzv. duální označení mzdy, kdy bude mzda vyčíslena jednak v eurech, a jednak v českých korunách. Tato situace bude stejná ještě rok poté, co bude euro v ČR zavedeno.

I pro výměru důchodů se předpokládá s použitím přepočítacího koeficientu. I u důchodů platí zaokrouhlení ve prospěch občana na celé centy nahoru.

Oblast veřejných financí, stejně jako oblast finančního sektoru, je v dnešní době řízena za pomoci informačních technologií. I zde bude třeba zavést změny do informačních systémů. Úpravy informačních systémů se dle druhé části dokumentu Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) budou odehrávat na všech stupních, tj.:

- Ústřední správa,
- Územní samospráva,
- Fondy sociálního a zdravotního pojištění.

2.3.3 Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele

Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) myslí i na ochranu spotřebitele, a jak jsem již zmínila, i na uvádění cen. Ceny se budou totiž, jak jsem uvedla výše, vyčíslovat zhruba půl roku před zavedením eura v českých korunách i eurech a zhruba další rok po zavedení jednotné evropské měny v ČR tomu nebude jinak.

Opět zde platí, že ceny budou přepočítávány podle tzv. přepočítávacího koeficientu. Duální označení cen budou mít povinně všechny výrobky a služby, nejen v obchodech, ale i v katalogích či reklamách nebo podobných „prospektech“.

Ten půlrok před zavedením eura bude mít cena uvedená na zbožích či službách v jednotné evropské měně pouze oznamovací charakter (je tomu tak z důvodu „přepnutí myšlení“ českých spotřebitelů na ceny v eurech, nikoliv v českých korunách). V okamžiku, kdy bude jednotná evropská měna zavedena, bude mít naopak uváděný údaj v českých korunách pouze oznamovací charakter. Toto je třeba opět zákonně upravit.

Vzhledem k tomu, že duální označování cen zapříčiní u podnikatelů zvýšení nákladů, a občanům může přivodit značné nesnáze v orientaci na spotřebním trhu, ukazuje se nezbytné zavést tzv. metodiku, ve které budou, dle dokumentu Národního plánu zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007), jasně vymezeny následující oblasti:

- Odpovědnost, tzn., vymezení povinnosti duálního označování, která je určena jak právníckým, tak fyzickým osobám,
- Vazba na jiné úkoly (její stanovení se předpokládá až v dalších fázích),
- Legislativní aspekt/dopady, které budou stanoveny zákonem,
- Časová náročnost (její stanovení se opět předpokládá až v dalších fázích),
- Termín splnění (počítá se s termínem, jak jsem již uvedla, 12 měsíců po zavedení eura),
- Termín začátku, který je předběžně určen 1 měsíc po vymezení přepočítávacího koeficientu,
- Kontrolní termín zpracování tématu – i zde je vhodné zavést postupné kontroly, v metodice tedy budou určena kontrolní data, zatím se předpokládá, že kontrolní termín bude vždy k 30. 6. a k 31. 12.

2.3.3.1 Etika přechodu na euro

Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007) zmiňuje, že veškeré změny související se zavedením eura nelze zahrnout pouze do legislativních předpisů. Přechod na euro je považován za natolik citlivou událost, že je třeba věnovat této změně i pozornost v oblasti morálky a slušného chování, které by mezi sebou měly mít všechny strany, jichž se změna měny týká. Morálka je dle Sprita (2010, str. 20) odvozena z latinských slov *mos*, což

znamená mrav nebo moralis, což je v českém překladu mravní). Sprit morálku definuje jako soubor pravidel vzájemného chování, které jsou v určitém prostředí uznávány. Na uznání těchto pravidel má vliv i tradice a společenské konvence. Morálka je pro svědomí každého člověka zavazující. Putnová (2007, str. 38) k morálce dodává, že by měla být minimem práva.

Jak je uvedeno v dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), v zemích eurozóny se v době přechodu na jednotnou evropskou měnu ujala spolupráce svazů na ochranu spotřebitelů s podniky. Tato spolupráce vypadala následovně – podniky, které se zavázaly k tomu, že pro přepočítání budou používat jen a pouze přepočítávací koeficient obdržely od spotřebitelského svazu viditelné označení, např. v podobě loga. Toto označení, které bylo mezi občany známé - znali ho z různých kampaní, které stát pořádal či řídil – bylo vizitkou etického přístupu obchodníka. Samozřejmě v případě, že byly odhaleny jakékoliv nesrovnalosti v přístupu obchodníka k přepočtu zboží či služeb na euro, bylo dotyčnému logo odebráno.

2.3.3.2 Monitoring cen, kontrola

Během monitoringu cen bude, dle druhé části dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), dbáno především na kontrolu dodržování pravidel, kterými je určen přepočítání cen a dále na duální označení cen a další informační povinnosti, které musí obchodník svým zákazníkům předat.

Veškerá pravidla, podmínky a náležitosti převodu a veškeré povinnosti budou stanoveny opět legislativně. Jednak zákonem, a jednak dalšími právními předpisy, ale o tom už více v jedné z dalších kapitol.

Dozor budou vykonávat inspektoři, kteří minimálně devět měsíců před zavedením jednotné evropské měny v České republice dostanou metodické příručky, a počítá se také s tím, že budou proškoleni v oblasti kontroly cen. Kromě kontroly v podobě inspektorů budou mít také sami spotřebitelé možnost díky zavedení speciální telefonické linky a speciální elektronické emailové adresy kontaktovat právě orgány kontroly v případě, kdy se setkají s nedostatkem či porušením povinností obchodníků.

Jak jsem již zmínila, vzhledem k tomu, že přechod na euro už v několika zemích proběhl, a to i způsobem, který si zvolila ČR (tzv. big bang, viz výše), tak je možné se právě poučit

z nezdaru, ale naopak i úspěchů států, které zkušenost se zavedením jednotné evropské měny mají. Jedním z úspěšných bodů je právě, dle druhé části dokumentu Národní plán zavedení eura v ČR (zavedenieura.cz, 2007), provádění různých osvětových kampaní, školení a dalších podobných instruktáží pro občany České republiky a speciální skupiny (především se jedná o děti, starší a postižené občany).

Hlavní cílem kontroly by mělo být zamezení zvyšování cen zboží a služeb a zabránění inflaci, která je dle Synka (2007, str. 66) definována jako všeobecný růst cenové hladiny.

2.3.4 Zhodnocení příprav přijetí eura v ČR a SR

Podobně jako Slovensko se i Česká republika v souvislosti se vstupem do Evropské unie zavázala přijmout společnou měnu.²⁰ Vzhledem ke složitosti celé záležitosti bylo třeba v rámci přijímacího procesu vytvořit instituce, které přijetí organizačně zabezpečí. Vedle splnění ekonomických a právních kritérií je neméně podstatné zajistit přechod na euro v oblasti technické, institucionální a legislativní.²¹

Institucionální zabezpečení

Vláda České republiky vydala 23. listopadu 2005 usnesení č. 1510, kterým ustavila program *Institucionální zajištění přijetí eura v České republice*. Vláda zřídila zároveň funkci *národního koordinátora* zavedení eura a také ustavila *Národní koordinační skupinu pro zavedení eura v České republice* (NKS). Funkci gestora a hlavního koordinátora – podobně jako na Slovensku – převzalo Ministerstvo financí.²² Ve funkci národního koordinátora pracuje od 28. března 2007 prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc.²³

²⁰ Povinnost přijetí společné měny jakož i formální podmínky k jejímu přijetí jsou zakotveny v čl. 140 *Smlouvy o fungování EU*. Pro zavedení eura jako oficiální měny kterékoliv země Evropské unie je nezbytné splnit dva předpoklady: slučitelnost právních předpisů a dosažení vysokého stupně udržitelné konvergence.

²¹ *Národní plán zavedení eura v České republice*, část I, základní informace. Verze: 10. Schválena vládou ČR dne 11. dubna 2007. Str. 1. [online] [cit-2013-06-15]. Dostupný z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Narodni_plan_cast_I_verze_10-FV_pdf.pdf

²² *Usnesení vlády České republiky ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510 o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice*. [online] [cit-2013-06-15]. Dostupný z: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usnweb.nsf/WebGovRes/6C25A7196462609BC12571B6006CB28A?OpenDocument>

²³ Oldřich Dědek je vědeckým pracovníkem institutu ekonomických studií FSV UK.

Ze srovnání se Slovenskou republikou vyplývá, že např. složení srovnatelného slovenského orgánu, tj. Národního koordinačního výboru, je širší než složení české koordinační skupiny. Do vedení slovenské ho výboru byl jmenován jako národní koordinátor zavedení eura podpředseda slovenské vlády a ministr financí, členy dále byli zástupci těchto institucí:²⁴ guvernér Národní banky Slovenska, místopředseda vlády pro evropskou integraci, lidská práva a menšiny, místopředseda vlády a ministr hospodářství, místopředseda vlády a ministr spravedlnosti, ministr práce, sociálních věcí a rodiny, ministr vnitra, prezident Asociace bank, předseda Slovenské obchodní a průmyslové komory, prezident Republikové unie zaměstnavatelů, prezident Asociace zaměstnavatelských svazů a sdružení SR, předseda Statistického úřadu SR, předseda Sdružení měst a obcí Slovenska, prezident Unie měst Slovenska a další. Česká koordinační skupina nemá tak široké složení,²⁵ jsou v ní – podobně jako na Slovensku – vedle delegátů ČNB zástupci ministerstev: financí, průmyslu a obchodu, spravedlnosti, vnitra a zahraničních věcí a také zástupci Úřadu vlády ČR.

Koordinační skupina předložila Národní plán zavedení eura v České republice, který byl schválen usnesením vlády ČR dne 11. dubna 2007 č. 353.²⁶

Podstatný rozdíl procesu přijetí eura v České republice ve srovnání se Slovenskem lze vidět v celkovém přístupu k problematice. Slovensko od počátku ve všech klíčových dokumentech (*Stratégia prijatia eura v SR, Národný plán zavedenia eura v SR.*) předpokládá, že euro bude přijato, a dokumenty stanovují 1. leden 2009 jako nejzazší možný termín. Národní plán zavedení eura v ČR žádný konkrétní termín nestanovuje.

Je nutno poznamenat, že přístup NKS k přípravám na zavedení eura je samozřejmě v souladu s postoji vlády ČR k přistoupení ČR k eurozóně. Tento postoj byl potvrzen v dokumentu *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou*,²⁷ který vláda schválila (usnesení č. 953) 20.

²⁴ *Národný plán zavedenia eura v SROV.* Dostupný z: <http://archiv.vlada.gov.sk/euro/data/files/1121.doc>

²⁵ Složení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR. Dostupný z: <http://http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/regulace/pristoupeni-cr-k-eurozone/koordinacni-skupina-pro-zavedeni-eura>

²⁶ *Usnesení vlády České republiky* ze dne 11. dubna 2007 č. 353 o Národním plánu zavedení eura v České republice. Dostupný z: [http://http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/93D72E6FA474988FC12572B900233D55/\\$FILE/uv070411.0353.doc](http://http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/93D72E6FA474988FC12572B900233D55/$FILE/uv070411.0353.doc)

²⁷ *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou.* Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky schválený vládou České republiky na jejím zasedání dne 20. prosince 2012. [online] [cit-2013-06-15]. Dostupný z WWW

prosince 2012.²⁸ V souladu s tímto materiálem se vláda ČR rozhodla prozatím nestanovovat cílové datum pro vstup do eurozóny.

Přehled již vykonaných kroků

V rámci Národní koordinační skupiny bylo vytvořeno šest dílčích pracovních skupin, které se zabývají harmonizací v konkrétních sektorech.²⁹

1) pracovní skupina pro finanční sektor (vlastní implementace eura pro hotovostní i bezhotovostní úkony, gestorem skupiny je Česká národní banka. Do náplně skupiny patří ryze praktické věci, jako je např. zajištění dostatečného množství bankovek a mincí, ale i příprava příslušné legislativy);

2) pracovní skupina pro legislativu (příprava relevantních legislativních změn, gestor skupiny - Ministerstvo spravedlnosti ČR. Patří sem nejen příprava zákonů, ale i úpravy a změny např. ministerských vyhlášek anebo vyhlášek územně samosprávných celků);

3) pracovní skupina pro veřejné finance a veřejnou správu (gestor skupiny - Ministerstvo financí ČR. Spadá sem např. vyčíslení všech veřejných příjmů a výdajů v nové měně, přepočtení státního dluhu a jeho krytí emisí euro dluhopisů, dopad zaokrouhlování při přepočtech velkých finančních objemů apod.);

4) pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele (gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu a skupina řeší dopady zavedení na soukromý sektor. Zavedení a stanovení doby existence tzv. duálu, tj. dvojího označování cen podle

<http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategicke_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2012.pdf>

²⁸ *Usnesení vlády České republiky ze dne 20. prosince 2012 č. 953 k Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou.* [online] [cit-2013-06-15] Dostupný z WWW

<[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/2A7848AF10E2555BC1257AE80051C119/\\$FILE/953%20uv121220.0953.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/2A7848AF10E2555BC1257AE80051C119/$FILE/953%20uv121220.0953.pdf)>

²⁹ *Zavedení eura v České republice. Pracovní skupiny Národní koordinační skupiny.* [online] [cit-2013-06-15]

Dostupný z : http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/narod_koord_skup_prac_skupiny.html

konverzního kurzu původní české měny. Příprava manuálů a příruček pro podnikatele);

5) pracovní skupina pro komunikaci (gestor - Ministerstvo financí ve spolupráci s ČNB. Komunikace s veřejností, informační kampaně a další propagační kroky³⁰);

6) pracovní skupina pro informatiku a statistiku (gestorem je Ministerstvo vnitra. Hlavním úkolem je úprava a příprava informačních systémů klíčových státních institucí a společností, stanovení obecných metodických postupů pro tyto systémy). Podobné pracovní skupiny (výbory) byly vytvořeny v rámci Národního koordinačního výboru i na Slovensku; s malým rozdílem, že zatímco problematice informatiky a statistiky se v České republice věnuje samostatná pracovní skupina, na Slovensku byla tato problematika zařazena do agendy Pracovního výboru pre banky a finanční sektor.

Způsob zavedení eura v České republice

V roce 2006 vláda České republiky na základě doporučení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura rozhodla zvolit jako scénář zavedení eura v České republice variantu jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního a hotovostního eura v jeden časový moment (tzv. scénář „velkého třesku“).³¹ Tento scénář je shodný se způsobem přijetí eura na Slovensku.

Vláda současně upozornila na skutečnost, že přijetím volby scénáře zavedení eura v České republice není stanoven termín zavedení eura v České republice.

Postoje politických stran k přijetí eura

Protože přijetí eura je otázka především politická, tzn. je třeba sladit vůli parlamentních stran k přijetí eura a k zahájení dalších kroků je důležité přihlídnout k postojům ODS, TOP09, ČSSD a KSČM vůči této otázce. Strany Věci veřejné a LIDEM v této analýze nejsou zohledněny, což vychází z realistického předpokladu jejich volebního výsledku

³⁰ Např. spuštění webového portálu www.zavedeniaeura.cz

³¹ *Usnesení vlády České republiky ze dne 25. října 2006 č. 1200 o scénáři zavedení eura v České republice.* [online] [cit-2013-06-15] Dostupný z: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/1E50476665C2612FC125720D002B743B/\\$FILE/uv061025.1200.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/1E50476665C2612FC125720D002B743B/$FILE/uv061025.1200.doc)

v dalších parlamentních volbách a tudíž z jejich potenciálního vlivu (tj. nulového) na budoucí politiku.

Ze čtyř zmíněných stran asi nepřekvapí dlouhodobě konzistentní postoj ODS, která otázku přijetí společné měny odsouvá do mlhavé budoucnosti („*Přijetí eura není na programu dne.*“³²). TOP09, druhá největší pravicová parlamentní strana, má vůči zavedení eura postoj poněkud konkrétnější a upozorňuje na skutečnost, že Česká republika se zavázala k přijetí eura podepsáním přístupové smlouvy k Evropské unii. Předpokladem je přijetí společné měny „*do čtyř, pěti let.*“³³ ČSSD je opatrnější („*euro by se mohlo stihnout přijmout před rokem 2020*“³⁴) a ani KSČM není apriorně proti projektu evropské měny:³⁵ „*Česká republika a její občané nemají žádný velký důvod spěchat s přijetím eura.*“³⁶

Je zjevné, že přijetí společné evropské měny brání v České republice nejen prozatím neplnění konvergenčních kritérií, ale i malá vůle politických stran do eurozóny vstoupit. To může být nakonec klasifikováno i jako reakce na průzkumy veřejného mínění, z nichž vyplývá nechuť většiny občanů k přijetí eura. Lze odhadnout, že politická strana, která by vystoupila s programem brzkého přijetí eura, by nemusela ve volbách uspět. Tento celkový přístup je odlišný od slovenského, kde byla v procesu celé přípravy znatelná vůle k přijetí eura.

³² ODS. *Evropská dluhová krize*. [online] [cit-2013-06-15]

Dostupný z: <http://www.ods.cz/aktualni-tema/evropska-dluhova-krize>

³³ *Rozhovor s ministrem zahraničních věcí Karlem Schwarzenbergem*. 20. prosince 2012. [online] [cit-2013-06-15] Dostupný z: <http://www.top09.cz/co-delame/medialni-vystupy/schwarzenberg-k-euru-jsme-se-zavazali-11805.html>

³⁴ *Rozhovor s Bohuslavem Sobotkou: V pozici Nečase bych zvolil menšinovou vládu ODS a TOP 09*. Hospodářské noviny, 9. května 2012. [online] [cit-2013-06-15] Dostupný z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-55746040-sef-cssd-sobotka-v-pozici-necase-bych-zvolil-mensinovou-vladu-ods-a-top-09>

³⁵ KSČM. *Bez včasného řešení úskalí na cestě k euru by zbyl jen odklad*. Zveřejněno 17. srpna 2006. [online] [cit-2013-06-15] Dostupné z: <http://www.kscm.cz/uvodni-stranka/31174/bez-vcasneho-reseni-uskali-na-cestek-euru-by-zbyl-jen-odklad?previev=archiv>

³⁶ KSČM. *Grospič: Soupeření dolaru s eurem a co je za tím*. Zveřejněno 4. března 2010. [online] [cit-2013-06-15] Dostupné z: <http://www.kscm.cz/nazory-a-polemika/46809/grospic-soupereni-dolaru-s-eurem-a-co-je-za-tim?previev=archiv>

2.4 Důsledky a problémy s přijetím eura do právního systému ČR

Jak jsem již zmínila v předešlé kapitole, zavedení jednotné evropské měny, eura, ovlivní více oblastí, zvláště po legislativní stránce. Na dalších řádcích zmíním „problémové“ oblasti a z toho vyplývající důsledky, které je třeba za pomoci legislativy přijmout.

Hned v první, v předešlé kapitole uvedené, oblasti, finančním sektoru, jak vyplývá z Národního plánu zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), bude nejprve třeba, aby Česká republika dodržela podmínky pro zavedení eura, a to pomocí úprav, které budou uskutečněny v právním řádu České republiky. Ve Smlouvě o fungování evropské unie již pamatováno na slučitelnost právních předpisů členských států. Tato smlouva určuje nezbytnost vytvoření legislativních podmínek pro plné začlenění centrální banky členského státu do Evropského systému centrálních bank, tzv. Eurosystemu, který je tvořen Evropskou centrální bankou a národními centrálními bankami těch členských států, které přijaly euro. Po zavedení eura v České republice přejdou všechny kompetence (především se jedná o měnovou politiku, správu oficiálních devizových rezerv, podporu fungování platebních systémů a řízení oběhu peněz) z České národní banky na Evropskou centrální banku. Česká národní banka bude plnit úlohu vykonavatele úkolů, které dostane od Evropské centrální banky. Pro Českou národní banku zůstává v její kompetenci jen řízení národních úkolů, např. dohled nad finančním trhem. Všechny důležité změny budou zakotveny v novém zákoně, o České národní bance, o kterém se zmíním ještě později.

Tzv. obecný zákon o zavedení eura, kterému se budu věnovat podrobněji v další kapitole, bude řešit nejdůležitější právní hlediska vztahující se k zavedení eura v České republice. Předmětem tohoto zákona bude mimo jiné odkaz na přepočítávací koeficient, odkaz na způsob přepočtu z české měny na jednotnou evropskou měnu, popřípadě na další měny, základní způsoby zaokrouhlování, převod finančních prostředků na bankovních a jiných účtech, převod cenných papírů. Dále bude předmětem tohoto zákona zdůraznění stálosti dříve sjednaných právních závazků, způsoby, jakými budou duálně označeny ceny výrobků a služeb, regule, jakými bude prováděn duální oběh hotovosti v české měně a v jednotné evropské měně. Nezbytnou součástí tohoto zákona bude také kontrola, dozor a způsob a výše udělovaných sankcí v případě nesplnění z legislativy vyplývajících požadavků.

Ovšem tento obecný zákon, i když jeho předběžné vymezení je značně rozsáhlé, nepokryje všechny důležité problémové oblasti. Proto ještě kromě tohoto zákona, Obecného

zákona o zavedení eura v České republice, budou vytvořeny další právní normy, které se budou vztahovat k dalším sporným oblastem v problematice zavedení eura.

Pro oblast finančního sektoru bude třeba sestavit takové normy, které budou řešit tyto oblasti:

- Konverze částek, které jsou uvedené v českých korunách na jednotnou evropskou měnu (zejména se na tomto místě jedná o částky, které se vztahují k základnímu kapitálu či pokutám),
- Redukování případných nesrovnalostí, jež může zavedení eura způsobit (například ve chvíli, kdy zákon či jiný předpis určí povinnost uskutečnit určitou operaci v českých korunách, potom je možnost uplatnění evropské legislativy značně sporná, protože nejde o přepočtení z určité částky; zároveň se stanou neslučitelnými i dnešní způsoby přepočtu mezi českou korunou a eurem).

Zavedení eura v České republice dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) ovlivní i veřejnou správu, tedy veškeré instituce a úřady. Tyto instituce a úřady totiž provádí výkon svých činností na základě právních předpisů a právě tyto právní předpisy bude třeba upravit tak, aby byly plně kompatibilní s používáním eura. Legislativní změny se ve sféře veřejné správy budou týkat hlavně sociálního sektoru, státních a územních rozpočtů nebo určení sankcí. Kromě toho si také zavedení eura v České republice vyžádá i změny ve vyhláškách, které vyhlášují výši místních poplatků.

2.5 Seznam právních předpisů

V této kapitole jsou uvedeny všechny důležité právní předpisy, které budou zabezpečovat po legislativní stránce přechod z české koruny na euro a používání eura jako národní měny v České republice.

2.5.1 Obecný zákon o zavedení eura

Obecný zákon o zavedení eura bude dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) představovat základní legislativní předpis. Právě tento zákon zaručí bezproblémový přechod na měnu euro v České republice. Při tvorbě tohoto zákona je třeba respektovat základní nařízení Evropské unie a judikaturu Evropského soudního dvora.

Přibližnému obsahu obecného zákona o zavedení eura jsem se již věnovala, ovšem je nutné připomenout důležitost kvalitního zpracování tohoto zákona, neboť tento zákon bude východiskem dalších právních předpisů, které se budou nějakým způsobem týkat zavedení eura v České republice.

Společně s obecným zákonem bude ještě určena metodika označování duálních cen. Povinnost duálně značit ceny (tedy jak ceny v českých korunách, tak ceny v jednotné evropské měně) mají všechny právnické i fyzické osoby.

Obecný zákon musí být vydán v dostatečném předstihu, a to proto, aby se s ním stihly seznámit všechny subjekty. Zejména, aby všechny subjekty pochopily svá práva a povinnosti, které jim se zavedením eura přicházejí. Je nezbytné počítat s tím, že ještě před schválením obecného zákona o zavedení eura bude připomínkován pracovními skupinami (viz výše), čímž může dojít ke zpoždění vydání tohoto zákona. V účinnost vstoupí obecný zákon o zavedení eura dnem, kdy bude v České republice euro skutečně zavedeno. Ovšem toto se nevztahuje na všechna ustanovení, která bude tento zákon upravovat. Některá z těchto ustanovení budou totiž účinná ještě před samotným datem zavedení eura. Jako vhodný příklad mohu uvést ustanovení, jež vymezují pravidla, která souvisí s převodem z českých korun na euro a duálním označováním cen, tedy zobrazením ceny, jak v českých korunách, tak v eurech. Vhodná doba, kdy by měl obecný zákon vstoupit v platnost je 18 až 24 měsíců před zavedením eura v České republice.

Návrh obecného zákona je v rukou Ministerstva financí České republiky, které si k sobě přizve Českou národní banku a Národní koordinační skupinu pro zavedení eura, kterou jsem popisovala již dříve v této práci. Úlohy všech vyjmenovaných subjektů jsou již dány – Návrh obecného zákona zformuluje Ministerstvo financí České republiky za přispění České národní banky. Kvalitu připraveného obecného zákona určí Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice. Projde-li obecný zákon posouzením Národní koordinační skupiny, pak se dostává do tzv. veřejného připomínkového řízení. Poté, co budou případné připomínky do zákona zapracovány, vládě k projednání a schválení tento zákon předá ministr financí České republiky společně s guvernérem České národní banky.

Obecný zákon o zavedení eura v České republice bude vytvořen v paragrafované podobě, a to podle Legislativních pravidel vlády.

2.5.2 Zákon o České národní bance

V současné době existuje platná legislativa, která upravuje činnost České národní banky, jedná se o zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Tento zákon ovšem po zavedení eura v České republice dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) bude třeba výrazně poupravit, resp. nahradit stávající zákonem novým. Nový zákon bude obsahovat mimo jiné přerozdělení pravomocí hlavně ze sektoru měnové politiky z České národní banky na Radu guvernérů Evropské centrální banky. O měnové politice bude rozhodovat Evropská unie, která při tvorbě měnové politiky bude brát v potaz cenovou stabilitu v těch členských zemích Evropské unie, které zavedly euro.

V zákoně bude určena měna, kterou bude samozřejmě euro. Dále bude v zákonu uveden název měny a její značení, které má tento tvar - € - podle sdělení Komise COM (97) 418 z 23. července 1997 o užívání symbolu eura (€). Peněžní jednotkou je jedno euro, jedno euro je rozděleno na sto centů podle nařízení Rady (ES) č. 974/98 o zavedení eura.

V novém zákoně o České národní bance bude také zmíněn fakt, že jedině Evropská centrální banka bude mít právo schvalovat emisi bankovek. Česká národní banka bude mít pouze právo, a to jedině se souhlasem Evropské centrální banky, vyřizovat tisk bankovek, zabezpečovat dodávky bankovek od výrobců, podílet se na kontrole kvality bankovek. Česká národní banka bude mít také právo, opět se souhlasem Evropské centrální banky,

kontrolovat ochranu a bezpečnost těch bankovek, které ještě nebyly dány do oběhu, dále skladování tiskových desek a dalších tiskových pomůcek.

V oblasti vydávání euromincí, bude nadále vydávat mince Česká národní banka, ovšem při plném dodržování předpisů Evropské unie. Poslední slovo v počtu emitovaných mincí bude mít samozřejmě i nadále Evropská centrální banka. Ale Česká národní banka bude mít stále právo smlouvat ražbu mincí, zabezpečovat dodávky mincí od výrobců, kontrolovat kvalitu ražených mincí, dohlížet na ochranu a bezpečnost mincí, které nebyly dány do oběhu, a také má Česká národní banka právo dohlížet na zneškodnění razidel a neplatných a vyřazených mincí.

Hlavní činností České národní banky v oblasti eurobankovek a euromincí bude ale jejich dávání do oběhu či stahování z oběhu.

Obecný zákon o zavedení eura v České republice bude mít svou povahou spíše krátkodobou funkci, hlavně se bude vztahovat na období před zavedením a těsně po zavedení jednotné evropské měny. Kdežto zákon o České národní bance bude mít, dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), dlouhodobou funkci.

Jak je patrné z dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007), Evropská unie přikládá zpracování dvou výše uvedených zákonů, tedy zákona o zavedení eura v České republice a zákona o České národní bance, stejnou klíčovou hodnotu, jakou přikládá splnění ekonomických podmínek vstupu do eurozóny, o kterých jsem se zmínila již dříve.

2.5.3 Další legislativa

Podle speciální analýzy zavedení eura v České republice vydané Českou spořitelnou (csas.cz, 2007), kromě výše uvedených legislativních opatření, (zákona o zavedení eura v České republice a zákona o České národní bance), bude třeba se řídit ještě následujícími nařízeními:

- Nařízení Rady č. 1103/97/ES o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2595/2000/ES, které upravuje některé soukromě-právní aspekty zavedení eura. V nařízení bude vymezena zejména

právní návaznost smluvních vztahů z doby před a po zavedení eura. Kromě toho bude také v tomto nařízení určen přepočítávací koeficient mezi eurem a dalšími národními měnami a také způsob jeho zaokrouhlování.

- Nařízení Rady č. 974/98/ES o zavedení eura, ve znění nařízení Rady č. 2596/2000/ES, nařízení Rady č. 2169/2005/ES a nařízení Rady č. 1647/2006/ES. Toto nařízení Rady zabezpečovalo již přechod z národních měn na jednotnou evropskou měnu u prvních členských států eurozóny. Za poslední léta však do eurozóny přistupují i další státy, proto si toto nařízení Rady vyžádalo další aktualizace ve smyslu novel. Zatím poslední novelizace je pod nařízením č. 2169/2005/ES, které stanovuje následující obměny: první změna je formální povahy, kdy došlo k odložení seznamu zemí, které zavedly euro z textu do přílohy, druhá změna již seznamuje s možnostmi zavést euro novými způsoby, které jsem v práci uvedla výše, tzn. scénář jednorázového přechodu na euro či scénář jednorázového přechodu na euro s využitím fáze postupného zrušení. Tyto scénáře v době vydání nařízení Rady č. 974/98/ES o zavedení eura neexistovaly, první státy, které euro zaváděly, se řídily podle scénáře tzv. postupného přechodu (viz výše).
- Nařízení Rady č. 2866/98/ES o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro, ve znění nařízení Rady č. 1478/2000/ES a nařízení Rady č. 1086/2006/ES. Pro toto nařízení platí, že je třeba ho změnit vždy, pro každý stát, který nově vstupuje do eurozóny. Důvod je dle speciální analýzy zavedení eura v České republice vydané Českou spořitelnou (csas.cz, 2007) prostý – pro každý stát platí jiný přepočítávací koeficient.

2.6 Promítnutí zavedení eura do právního řádu ČR

Jak jsem již v této práci několikrát zmínila, zavedení eura v České republice vyvolá řadu změn legislativního charakteru. Některé právní předpisy, které jsou uvedeny v předešlých kapitolách, je možné pouze novelizovat, některé bude naopak třeba nově vytvořit.

Z dokumentu Národního plánu zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) vyplývá, že velikost a způsob přijetí nových právních předpisů či novelizace stávajících právních předpisů bude nezbytné důkladně posoudit, a to analýzou českého právního řádu.

Gestory, kteří budou zodpovídat za analýzu právního řádu České republiky, budou jednotlivá ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy a Česká národní banka, která bude postupovat dle postupu vymezeného v Metodice národní koordinační skupiny a pracovní skupiny pro legislativu.

Na podkladě výsledků analýzy právního prostředí České republiky vyhotoví Národní koordinační skupina přehled právních předpisů, které budou vyžadovat novelizaci ve vztahu k zavedení jednotné evropské měny v České republice. Předpisy budou dvojího charakteru, jedna skupina bude účinná ještě před zavedením eura, zatímco druhá skupina bude právně účinná až dnem zavedení eura jako národní měny v České republice.

Novelizace se bude týkat hlavně právních předpisů, ve kterých se objevuje přímo v jejich textu název měny, a to buď ve zkráceném tvaru „Kč“ nebo „CZK“ či v plném znění – „koruna česká“ či „koruna“. Jako příklad poslouží právní předpisy z oblasti ukládání peněžitých sankcí či právní předpisy, jejichž předmětem jsou pravidla pro zaokrouhlování. Dále změny novelizačního charakteru zasáhnou ty právní předpisy, ve kterých jsou uvedeny vzorce a výpočty a další právní předpisy, ve kterých bude nezbytné nově určit zaokrouhlování v eurech, například nájemné či úvěry na bydlení. Z celkového pohledu se procesu novelizace nevyhnu všechny právní předpisy, které jsou svým zněním v konfliktu s eurem jako jediným zákonným platidlem v České republice.

Jak už jsem v textu nastínila, právní předpisy jsou dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) rozděleny do následujících dvou skupin:

- 1. skupina

V první skupině jsou zařazeny ty právní předpisy, které budou právně účinné nejpozději dnem, ve kterém bude zavedena jednotná evropská měna v České republice. Přičemž platí, že některé části právních předpisů této skupiny budou právně účinné ještě před dnem zavedení eura.

Do této skupiny patří nové předpisy, které budou upravovat zavedení eura v České republice (např. obecný zákon o zavedení eura v České republice), ale také další právní předpisy, jejichž předmětem je úprava povinností, které musí zákonem určené povinné subjekty splnit ještě před zavedením eura. Například jsou to předpisy, které určí konverzi cen či duální označování cen.

V této skupině se budou nacházet určité následující předpisy:

- obecný zákon o zavedení eura v České republice,
- nový zákon o České národní bance,
- právní vymezení duálního označování cen (ale to pouze v případě, kdy nebude určeno duální označování cen v obecném zákoně o zavedení eura v České republice).

- 2. skupina

Do této skupiny jsou zařazeny všechny novely právních předpisů, které je třeba vzhledem k zavedení eura v České republice přijmout, a to ke dni zavedení eura.

Ve stručnosti lze říci, že do této skupiny patří ty předpisy, které nejsou předmětem obecného zákona o zavedení eura v České republice nebo nejsou předmětem ostatních předpisů Evropské unie.

Dle dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) sem patří například daňové zákony, legislativní předpisy ve sféře účetnictví, sociálního zabezpečení, veřejného zdravotního pojištění či další právní předpisy, které vymezí jednotlivé resorty.

K oběma uvedeným skupinám se vztahuje datum účinnosti, které by mělo být určeno nejpozději dnem, kdy bude na základě rozhodnutí Rady zrušena přechodná výjimka vztahující se na Českou republiku pro používání eura.

V dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) je také zmínka o minimální době platnosti všech legislativních prostředků vztahujících se k zavedení jednotné evropské měny v České republice, ta by měla být alespoň jeden rok před zavedením eura. Ovšem u těch právních prostředků, které jednak budou mít charakter poměrně širokých změn, a také jejich příprava zabere větší množství času, by měla být platnost nejméně 18 měsíců před datem, kdy nabudou účinnosti.

Podrobnější rozpis časového sledu příprav právního prostředí je uveden na následujících řádcích.

- Obecný zákon o zavedení eura v České republice

Předkládat obecný zákon o zavedení eura v České republice bude ministr financí v součinnosti s guvernérem České národní banky. Z dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) vyplývá, že ke spolupráci na návrhu obecného zákona bude, kromě Ministerstva financí a České národní banky, ještě přizvána Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice. Počítá se s tím, že příprava návrhu tohoto zákona zabere 12 měsíců, přičemž dokončen by měl být 2 roky před datem zavedení eura a v platnost by měl vstoupit 18 měsíců před datem zavedení eura.

- Nový zákon o České národní bance

Tento zákon bude předkládat guvernér České národní banky. Nový zákon o České národní bance by měl vstoupit v platnost rok před dnem zavedení eura.

2.6.1 Časový rozvrh vytvoření právních předpisů

V dokumentu Národní plán zavedení eura v České republice (zavedenieura.cz, 2007) je časový harmonogram vymezen v následujících osmi krocích.

Prvním krokem je, jak jsem již zmínila výše, analýza právního prostředí a vymezení času potřebného k zajištění všech legislativních prací.

Náplní druhého kroku je zhodnocení, zda a do jaké míry lze využít předpisů EU. Veškeré prozatímní výsledky jsou v tomto okamžiku odeslány Národní koordinační skupině.

Ve třetím kroku se přistoupí k rozčlenění právních předpisů do dvou skupin, které jsem uvedla výše (tzv. 1. a 2. skupina právních předpisů) a u těchto skupin se stanoví čas potřebný na jejich vypracování.

Poté dochází ke schválení stanoveného časového rozvrhu legislativních prací Národní koordinační skupinou.

V dalším, pátém kroku, je po připomínkovém řízení předán vládě České republiky Národní koordinační skupinou vypracovaný časový rozvrh legislativních prací.

Zabezpečení časového rozložení legislativních prací budou mít na starosti členové vlády, vedení ústředních orgánů státní správy, ministr spravedlnosti a předseda legislativní rady vlády.

V předposledním, sedmém kroku, bude kontrolováno plnění časového rozvrhu legislativních prací.

V posledním, osmém kroku, se časový harmonogram může ještě měnit, a to díky pravidelným aktualizacím.

Přizpůsobení peněžních údajů v právních předpisech

Obecně mohu shrnout, že je možné dvěma způsoby přizpůsobit peněžní částky, které je potřeba novelizovat v právních předpisech z důvodu přechodu na euro.

První způsob je, dle dokumentu Příprava právního prostředí na zavedení eura (zavedenieura.cz, 2009), nazývána jako metoda jednorázové změny právního řádu. Při

využití této metody jsou veškeré novely právních předpisů, které se vztahují k přijetí eura v České republice, udány v částkách, které jsou stanoveny v eurech.

Druhým způsobem je tzv. metoda postupné změny. Při použití této metody jsou zvoleny ministerstvy, orgány státní správy či Českou národní bankou ty předpisy, u kterých je nezbytné ihned k datu zavedení eura provést jejich novelizaci, ve smyslu uvedení částek v eurech. V dalších novelizacích, které si vyžádá přijetí eura, by se potom postupně objevovaly upravené částky v eurech.

Rozdíly mezi oběma metodami zachycuje následující tabulka.

Tabulka 19: Rozdíly mezi metodami jednorázové změny a postupné změny

Hledisko	Metoda jednorázové změny	Metoda postupné změny
<i>Právní jistota</i>	Plusem jednorázové změny je zaručení právní jistoty adresátů, protože ke dni zavedení eura budou všechny částky v korunách přeměněny na částky v eurech. Nevýhodou je, že díky širší změn mohou vzniknout chyby, které mohou právní jistotu snížit	V den, kdy bude zavedeno euro, bude stále platit, že pro vybrané části právního řádu je možné používat koruny. Korunové částky potom budou muset adresáti přepočítávat, i když může dojít k chybám a tím ke snížení právní jistoty.
<i>Administrativní náročnost</i>	Vzhledem k počtu změn, které je třeba u právních předpisů provést, se vynořují pochyby, zda je možné to zvládnout. Ovšem je třeba upozornit, že změny právních předpisů nejsou hlubšího charakteru, jen se změní částky z korunových na eurové.	U této varianty je výhodou, že díky nižšímu počtu legislativních změn, dochází k eliminaci rizika proveditelnosti.

Hledisko	Metoda jednorázové změny	Metoda postupné změny
<i>Nesouvisející změny</i>	Metodu není možné aplikovat v případech, které nemají žádnou spojitost s přijetím nové měny. Poté, co je euro zavedeno, je již menší prostor pro případnou diskuzi nad problémem, zda jsou částky aktuální.	
<i>Jednotnost přístupu</i>	Při použití této metody nemůže dojít k rozličnému přístupu rezortů, protože transformace právního řádu se uskuteční najednou.	Zde může dojít k riziku, jaké normy zvolit k datu zavedení eura k novelizaci, a které naopak ponechat v přímém vlivu práva ES.
<i>Odpovědnost a koordinace</i>	Díky šíři změn v právních předpisech, je třeba, aby vláda jmenovala koordinátora procesu. Tento koordinátor bude kromě řízení procesu mít také na starosti plnění časového rozvrhu jednotlivých procesů. Ale odpovědnost za provedené novelizace ponese jednotlivé rezorty.	
<i>Právní</i>	Tuto metodu využívá nařízení EU pouze, pokud se najdou zapomenuté právní předpisy nebo v případech, kdy předpisy teprve vznikají a z časového hlediska nestihnou novelizaci či jejich novelizace nepřinese užitek.	Naopak v této metodě jsou požívány nařízení EU standardně. Dokonce se s využitím nařízení ES počítá ve větším množství. Postupně budou nařízení EU ubývat a budou nahrazeny novelizovanými právními předpisy.

Zdroj: Zavedení eura v České republice [online] 2009 [cit. 2013-02-22]. Příprava právního prostředí.

Dostupné z WWW:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Priprava_pravniho_prostredi_na_zavedeni_eura.pdf

Ve výše uvedené tabulce jsou zachyceny základní výhody a nevýhody použití metody jednorázové a metody postupné změny z šesti hledisek. Každá metoda má své pro a proti, ale domnívám se, že u metody jednorázové změny převažují spíše pozitiva nad negativy, proto bych tuto metodu doporučila použít při novelizaci částek právních předpisů.

3 Návrhy řešení

V dalším textu zmíním způsoby, jakými je možné, dle mého názoru, přistoupit k řešení vybraných oblastí z problematiky zavedení eura v České republice.

Při zavádění eura je hned první klíčovou oblastí zvolení metody, jakou bude jednotná evropská měna přijata. Státy vstupující do eurozóny dnes mají na výběr mezi postupným přechodem na jednotnou evropskou měnu či jednorázovým přechodem na euro nebo popřípadě jednorázovým přechodem na euro s využitím fáze postupného zrušení. Já určitě navrhuji využít metodu jednorázového přechodu na euro, je to metoda snazší a levnější. Navíc je v poslední době u států, které vstupují do eurozóny stále využívána, takže je možné se poučit z případných nedostatků či naopak odpozorovat pozitiva.

Při přepočtu korunové měny na jednotnou evropskou měnu, euro, je nezbytné stanovit právním předpisem také pravidla zaokrouhlování. V těchto pravidlech doporučuji stanovit zaokrouhlování nejméně na 4 desetinná místa, aby nedocházelo k odchýlkám.

Pro vybrané skupiny (především se jedná o děti, postižené a důchodce) nebude jednoduché vyrovnat se s přechodem na novou měnu euro. Proto speciálně pro tyto skupiny doporučuji sestavit informační kampaně, které budou mít za cíl seznámit tyto citlivé skupiny s legislativními změnami, které jsou tyto skupiny povinny dodržovat.

Kontrolu, zda jsou všechny legislativně vymezené změny, v souvislosti s přechodem na euro, respektovány, by měla provádět nejlépe nezávislá organizace. Ve státech, které již euro zavedly, se koneckonců tento krok osvědčil. V České republice funkci kontrolora může například zastávat sdružení dTest, které dle svých internetových stránek (dtest.cz, 2013) nabízí nezávislý servis pro spotřebitele. Sdružení dTest je zkráceným tvarem názvu pro Občanské sdružení spotřebitelů Test. Občanské sdružení spotřebitelů Test vzniklo v roce 1992. Jedná se o neziskovou organizaci. Tato organizace tedy nevznikla za cílem vykazovat zisk, ale jejím posláním je pomoc spotřebitelům a ochrana spotřebitelů. Občanské sdružení spotřebitelů Test se dle svých internetových stránek (dtest.cz, 2013) zabývá tzv. spotřebitelstvím. Pojem spotřebitelství poté vymezuje následně: „*Spotřebitelství je vše, co člověka životem provází, a co k životu potřebuje* (dtest.cz, 2013).“ Právě proto se hlavní oblastí, na kterou se toto sdružení zaměřuje, stala kontrola kvality výrobků a poskytovaných služeb. Cílem sdružení sdružení dTest je uchránit spotřebitele před nákupem nekvalitních

výrobků, které mohou být dokonce životu nebezpečné. Kromě toho, že Občanské sdružení spotřebitelů Test varuje spotřebitele před nákupem vadných výrobků, tak také informuje o spolehlivých výrobcích. Spolehlivost výrobků toto sdružení prověřuje testováním. Od roku 1992 vydává sdružení dTest každý měsíc časopis dTest, ve kterém právě publikuje výsledky testů. Fenomémem současnosti je ovšem spíše Internet, proto i zde sdružení dTest působí. V rámci internetové televize, která každý týden vysílá nový díl, se spotřebitel může seznámit se stručným obsahem tištěné podoby časopisu dTest. Zejména se internetové vysílání zaměřuje na výsledky testování výrobků. Testování výrobků probíhá dle vyjádření uvedeného na oficiálních internetových stránkách sdružení dTest objektivně. Objektivnost je zajištěna tím, že Občanské sdružení spotřebitelů Test nakupuje výrobky, které bude testovat v maloobchodě, který je dostupný spotřebitelům, a ve kterém lidé obvykle nakupují. Sdružení dTest se dle svých internetových stránek (dtest.cz, 2013) vyhýbá tomu, aby k testování přijímal výrobky přímo od výrobců. Na těchto stránkách jsem se také dozvěděla, že časopis dTest je vítězem všech sporů, které byly proti němu vedeny v souvislosti s uveřejněnými výsledky testů v časopise dTest. Zatím všechny testy, kterých se týkal soudní spor, který byl vedený proti Občanskému sdružení spotřebitelů dTest, byly soudem uznány za pravdivé. Nezisková organizace dTest také klade velký důraz na srozumitelnost testů. Veškeré testy jsou představovány takovým způsobem, aby byly všem spotřebitelům srozumitelné. Při testování výrobků sdružení dTest spolupracuje se zkušebnami a laboratořemi, které jsou nejen v České republice, ale i v zahraničí. Nezávislost těchto zkušeben a laboratoří je dána jejich historií a zkušenostmi, které s těmito zkušebnami a laboratořemi mají národní i mezinárodní spotřebitelské organizace. Neziskové sdružení dTest si také zakládá na tom, že v jím vydávaném časopise nejsou vůbec žádné reklamy. Na rozdíl od komerčních časopisů, není tvorba, výroba a distribuce tohoto časopisu financována z reklam, které jsou umístěny v časopise, ale z prodeje časopisu a veřejných zdrojů. Tudiž není možné, jak je zmíněno na oficiálních internetových stránkách neziskového Občanského sdružení spotřebitelů Test (dtest.cz, 2013), že by došlo k ovlivnění výsledků testů ze strany inzerentů, kteří časopisu platí peněžní prostředky za inzerát. Testování kvality a spolehlivosti výrobků není jedinou činností této organizace. Sdružení dTest se také věnuje blíže právům kupujících, povinnostem prodávajících. Toto sdružení poskytuje lidem rady, jak uplatňovat svá spotřebitelská práva v každodenních situacích (zejména v případech reklamace). Dále varují spotřebitele před klamavou reklamou a také popisuje konkrétní příběhy ze života spotřebitelů. Nadto k těmto činnostem ještě sdružení dTest reaguje na

podněty, které mu doručí sami spotřebitelé. Vzhledem k tomu, že tato nezisková organizace je jednak spotřebiteli známá a vítaná (sami se na ni obracejí), a jednak se také snaží aktivně spolupracovat se spotřebiteli, např. vydáváním brožur s tematikou vzdělání spotřebitele v oblasti ochrany spotřebitele, které jsou zdarma k dispozici, a navíc obsluhuje telefonickou poradnu, na kterou se mohou spotřebitelé obracet, vyhodnocují toto sdružení jako vhodné sdružení pro zastupování práv spotřebitele při zavádění společné evropské měny euro v České republice.

Také je třeba zvolit způsob, podle kterého se budou upravovat částky v právních předpisech z korunových na eurové. Existují dvě možnosti, buď možnost jednorázové změny, nebo možnost postupné změny. Po zvážení výhod a nevýhod jednotlivých metod doporučuji metodu jednorázové změny. Sníží se tak totiž riziko chyb a právní předpisy budou ihned sjednoceny.

4 Závěr

Česká republika se se vstupem do Evropské unie zavázala přijmout po splnění ekonomických kritérií jednotnou evropskou měnu euro. Prozatím kritéria splněna nejsou, přesto v budoucnu Českou republiku vstup do eurozóny čeká.

Před vstupem do eurozóny je třeba důkladně připravit právní prostředí. Tím nejpodstatnějším bude vytvoření základních právních předpisů, hlavně se bude jednat o obecný zákon o zavedení eura v České republice a nový zákon o České národní bance.

České národní bance se totiž změní úkoly, které do data zavedení eura vykonávala. Česká národní banka bude mít omezenější pravomoci, spíše bude pokládána za vykonavatele úkolů, které jí zadá Evropská centrální banka.

Obecný zákon o zavedení eura v České republice bude mimo jiné obsahovat odkaz na přepočítávací koeficient, odkaz na způsob přepočtu z české měny na jednotnou evropskou měnu, popřípadě na další měny, základní způsoby zaokrouhlování, převod finančních prostředků na bankovních a jiných účtech, převod cenných papírů, dále bude předmětem tohoto zákona zdůraznění stálosti dříve sjednaných právních závazků, způsoby, jakým budou duálně označeny ceny výrobků a služeb, regule, jakými bude prováděn duální oběh hotovosti v české měně a v jednotné evropské měně. Nezbytnou součástí tohoto zákona bude také kontrola, dozor a způsob, výše udělovaných sankcí v případě nesplnění z legislativy vyplývajících požadavků.

Obecný zákon o zavedení eura v České republice bude mít spíše krátkodobý charakter, tzn., bude se vztahovat zejména na dobu před zavedením eura (platnost tohoto zákona by měla být optimálně 18 měsíců před zavedením eura, aby se s tímto zákonem měly všechny subjekty možnost seznámit) a na dobu těsně po zavedení eura. Kdežto nový zákon o České národní bance bude mít dlouhodobý charakter.

Evropská unie přikládá kvalitnímu zpracování obou hlavních právních předpisů, tedy obecnému zákonu o zavedení eura v České republice a novému zákonu o České národní bance, velkou váhu. Tento krok pokládá za stejně důležitý, jak splnění ekonomických kritérií, kterými je podmíněn vstup členských států Evropské unie do eurozóny.

Zavedení legislativních změn se bude také dotýkat veřejné správy. I zde bude třeba doplnit veškeré právní předpisy na úroveň, která respektuje novou národní měnu, kterou se stane euro.

Ještě bude třeba přijmout další legislativu, která upraví veškeré soukromě-právní aspekty, zejména zde mám na mysli právní návaznost smluvních vztahů z doby před a po zavedení eura. Další právní prostředky opět v podobě nařízení rady budou upravovat především způsob, jakým bude možné přejít na euro. V podstatě existují dvě základní možnosti: postupný přechod na jednotnou evropskou měnu či jednorázový přechod na euro. Ještě k tomu je možné zmínit třetí možnost – jednorázový přechod na euro s využitím fáze postupného zrušení. Já doporučuji využít možnosti zvolit si jednorázový přechod. Postupný přechod na euro totiž využívaly ty členské státy eurozóny, které do eurozóny vstupovaly mezi prvními. Zatímco možnosti jednorázového přechodu do eurozóny využily nově přichodící státy. Mezi těmito státy je i Slovensko, konkrétně způsobu zavádění eura na Slovensku jsem se ve své práci také věnovala. Každopádně metoda jednorázového přechodu je pokládána za, oproti metodě postupného přechodu, snažší (právě díky tomu rychlému přechodu z jedné měny na druhou), a také levnější. Ovšem zde je třeba zmínit, že aby proběhla metoda jednorázového přechodu na euro hladce, je nutné, aby stát, který vstupuje do eurozóny, věnoval dostatečný čas přípravám.

Při zavádění eura může dojít k problémovým situacím. Jednou z těchto problémových situací je i zaokrouhlování. Proto, aby nedocházelo k odchýlkám, navrhuji zaokrouhlovat nejméně na 4 desetinná místa.

V této práci jsem samozřejmě nemohla opomenout seznámit s dokumentem Národní plán zavedení eura v České republice, konkrétně jsem blíže rozebrala situace, které s přijetím eura nastanou ve finančním sektoru, veřejných financích a nefinančním sektoru. Do práce jsem zahrнула také ochranu spotřebitele. Je nezbytné, aby spotřebitel „nedoplácel“ na změnu měny. Proto jako kontrolora změn, které sebou přinese legislativa související s přechodem na euro, navrhuji, v zájmu ochrany spotřebitele, stanovit nezávislou organizaci (např. dTest). Neziskovou organizaci dTest jsem zvolila, protože již má zkušenosti s ochranou spotřebitele, což je dáno hlavně tím, že na českém trhu působí již od roku 1992. Za tuto dobu si tato organizace vybudovala pevnou pozici v myslích spotřebitelů, což je dáno tím, že stále více lidí sleduje informace, které Občanské sdružení spotřebitelů Test prezentuje. Zájem spotřebitelů je patrný z počtu prodaných výtisků časopisu tohoto sdružení, počtu zhlédnutí

videí, které jsou natočeny právě tímto sdružením a v neposlední řadě také iniciativou spotřebitelů, kteří se s řešením problémů sami na toto sdružení obrací.

Pro vybrané skupiny osob, pro něž bude těžší seznámit se s legislativními změnami, které společně se zavedením eura přichází, doporučuji speciální informační kampaň, která přiblíží srozumitelnou formou všechny legislativní změny, které s novou měnou souvisí.

Také je důležité stanovit způsob, jakým se budou novelizovat korunové částky na eurové ve stávajících právních předpisech. Zde navrhuji využít metodu jednorázové změny, která je jednak přehlednější a jistým způsobem i snadnější, a jednak snižuje riziko případných chyb.

Na stránkách této práce jsem seznámila se všemi důležitými právními aspekty zavedení eura v České republice. Z mého pohledu hodnotím prozatímní přípravu České republiky na vstup do eurozóny, především po stránce vypracování Národního plánu zavedení eura v České republice, na velmi dobré úrovni. Národní plán zavedení eura v České republice totiž obsahuje všechny důležité informace a zároveň zahrnuje také preventivní opatření problémových situací, které mohou v souvislosti se zavedením jednotné měny v České republice nastat.

V práci jsem se též zabývala analýzou a dopady přijetí eura na Slovensku a jednotlivé kroky jsem porovnávala s přípravami naší země. Podobně jako Slovensko se i Česká republika zavázala se vstupem do EU přijmout společnou měnu, která představuje pro každou ekonomiku stěžejní okamžik. Můžeme říci, že naše země má výhodu v tom, že by mohla čerpat ze zkušeností našich sousedů ze Slovenska. Vláda ČR vydala 23. listopadu 2009 usnesení č. 1510, kterým stanovila program Institucionální zajištění přijetí eura v České republice. Vláda také zřídila funkci národního koordinátora zavedení eura a také ustanovila Národní koordinační skupinu pro zavedení eura v ČR. Funkci gestora a hlavního koordinátora, stejně jako na Slovensku, převzalo Ministerstvo financí. S porovnáním se Slovenskem, složení Národního koordinačního výboru je širší než složení české koordinační skupiny. Podstatný rozdíl procesu přijetí eura v ČR ve srovnání se Slovenskem lze vidět v celkovém přístupu k problematice. Slovensko od počátku ve všech klíčových dokumentech (Stratégia prijatia eura v SR, Národný plán zavedenia eura v SR) předpokládalo, že euro bude přijato k 1. 1. 2009 jako nejzazší možný termín. Národní plán zavedení eura žádný konkrétní termín nestanovuje. Aby přechod na jednotnou měnu mohl proběhnout hladce, je zapotřebí důkladná legislativní příprava – pro Slovensko byl zásadní

Zákon o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplneni niektorých zákonov. Naše země bude muset přijmout nový zákon o České národní bance a Obecný zákon o zavedení eura. Stejně jako Slovenská republika bude i naše země volit jako scénář zavedení eura variantu jednorázového komplexního přechodu na euro – tzv. scénář „velkého třesku“. S tím je spojen duální oběh, který na Slovensku trval 16 dní, v ČR se předpokládá doba okolo dvou týdnů. Pro přepočítání peněžních částek se bude používat, ostatně jako v ostatních zemích včetně Slovenska, oficiální přepočítávací koeficient. Tento koeficient bude pevně zafixován. Co se týká povinnosti duálního označování cen, v ČR se plánuje na období 18 měsíců, na Slovensku duální zobrazování trvalo 17 měsíců. Je zjevné, že přijetí společné měny brání v České republice nejen neplnění konvergenčních kritérií, ale i malá vůle politických stran do eurozóny vstoupit. To může být nakonec klasifikováno i jako reakce na průzkumy veřejného mínění, z nichž vyplývá nechuť většiny občanů k přijetí eura. Lze odhadnout, že politická strana, která by vstoupila s programem brzkého přijetí eura, by nemusela ve volbách uspět. Tento celkový přístup je odlišný od slovenského, kde byla v procesu celé přípravy zřejmá vůle k přijetí eura.

Na následující tabulce jsou shrnuty nejvýznamnější kroky související s přípravami na zavedení jednotné měny mezi naší zemí a Slovenskem.

Tabulka 20: Zhodnocení příprav na zavedení měny euro mezi ČR a Slovenskem

Zhodnocení příprav na přijetí eura mezi ČR a Slovenskou republikou		
	Česká republika	Slovensko
Oficiální datum přijetí eura	není stanoven	1. leden 2009
Národní plán zavedení eura	ANO	ANO
NKS	ANO	ANO
Scénář zavedení eura	Big-bang	Big-bang
Duální oběh	2 týdny	16 dní
Předzásobení měnou	3 měsíce	4 měsíce
Duální zobrazování	17 měsíců	18 měsíců
WWW stránky	www.zavedenieura.cz	www.euromena.sk
Komunikační strategie	ANO	ANO
Účast v ERM II	nejsme účastníkem	od 28. 11. 2005
Konverzní kurz	není stanoven	1 EUR=30,1260 Sk

Zdroj: vlastní zpracování

Můj názor na přijetí eura je, že souhlasím s přijetím, ale ne v současné době, jednak nesplňujeme konvergenční kritéria a eurozóna v současné době prožívá finanční a hospodářskou krizi. Proto je výhodnější sečkat. Myslím si, že v této situaci je naše národní měna považována za lepší volbu.

5 Summary

By joining the European Union the Czech Republic has committed itself to meeting the economic criteria for the European single currency, the Euro. Although the criteria have not yet been met, the Czech Republic will join the eurozone in the future.

Prior to joining the euro area, the country should thoroughly prepare its legal environment. The most important task will be the creation of appropriate legislation, such as a general law on the introduction of the euro in the Czech Republic and the Act on the Czech National Bank.

After the introduction of the common European currency, tasks and responsibilities of the CNB are going to change. Some of its powers will be limited as it becomes an executor of tasks requested by the European Central Bank.

General law on the introduction of the euro in the Czech Republic should, amongst other things include a reference to the conversion factor, that is the method of calculating the value of the Czech currency with regard to the European single currency or to other currencies. In addition, references to the basic methods of rounding, transfers of funds and transfers of securities should also be included. This general law should also emphasize the stability of previously agreed legal obligations, specify the manner in which prices of services and products are marked in both currencies and regulate the circulation of two currencies at the same time – the old Czech currency and the single European currency. An essential part of this law will also be control and supervision of sanctions against and penalties awarded in case of non-compliance with the requirements under the new legislation.

General Laws on the introduction of the euro in the Czech Republic will be of a short-term nature, i.e. they will apply to the period before and shortly after the introduction of the euro. Optimally, the validity of this law should begin 18 months before the changeover so that all relevant parties are given the opportunity to become familiar with it. The new Act on the Czech National Bank should be long-lasting. The legal framework that accompanies the introduction of the Euro (the general law on the introduction of the euro in the Czech

Republic and the new Act on the Czech National Bank) is a very important matter to the EU. This step is considered as important as meeting the economic criteria, which is a requirement of entry for Member States of the European Union, to the euro area.

The introduction of legislative changes will also affect public administration. Legislation at all levels of public administration will have to be amended accordingly to respect the new national currency. It will also be necessary to adapt further legislation that would modify respective aspects of private law, such as the legal continuity of contractual relationships from before and after the introduction of the euro. Other legal instruments, most likely statutes will regulate how the new currency is actually adopted. Here there are two options: a gradual transition to the single currency or a one-time changeover. It is possible however to consider a third option - a one-time changeover with a phasing out of the old currency. I would recommend a one-time transition in the case of the Czech Republic. The gradual transition to the euro was adopted by those eurozone Member States that were the first to adopt the common currency, whereas the method of one-time transition to the euro was used by those states that joined the currency union at a later date. Among these countries was Slovakia. The introduction of the euro in the Slovak Republic is also included in this thesis. Using the one time changeover method is considered easier and cheaper (thanks to the rapid transition from one currency to the other) as opposed to the idea of gradual transition. Every state planning to execute a rapid one time currency changeover smoothly should devote enough time to making all of the necessary preparations.

The introduction of the euro could lead to several problematic scenarios. One of these problem areas is 'rounding', therefore in order to avoid deviations, I would suggest rounding to at least 4 decimal places.

In this thesis I could not fail to mention the National Euro Changeover Plan for the Czech Republic. My analysis targets the situations that arise with the adoption of a new currency in the financial, public finance and non-profit sectors. I have also included consumer protection, as it is essential that consumers are not exploited by the currency change. I propose therefore that in the interests of consumer protection, an independent controller is nominated, such as dTest to examine all new legislation related to the transition to the euro. I chose the non-profit organization dTest as they already have consumer protection

experience, particularly given the fact that they have been active in the Czech marketplace since 1992. Since that time the organization has built a strong reputation in the minds of consumers. This is due to the fact that more and more people monitor the information that this Civic Association presents. Consumer interest is evident from the number magazines sold regarding the association's views on various products and ultimately from the initiative of consumers themselves who turn to dTest to in order solve their problems.

For those groups of people for whom it will be harder to become acquainted with legislative changes accompanying the changeover, I recommend that a special information campaign is launched that would comprehensively explain all of the legislative changes related to the new currency.

It is also important to determine how the value of the koruna in the current legislation will be amended to euro amounts. In this case I propose a fast changeover method that is both clearer and easier and also reduces the risk of error.

In this work I have introduced all of the important legal aspects regarding the introduction of the euro in the Czech Republic. In my opinion, the Czech Republic is well prepared for the introduction of the common currency. As the aforementioned National Euro Changeover Plan demonstrates, it contains all of the important information required and also includes preventive measures should any problems arise in conjunction with the introduction of the single currency in the Czech Republic.

In my work I also dealt with the analysis and the impact of the adoption of the euro in the Slovak Republic. I compared the individual steps of adoption with the preparations of our country. Like Slovakia, by joining the EU Czech Republic too has committed to adopt a common currency – a pivotal moment for every economy. We assume that our country has the advantage of the possibility to draw on the experience of our neighbors from Slovakia. The Czech government has released on 23rd November 2009 Resolution No. 1510, which set the agenda for The Institutional Arrangements for Adoption of Euro in Czech Republic. The government also created the position of the National Coordinator for Euro Adaption and established National Coordination Group for the Changeover. The function of the responsible official and the main coordinator was assigned to the Ministry of Finance – as it was assigned in Slovakia too. In comparison with Slovakia, the composition of the National

Coordinating Committee is broader than that of Czech Coordination Group. The essential difference in the process of euro adoption in the Czech Republic as compared to Slovakia can be seen in the overall approach to the issue. From the beginning in all key documents (Strategy for Euro Adoption in Slovakia, National Plan for Euro Adoption in Slovakia) Slovakia had presumed that the new currency will be adopted on 1st January 2009 as the latest possible date. The National Plan in Czech Republic does not set any specific date. Thorough legislative preparation is necessary so that the transition to a single currency can proceed smoothly –The Law on the introduction of the Euro in the Slovak Republic and on changes and amendments to some other laws was crucial for Slovakia. Our country will have to adopt a new Law on the Czech National Bank and the General Act on the introduction of the euro.

Like Slovak Republic, Czech Republic will choose a single-step transition to the euro as a changeover scenario - the so-called "big bang" scenario. A dual circulation of the old and the new currency is related to such transition – in Slovakia it lasted 16 days, while in the Czech Republic a period of approximately two weeks is expected. The official conversion rate will be used, just like in other countries, including Slovakia, for the conversion of monetary amounts. This coefficient will be firmly fixed. Concerning the obligation of dual display of prices, in the Czech Republic it is planned for a period of 18 months, while in Slovakia it lasted 17 months. It is obvious that the adoption of the single currency in the Czech Republic lingers not only because of non-compliance with the convergence criteria, but also because of unwillingness of the political parties to join the euro zone. The last may be classified as a response to the public opinion surveys, which show the reluctance of most people to adopt the euro. We could estimate that a political party which would introduce a program of early adoption of the euro might not succeed in the elections. This overall approach is different from the Slovak one, where the willingness for the adoption of the Euro was obvious during the whole process of the preparation for the transition.

From my personal view I agree with the adoption, but not in the current situation, when the country does not satisfy the convergence criteria and the euro zone is experiencing financial and economic crisis. Therefore, it is preferable to wait. I believe that under the present conditions our national currency is considered a better option.

6 Seznam použité literatury

- BALDWIN, R., WYPLOSZ, CH., *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada Publishing, s.r.o., 2007. 480 s. ISBN 978-80-247-1807-1.
- DĚDEK, Oldřich. *Historie evropské měnové integrace: od národních měn k euru*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2008. 192 s. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky; 5/2008. ISBN 978-80-86729-40-4.
- HELÍSEK, M., *Vstup ČR do eurozóny, ERM II a kurzové konvergenční kritérium*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2007. 174 s. ISBN 978-80-7408-000-5.
- HELÍSEK, Mojmír a kol. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 206 s. ISBN 978-80-7380-182-3.
- HRUBÝ, Rudolf, KRÁSNICKÁ, Martina. *Úvod do práva EU*. 1. vydání. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. 290 s. ISBN 978-80-87197-47-9.
- OCHRANA, František a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 261 s. Expert. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEČINKOVÁ, Ivana, ed. *Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. 2. rozš. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. 215 s. ISBN 978-80-7325-138-3.
- POLOUČEK, Stanislav a kol. *Peníze, banky, finanční trhy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009. xvii, 415 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-152-9.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. Finance. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2789-9.
- PUTNOVÁ, Anna a SEKNIČKA, Pavel. *Etické řízení ve firmě: nástroje a metody: etický a sociální audit*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 166 s. ISBN 978-80-247-1621-3.
- SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 187 s. Expert. ISBN 978-80-247-3290-9
- SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2007. 452 s. Expert. ISBN 978-80-247-1992-4.

TOMÁŠEK, Michal. *Evropské měnové právo*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. xv, 180 s. Beckova skripta. ISBN 978-80-7179-940-5.

Internetové zdroje:

Česká národní banka. *Nominální měnový kurz* [online]. 2012 [cit. 2013-06-29]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategicke_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2012.pdf

Česká národní banka. *O České národní bance* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

Česká spořitelna. *Speciální analýza zavedení eura České spořitelny* [online]. 2007 [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Narodni_plan_euro.pdf

Český statistický úřad: Statistiky. *Notifikace vládního deficitu a dluhu* [online]. 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/notifikace_vladniho_deficitu_a_dluhu_20130422

Dnes: Ekonomika. *Nechť k přijetí eura je rekordní, odpůrce referend ODS chce plebiscit* [online]. 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/pruzkum-o-prijeti-eura-v-cr-ddy-/ekonomika.aspx?c=A130503_110913_ekonomika_jw

dTest [online]. 2013 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.dtest.cz/>

Epravo.cz. *Praktické rady pro podnikání* [online]. 2013 [cit. 2013-01-31]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/prakticke-rady/podnikani/poskytovani-dotaci-a-navratnych-financnich-vypomoci-ze-statniho-rozpoctu-16064.html?mail>

Euromena.sk. *Harmonogram zavedenia eura* [online]. 2007 [cit. 2012-11-11]. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/harmonogram-zavedenia-eura/9350s>

Euromena.sk. *Zásady zavedenia eura* [online] 2007 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/zasady-zavedenia-eura/1563s>

Euromena.sk. *Konverzní kurz koruny voči euru je 30,1260* [online]. 2008 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://www.euromena.sk/aktuality-konverzny-kurz-koruny-voci-euru-je-30-1260/1611s10444c>

Europa.eu. *Flash Eurobarometer – analytical report* [online]. 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_255_en.pdf

Evropská centrální banka. *Tisková zpráva z 19. března 2007* [online]. 2007 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2007/html/pr070319.cs.html>

Evropská komise – zastoupení v ČR. *Zavedení eura v nových členských zemích* [online]. 2012 [cit. 2012-12-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/euro/zavedeni_cs.htm

Ihned byznys. *20 let poté: Slovensko míří s eurem vzhůru, Česko zarputile bojuje se svou korunou* [online]. 2013 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-59027150-20-let-pote-slovensko-miri-s-eurem-vzhuru-cesko-zarputile-bojuje-za-svou-korunu>

Ihned.cz. *Legislativní dopady přijetí eura* [online]. 2006 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z: http://ihned.cz/c4--17636980-000000_d

KSČM. *Bez včasného řešení úskalí na cestě k euru by zbyl jen odklad*. Zveřejněno 17. srpna 2006. [online] [cit. 2013-06-15]. Dostupné z WWW <<http://www.kscm.cz/uvodni-stranka/31174/bez-vcasneho-reseni-uskali-na-cestech-k-euru-by-zbyl-jen-odklad?previev=archiv>>

KSČM. *Grospič: Soupeření dolaru s eurem a co je za tím*. Zveřejněno 4. března 2010. [online]2010 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z WWW <<http://www.kscm.cz/nazory-a-polemika/46809/grospic-soupereni-dolaru-s-eurem-a-co-je-za-tim?previev=archiv>>

Měsíc.cz. *Změna centrální parity způsobila další posílení slovenské měny* [online]. 2008 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/aktuality/zmena-parity-zpusobila-posileni-slovenske-meny/>

Ministerstvo financí ČR, Česká národní banka. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou*. Společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky schválený vládou České republiky na jejím zasedání dne 20. prosince 2012. [online]. Dostupný z WWW

<http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategicke_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2012.pdf>

Národní plán zavedení eura v České republice, část I, základní informace. Verze: 10. Schválena vládou ČR dne 11. dubna 2007 [online]. 2007 [cit. 2013-06-15]. Dostupný z WWW<http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Narodni_plan_cast_I_verze_10-FV_pdf.pdf>

Národní banka Slovenska. *Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike* [online]. 2008 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_EURO/NP_SK_APRIL2008.pdf

Národní banka Slovenska. *Predzásobenie, druhotné predzasobenie eurovou hotovosťou a vývoj peňazi v obehu v SR* [online]. 2009 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_TS/090101/010109_podrobna_informacia_o_predzasobeni.pdf

ODS. *Evropská dluhová krize* [online] [cit. 2013-06-15]. Dostupný z WWW <<http://www.ods.cz/aktualni-tema/evropska-dluhova-krize>>

Portál veřejné správy. *Zákon č. 6/1993, o České národní bance* [online]. 2012 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=40505&nr=6~2F1993~20Sb.&ft=pdf>

Poslanecká sněmovna. *Ústava České republiky* [online]. 1993 - 2013 [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Rozhlas: *Ekonomika v Evropě. Většina Slováků si zavedení eura před třemi lety pochvaluje.* [online]. 2011 [cit. 2013-07-01]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/ekonomikavevrobe/_zprava/997158

Rozhovor s Bohuslavem Sobotkou: *V pozici Nečase bych zvolil menšinovou vládu ODS a TOP 09.* *Hospodářské noviny*, 9. května 2012. [online] [cit. 2013-06-15]. Dostupný z WWW <<http://zpravy.ihned.cz/c1-55746040-sef-cssd-sobotka-v-pozici-necase-bych-zvolil-mensinovou-vladu-ods-a-top-09>>

Rozhovor s ministrem zahraničních věcí Karlem Schwarzenbergem. 20. prosince 2012. [online][cit. 2013-06-15]. Dostupný z WWW <<http://www.top09.cz/co-delame/medialni-vystupy/schwarzenberg-k-euru-jsme-se-zavazali-11805.html>>

Slovensku stanoven konverzní kurz pro přechod na euro [online]. 2008 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://www.atlantik.cz/zpravodajstvi/zprava/slovensku-stanoven-konverzni-kurz-pro-prechod-na-euro-30-126-skk-eur.html>

Složení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR [online]2007 [cit. 2013-06-13]. Dostupný z WWW <http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/narod_koord_skup_organ_strukt.html>

Strana SMER: Události. *Robert Fico na konferencii venovanej prvemu roku zavedenia eura na Slovensku* [online] 2009 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://www.strana-smer.sk/1185/robert-fico-na-konferencii-venovanej-prvemu-roku-zavedenia-eura-na-slovensku>

Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR [online]. 2007 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/850-studie_vlivu_zavedeni_eura_v_cr_na_ekonomiku.pdf

Tři pilíře EU [online]. 2010 [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=44>

Usnesení vlády České republiky ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510 o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice [online] [cit. 2013-06-13]. Dostupný z WWW<<http://racek.vlada.cz/usneseni/usnweb.nsf/WebGovRes/6C25A7196462609BC12571B6006CB28A?OpenDocument>>

Usnesení vlády České republiky ze dne 25. října 2006 č. 1200 o scénáři zavedení eura v České republice [online] [cit. 2013-06-13]. Dostupný z WWW<[http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/1E50476665C2612FC125720D002B743B/\\$FILE/uv061025.1200.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/1E50476665C2612FC125720D002B743B/$FILE/uv061025.1200.doc)>

Usnesení vlády České republiky ze dne 11. dubna 2007 č. 353 o Národním plánu zavedení eura v České republice [online] [cit. 2012-06-13]. Dostupný z WWW <[http://http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/93D72E6FA474988FC12572B900233D55/\\$FILE/uv070411.0353.doc](http://http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/93D72E6FA474988FC12572B900233D55/$FILE/uv070411.0353.doc)>

Usnesení vlády České republiky ze dne 20. prosince 2012 č. 953 k Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou. [online] 2012 [cit. 2013-06-13]. Dostupný z WWW

<[http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/2A7848AF10E2555BC1257AE80051C119/\\$FILE/953%20uv121220.0953.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/2A7848AF10E2555BC1257AE80051C119/$FILE/953%20uv121220.0953.pdf)>

Zavedení eura v České republice. *Národní plán zavedení eura - 2. část* [online]. 2007 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Narodni_plan_cast_II_verze_10-FV_pdf2.pdf

Zavedení eura v České republice. *Lisabonská smlouva* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-eu-na-mv-lisabonska-smlouva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Zavedení eura v České republice. *Eurozóna* [online]. 2005 [cit. 2012-11-03]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_eurozona.html

Zavedení eura v České republice. *Institucionální zajištění eura v ČR* [online]. 2005 [cit. 2012-12-21]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Institucionalni_zajisteni_eura_v_cr.pdf

Zavedení eura v České republice. *Volba scénáře zavedení eura v ČR* [online]. 2006 [cit. 2012-12-23]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Scenar_zavedeni_eura_CR.pdf

Zavedení eura v České republice. *Kritéria stability měnového kurzu* [online]. 2007 [cit. 2013-02-01]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_kriter_stabil_men_kurzu.html

Zavedení eura v České republice. *Výkladový slovníček* [online]. 2012 [cit. 2013-01-23].

Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/vyklad_slovník.html?PG=T

Zavedení eura v České republice. *Příprava právního prostředí pro zavedení eura v ČR* [online]. 2009 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Priprava_pravniho_prostredi_na_zavedeni_eura_pdf.pdf

Zavedení eura v České republice. *Evropská komise hodnotila zavedení eura na Slovensku* [online]. 2007 [cit. 2012-12-15].

Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/index_1127.html

Zavedení eura v České republice. *Popis scénářů přijetí eura* [online]. 2012 [cit. 2012-12-

20]. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

Zavedení eura v České republice. *Scénáře přijetí eura* [online]. 2009 [cit. 2013-02-22].

Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/euro_scenar_prijeti.html

Zavedení eura v České republice. *Zpráva o činnosti Národní kontrolní skupiny pro zavedení eura v ČR* [online]. 2012 [cit. 2012-12-23]. Dostupné z:

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Zprava_o_cinnosti_NKS_2011_pdf.pdf

Ostatní zdroje:

Analýza konvergence slovenskej ekonomiky k Európskej únii 2005 - 2008

Konvergenční zpráva 2012 (vypracování podle čl. 140 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie)

Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike

Národní plán zavedení eura v České republice

Obecný zákon o zavedení eura v České republice

Stratégia prijatia eura v SR

Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 12. marca 2008

Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 75/2008

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou (2012)

Zákon č. 659/2007 o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplneni niektorých zákonov (z 28. novembra 2007)

Klíčová slova

Eurozóna, euro, zavedení měny, konvergence, Slovensko, právo

Keywords

Eurozone, Euro, installation currency, konvergence, Slovakia, law

7 Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Tři pilíře EU (před podepsáním Lisabonské smlouvy)	8
Obrázek 2: Scénář jednorázového přechodu na euro	18
Obrázek 3: Harmonogram zavedení eura na Slovensku.....	38
Obrázek 4: Organizační struktura NKS.....	43
Obrázek 5: Madridský scénář	45
Obrázek 6: Phasing out.....	46
Obrázek 7: Big bang.....	47
Obrázek 8: Velký třesk	49
Obrázek 9: Konverzní kurz na Slovensku	51

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Důležité historické okamžiky.....	6
Tabulka 2: Zrušení pilířové struktury	8
Tabulka 3: Přehled účastníků ERM2	14
Tabulka 4: Současní členové Eurozóny.....	22
Tabulka 5: Kritérium cenové stability	23
Tabulka 6: Dlouhodobé úrokové sazby	24
Tabulka 7: Kritérium veřejných rozpočtů (v % k HDP).....	25
Tabulka 8: Veřejný dluh (v % k HDP)	25

Tabulka 9: Eurobankovky.....	32
Tabulka 10: Harmonogram přijetí eura na Slovensku	37
Tabulka 11: Plnění Maastrichtských kritérií na Slovensku v roce 2008.....	39
Tabulka 12: Změna centrální parity na Slovensku v březnu 2007	50
Tabulka 13: Přepočet SKK na EUR 1.....	52
Tabulka 14: Přepočet SKK na EUR 2.....	53
Tabulka 15: Plnění konvergenčních kritérií – 2005	54
Tabulka 16: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2006.....	54
Tabulka 17: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2007.....	55
Tabulka 18: Plnění konvergenčních kritérií v roce 2008.....	55
Tabulka 19: Rozdíly mezi metodami jednorázové změny a postupné změny.....	95
Tabulka 20: Zhodnocení příprav na zavedení měny euro mezi ČR a Slovenskem.....	103

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj kurzu CZK/EUR v letech 2004-2006	28
Graf 2: Nominální měnový kurz CZK/EUR v letech 2008 - 2012	28
Graf 3: Proces předzásobení eurobankovkami.....	62
Graf 4: Předzásobení eurobankovkami podle úschovných míst NBS	63
Graf 5: Předzásobení euromincemi	64
Graf 6: Průběh druhotného předzásobení	65

8 Seznam použitých zkratek

<i>Zkratka</i>	<i>Plný význam zkratky</i>
COSI	Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti
ČNB	Česká národní banka
ECU	evropská měnová jednotka
ECB	Evropská centrální banka
ECOFIN	Rada Evropské unie na úrovni ministerstva financí členských států
EU	Evropské unie
EDC	Společenství evropské obrany
EFC	Evropská nadace center
EHS	Evropské hospodářské společenství
EP	Evropský parlament
EPC	Evropské politické společenství
ERM	evropský mechanismus směnných kurzů
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
HDP	hrubý domácí produkt
LS	Lisabonská smlouva
NBS	Národní banka Slovenska
NKS	Národní koordinační skupina
NP	Národní plán
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
PRIBOR	fixing úrokových sazeb na mezibankovním trhu depozit

SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SKK	slovenská koruna
SR	Slovenská republika
TARGET	Transevropský expresní automatizovaný systém zúčtování plateb